

5.SINIF 1. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık AMASYA Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

1. Konuşma baloncuklarının içine uygun rolleri yazınız.

A

1.
2.
3.

B

Baba
Abi
Dayı

C

1.
2.
3.

D

1.
2.
3.

E

1.
2.
3.

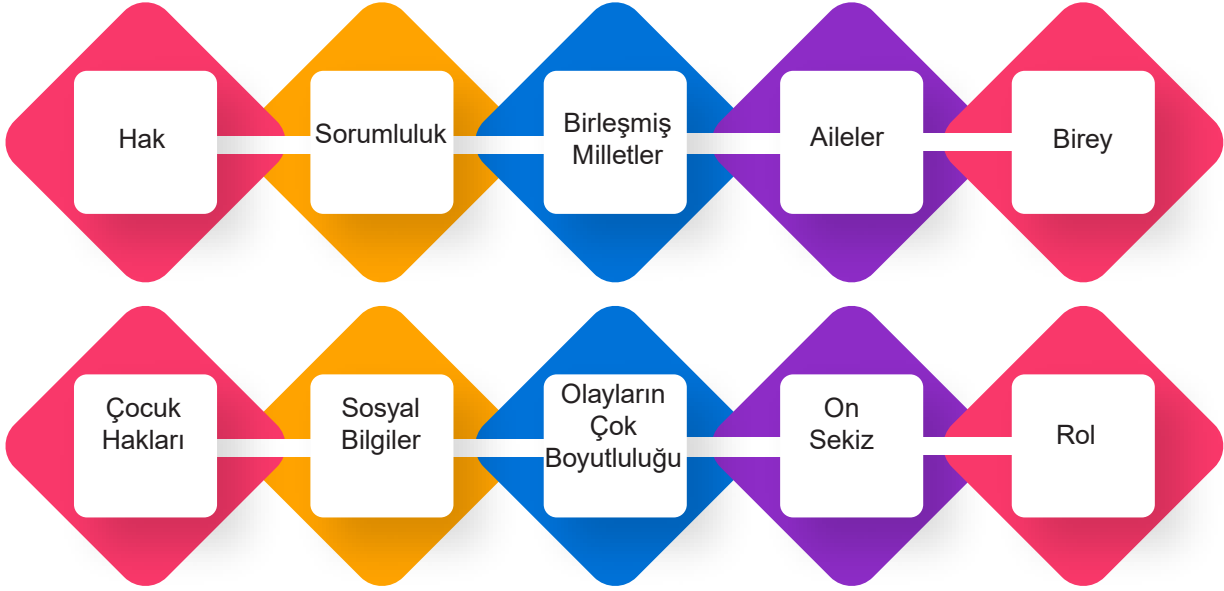
2. Aşağıdaki tabloda 40 yaşındaki bir yetişkinin içinde bulunduğu sosyal grup veya kurumda sahip olduğu roller verilmiştir. Tabloya göre bireyin görev ve sorumluluklarını noktalı yerlere yazınız.

Grup veya Kurum	Sahip Olunan Rol	Rolün Gerektirdiği Görev ve Sorumluluklar
Aile	Baba	
Hastane	Doktor	
Akraba Grubu	Kuzen	
Futbol Takımı	Forvet	
Müzik Korosu	Solist	
Site	Yönetici	
Hayvanları Koruma Derneği	Başkan	

3. Aşağıdaki ifadeler doğru ise ifadelerin başına “D”, yanlış ise “Y” yazınız. Yanlış olduğunu düşündüğünüz ifadelerin doğrularını defterinize yazınız.

	Doğru	Yanlış
Derslere zamanında girmek evdeki sorumluluklarımızdandır.		
Sosyal Bilgiler dersi sayesinde millet olma bilincimizi geliştiririz.		
Hayatımız boyunca çevremizde bulunan pek çok grupta çeşitli roller üstleniriz.		
Gruplarımız değişse de rollerimiz aynı kalır.		
Çocuk Hakları Sözleşmesi, çocuklarla ilgili bağlayıcı nitelikteki en önemli uluslararası belgedir.		
Çocuklar isterlerse para kazanmak için okulu bırakıp çalışabilirler.		
Okulda başarılı olmak için zamanımızı iyi kullanmalı ve planlı hareket etmeliyiz.		
Kişilerin kendine ve başkalarına karşı yerine getirmesi gereken yükümlülüklerine sorumluluk denir.		
Çocuk haklarının korunması sadece devletin görevidir.		
Aynı toprak üzerinde yaşayan ve aynı devlete vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişilere vatandaş denir.		
Bir insan olarak doğuştan itibaren var olan haklarımızı bilmenin önemini ve birbirimize karşı olan sorumluluklarımızı kavramamızı Sosyal Bilgiler dersinde öğreniriz.		
Çevremizde meydana gelen olayların çok sayıda sebebi olabileceği gibi çok sayıda sonucu da olabilir.		
Çocukların eğitim hakkı devletin ekonomik durumuna göre kısıtlanabilir.		
Her olay çevredeki insanları aynı şekilde etkiler.		
Sorumluluklarımızı yerine getirirken oyun hakkımızdan taviz vermemeliyiz.		
Bir insan aynı anda birden çok rol içerisinde bulunabilir.		
Çocuklar din, dil, ırk, renk, cinsiyet ayrımı olmaksızın eşit haklara sahiptir.		
Sosyal Bilgiler dersi, Türk milletine ait bağımsızlık ve egemenlik unsurlarının neler olduğunu öğrenmemizi sağlar.		
Dünyada savaşlar, doğal afetler, yoksulluk gibi nedenlerle bazı çocuklar yaşama, beslenme, barınma, eğitim gibi haklarını kullanamıyor.		
Çocuklar kimi zaman ailelerine maddi destek sağlamak için çeşitli işlerde çalışmalıdır.		
Aile hem bir grup hem de bir kurumdur.		
Çevremizde yaşanan her olayın sadece bir sebebi vardır.		
Sosyal Bilgiler dersi milli kültürümüzü tanımamızı sağlar.		
Çocuk hakları salgın hastalıklarda dâhil hiçbir zaman kısıtlanamaz.		
Oy kullanmak vergi vermek etkin vatandaşlığa örnektir.		
Bireyler yaşamları boyunca farklı roller edinebilirler.		
Ahmet'in alışverişte fiş alması onun etkin vatandaş olduğunu gösterir.		

4.

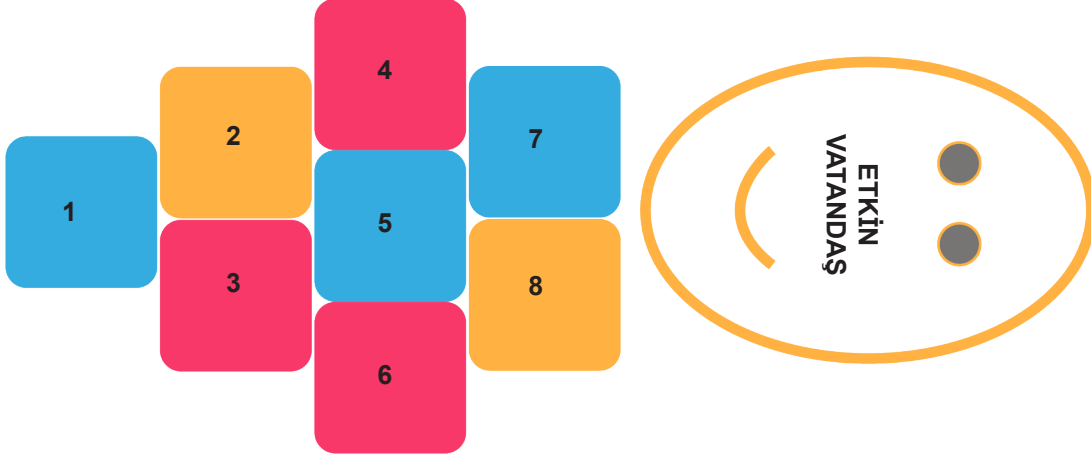
Yukarıda yer alan terimleri uygun boşluklara yerleştiriniz.

1 dersi sayesinde ülkemizi ve dünyadaki kültürleri daha iyi tanırız.
2Çocuk Hakları Sözleşmesiyle çocuk hakları güvence altına alınmıştır.
3	Bir olayın birden fazla nedeni ve sonucu olmasına.....denir.
4	Toplumu oluşturan insanlardan her birinedenir.
5 katıldığımız ilk sosyal gruptur.
6	Yasal veya toplumsal olarak bireylere tanınan yetki ve kazançlaradenir.
7 bireylerin yaptığı davranışların sonuçlarını üstlenmesidir.
8 Dünya üzerindeki bütün çocukların doğuştan sahip olduğu haklara denir.
9	Çocuk Hakları Sözleşmesi uyarınca çocuğa uygulanabilecek olan kanuna göre daha erken yaşta reşit olma durumu hariç,yaşına kadar her insan çocuk sayılır.
10	Bireyin ait olduğu grup ya da kurumlarda üzerimize düşen görevlere denir.

5. Aşağıda verilen rollerle o rolün getirdiği sorumlulukları eşleştiriniz.

1 Öğrenci	Gerektiğinde kardeşiyle ilgilenmek
2 Sınıf Başkanı	Trafik kurallarına uymak
3 Öğretmen	Ders çalışmak
4 Sürücü	Sınıf düzenini sağlamak
5 Abi	Çocukları eğiterek geleceğe hazırlamak

6. Elif arkadaşlarıyla sek sek oynayacaktır. Hangi karelere atlarsa etkin vatandaş bölümüne ulaşır.

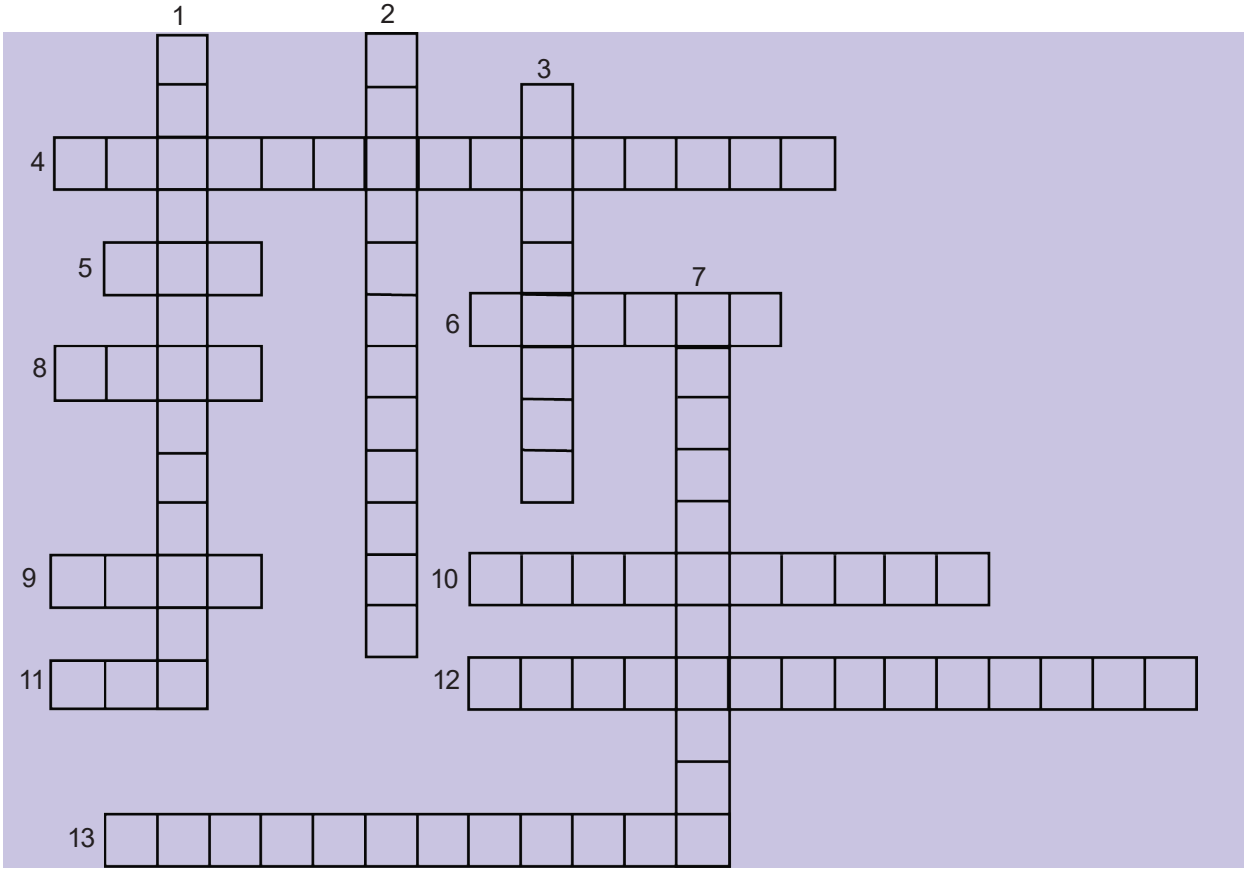

1	Kanunlara ve kurallara uyar.
2	Seçim zamanı canı isterse oy kullanır.
3	Ülke yönetimine katkı sağlar.
4	Vergisini düzenli olarak ödemez.
5	Askerlik görevini yerine getirir.
6	Üretim yapma ihtiyacı duymaz.
7	Sorumluluklarını yerine getirmez.
8	Haklarını bilir ve gerektiğinde kullanır.

7. Aşağıda verilenlerden hangileri hak veya sorumluktur. İlgili yerlere “X” işareti koyarak eşleştiriniz.

	Hak	Sorumluluk
Teneffüslerde dinlenmek.		
Ev işlerine yardımcı olmak.		
Hastanede muayene olmak.		
Evde dersleri tekrar etmek.		
Etkin vatandaş olmak.		
Çöpleri çöp kutusuna atmak		
Hastanede muayene olmak		
Okulda çeşitli kurslara katılmak		
Teneffüste okulun bahçesinde oyun oynamak		
Okul eşyalarını amacına uygun kullanmak		
Arkadaşlarının eşyalarını kullanmak için izin istemek		
Oyun kurallarına uymak		
Beslenme ihtiyacımı karşılamak		
Odamı düzenli kullanmak		
Okuldaki çeşitli sosyal-kültürel faaliyetlere katılmak		

8.

SOLDAN SAĞA

4	Herhangi bir mal veya hizmeti satın alan kişinin kanunen sahip olduğu haklardır.
5	Bir grup içerisinde bireylerin üstlendikleri görevlerdir.
6	Dünya çocuklarını korumak ve yaşam koşullarını iyileştirmek için Birleşmiş Milletler tarafından kurulan bir yardım kuruluşudur.
8	Bireyler ortak bir amaç için bir araya gelerek oluştururlar.
9	Toplumun en temel birimidir.
10	Bireyin kendi davranışlarını ve bunların sonuçlarını üstlenmesidir.
11	Bir kimseye verilmiş olan yetkidir.
12	Milli kültürümüz, gelenek ve göreneklerimiz öğrendiğimiz derstir.
13	Bireylerin, kişisel veya kamusal konularla ilgili istek ve şikayetlerini resmi kurumlara yazılı olarak sunabilme hakkıdır.

YUKARIDAN AŞAĞI

1	Bir olayın birden fazla nedeninin ve birden fazla sonucunun bulunmasına denir.
2	Dünya üzerindeki bütün çocukların doğuştan sahip olduğu haklara denir.
3	Aynı toprak üzerinde yaşayan ve aynı devlete bağlı olan kişilere denir.
7	Her bireyin eğitim almasını sağlayan haktır.

9. Aşağıda verilen kelimeleri uygun olan boşluklara yerleştiriniz.

olayların çok boyutluluğu	plan	eğitim hakkı	sorumluluklarımız	olay
rollerimiz	sosyalleşme	grup	UNICEF	kurum

1	Ortak bir amaç için bir araya gelen, aralarında etkileşim olan, en az iki kişiden oluşan topluluğa.....denir.
2sürecinde bireyler, toplumun kültürel değerlerini öğrenir ve kendilerine has beceriler edinirler.
3	Çocuk haklarının uygulanmasını destekleme konusunda uzmanlaşmış uluslararası kuruluştir.
4	Evimizi temiz ve düzenli tutmak, ev işlerinde aile büyüklerine yardımcı olmak evdeki.....dan bazılarıdır.
5	Bir olayın birden çok nedeninin ve sonucunun olmasınadenir.
6	Bir işi sonuçlandırmak için neyin, ne zaman yapılacağını önceden düzenlenmesine.....denir.
7	Çocukların en temel haklarından biri.....dır.
8	Belli bir amacı gerçekleştirmek için oluşturulmuş ve nitelikleri yasalarla belirlenmiş olan kuruluşlaradenir.
9	Ortaya çıkan, oluşan durum, ilgi çeken veya çekebilecek nitelikte olan her türlü işe denir.
10bulduğumuz gruplara göre değişir.

10. Aşağıda verilen boşlukları uygun kelimelerle dolduralım.

hakları - coğrafya - sorumlulukları - etkin vatandaş - tarih - milli kültürümüzü

Grup üyelerinin grup içinde bazı vardır.

Okulumuzdaki nöbetçi öğrencinin yapması gereken bazıvardır.

Ülkemizdeki her bireyinözelliklerine sahip olması gerekir.

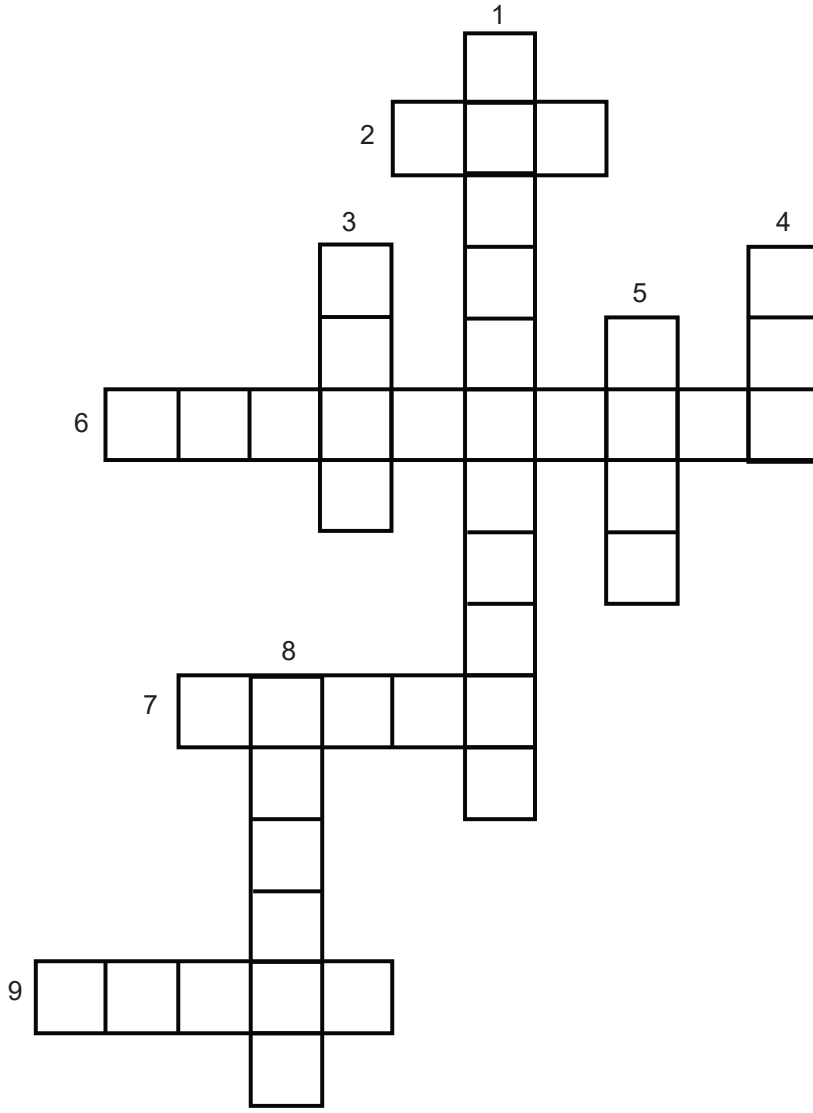
Sosyal Bilgiler dersi ve konularını da içerir.

Sosyal Bilgileröğrenmemize yardımcı olur.

11. Sosyal Bilgiler dersinde öğrenilen kavramları işaretleyiniz.

Aile		Birey		Özne		Hak		Hacim	
Kütle		Kurum		Grup		Paskal		Sosyalleşme	
Tarih		Fil		Kültür		Çarpma		Rol	

12.

1	Bireyin içinde yaşadığı toplumun bir üyesi olma sürecine denir.
2	Bir iş grup ya da kurumda bir kimse ya da bir şeyin üstüne düşen göreve denir.
3	Ortak bir amaç için bir araya gelen, aralarında etkileşim olan, en az iki kişiden oluşan topluluğa denir.
4	Herhangi bir şeyi yapabilme yetkisine denir.
5	Bir işi sonuçlandırmak için neyin, ne zaman yapılacağını önceden düzenlenmesine denir.
6	Kişinin üzerine aldığı görevi yerine getirmesine denir.
7	Daha çok resmi niteliği olan, devletin denetim ve kontrolüne açık olan büyük gruplardır.
8	Dünya çocuklarını korumak ve yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından kurulan yardım kuruluşudur.
9	Toplumu oluşturan insanlardan her birine denir.

13. Haklarını ve sorumluluklarını bilen ve bunlara göre hareket eden kişiler etkin birer vatandaşdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi etkin bir vatandaşın yapması gerekenlerden biri değildir?

- A) Seçim zamanı geldiğinde oy kullanır.
- B) Vergisini istediği zaman öder.
- C) Askerlik görevini yerine getirir.
- D) Kanunlara ve kurallara uyar.

14. “Vatanını en çok seven, görevini en iyi yapandır.”

Mustafa Kemal Atatürk

Mustafa Kemal Atatürk bu sözyle aşağıdaki kavramlardan hangisinin önemine vurgu yapmıştır?

- A) Sorumluluk
- B) Grup
- C) Rol
- D) Hak

15. Çocuk haklarının korunması ve ihlallerin önlenmesi için kamu kurumlarına, sivil toplum kuruluşlarına ve çocuk haklarına duyarlı insanlara görevler düşmektedir. Ülkemizde devletin çeşitli kurumları, çocuk haklarının ihlallerinin önlenmesi adına çeşitli tedbirler almaktadır.

Buna göre ülkemizde çocuk haklarının takibini ve uygulanmasını gerçekleştirmek için hangi devlet kurumu görevlidir?

- A) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
- B) Belediyeler
- C) Vakıflar
- D) Dernekler

16. I. Vergisini düzenli öder.

II. Kanunlara kurallara uyar.

III. Haklarının sınırsız olduğunu bilir.

Verilenlerden hangileri etkin bir vatandaşın yapmaması gerekenler arasında yer alır?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) Yalnız III.
- D) II ve III.

17. Bireyin içinde yaşadığı toplumun bir üyesi olma sürecine sosyalleşme denir.

Buna göre hangisi sosyalleşmeye uygun bir örnek değildir?

- A) Arkadaşlarımızla selamlaşmak
- B) Yemekten sonra annemize eline sağlık demek
- C) Sabah uyandığımızda günaydın demek
- D) Sevmediğimiz insanlarla konuşmamak

18. Aysima annesine karnının ağrıdığını söyler. Annesi Aysima'yı evlerinin yakınlarında bulunan aile sağlığı merkezine götürür.

Buna göre Aysima hangi hakkından yararlanmıştır?

- A) Eğitim
- B) Sağlık
- C) Oyun oynama
- D) Dinlenme

19. Dünya çocuklarını korumak ve yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından kurulan yardım kuruluşu hangisidir?

- A) UNESCO
- B) NATO
- C) UNICEF
- D) SHÇEK

20. Aşağıdakilerden hangisi Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiğimiz konulardan biri değildir?

- A) Çevremizin coğrafi özelliklerini
- B) Yardımlaşma ve dayanışmanın önemini
- C) Vücudumuzda bulunan organları
- D) Milli ve manevi değerlerimizi

21. “Merhaba, ben Teoman. Annem, babam, ablam ve küçük kardeşimle beş kişilik bir aileyiz.”

Buna göre Teoman aşağıdaki rollerden hangisine sahip değildir?

- A) Abi
- B) Kardeş
- C) Dayı
- D) Evlat

22. Dünya üzerinde bütün çocukların doğuştan sahip olduğu haklara çocuk hakları denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi çocuk haklarından biri değildir?

- A) Eğitim hakkı
- B) Sağlık hakkı
- C) Oy kullanma hakkı
- D) Oyun oynama hakkı

23. • Eleştirel düşünebilmeyi

- Ekonomik faaliyetleri
- Coğrafi özellikleri
- Bilim ve teknolojinin insan hayatı üzerindeki etkilerini

Verilen özellikleri aşağıdaki derslerden hangisinde öğrenebiliriz?

A) Matematik	B) Türkçe
C) Fen Bilimleri	D) Sosyal Bilgiler

24. Hangisi Sosyal Bilgiler dersinde öğrenebileceğimiz bilgilerden biri olamaz?

- A) İnsanların ekonomik faaliyetleri
- B) Yaşadığımız çevrenin coğrafi özellikleri
- C) Cisimlerin kütle ve hacimlerinin hesaplanması
- D) Ülkemize karşı görev ve sorumluluklarımız

25. “Çocuk Hakları” kanunen veya ahlaki olarak dünya üzerindeki tüm çocukların doğuştan sahip olduğu, yaşama, eğitim, sağlık, barınma, düşüncelerini ifade etme ve fiziksel, psikolojik veya cinsel sömürüye karşı korunma gibi hakların hepsini birden tanımlamakta kullanılan evrensel bir kavramdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi çocuk haklarından biridir?

A) Oy kullanma	B) Çalışma
C) Hastanede tedavi görme	D) Sürücü belgesi alma

26. Ortak bir amaç için bir araya gelen ve aralarında etkileşim olan, en az iki kişiden oluşan topluluğa grup denir.

Buna göre hangisi bir grup oluşturmaz?

- A) Ödev için bir araya gelen öğrenciler
- B) Düşünde buluşan akrabalar
- C) Toplantı yapan öğretmenler
- D) Durakta bekleyen insanlar

27. Aşağıda verilenlerden hangisi sorumluluktur?

- A) Okul kütüphanesinden yararlanmak.
- B) Düşüncelerini özgürce ifade edebilmek.
- C) Hastanede tedavi olmak.
- D) Oynadığımız oyunda kurallara uymak.

28. Aşağıdaki konulardan hangisi Sosyal Bilgiler dersinin kapsamına girmez?

- A) Haritaları kullanmayı öğreniriz.
- B) Ülkemizin kültürünü öğreniriz.
- C) Farklılıklara karşı hoşgörülü olmayı öğreniriz.
- D) Vücudumuzu oluşturan organların işlevlerini öğreniriz.

29. Çocuklar, içerisinde bulunduğu aile grubunda birtakım sorumluluklara sahiptir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ailedeki sorumluluklarımızdan biri değildir?

- A) Ev işlerinde anne ve babaya yardımcı olmak.
- B) Ev kurallarına uymak.
- C) Para kazanarak evin bütçesine katkıda bulunmak.
- D) Odalarını temiz ve düzenli tutmak.

30. I. Her çocuk düşüncesini özgürce ifade etme hakkına sahiptir.

II. Her çocuk bir isim hakkına sahiptir.

III. Herkes 18 yaşına kadar çocuk haklarından yararlanır.

Yukarıdaki bilgilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

31. Hayatımız boyunca birçok role sahip oluruz. Bazıları doğuştan bazıları ise sonradan elde ettiğimiz rollerdir.

Hangisi doğuştan sahip olduğumuz rollerden biridir?

- A) Doktor
- B) Öğrenci
- C) Evlat
- D) Futbolcu

32. Ortak bir amaç için bir araya gelen ve en az iki kişiden oluşan insan topluluğuna “grup” denir.

Buna göre hangisi bir gruba örnektir?

- A) Duraktaki insanlar
- B) Sokakta yürüyen insanlar
- C) Alışveriş yapan insanlar
- D) 5-A sınıfı öğrencileri

33. Hangisi okuldaki sorumluluklarımızdan biri değildir?

- A) Derse zamanında gelmek
- B) Teneffüse çıkmak
- C) Dersi dinlemek
- D) Ödevleri yapmak

34. Hayatımızın her döneminde bir çok sorumluluğumuz bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi sorumluluklarımızdan biri değildir?

- A) Derslerimize düzenli çalışmak.
- B) Başkalarının haklarına saygılı olmak.
- C) Okula zamanında gelip gitmek.
- D) Genel ağda vakit geçirmek.

35. Burunları sızlatan, dayanılması her geçen gün biraz daha zorlaşan çöp kokusu gittikçe şiddetini artırıyordu. Her bir binanın önünde, küçük bir tepeyi andıran çöp birikintileri, mahalleye gözdağı veriyordu... Öyle ki hemen hemen her evden belediyeye şikâyet telefonları yağmış, ancak bir türlü istenilen cevap alınamamıştı. Zehra da belediyeye şikâyet telefonu açan bu ailelerden birinin kızıydı. Zehra; "Ben ne yapmamız gerektiğini biliyorum. Sosyal Bilgiler dersinde öğrenmiştik." dedi.

Buna göre Zehra'nın sorunun çözümüne yönelik aşağıdakilerden hangisini yapması beklenir?

- A) Yapılan ilk belediye başkanlığı seçimlerinde oy vermez.
- B) Belediyeyi Kaymakamlığa telefon açarak şikâyet eder.
- C) Muhtarlığa başvurarak çöpün mahallelilerce kaldırılmasını sağlar.
- D) Dilekçe ile şikâyet başvurusu yapılmasını sağlar.

36. Arizona'daki Kaibab adı verilen bir ceylan türü: "Bir zamanlar dengeli bir yaşam içinde iken oradaki halk bu ceylanları kurtlar ve sırtlanlardan koruyalım diyerek, çevredeki kurt ve sırtlanların tümünü öldürmüşler. Ceylanlar büyük bir hızla çoğalmaya başlamış ve sayıları o kadar artmış ki kendilerine o çevrede yiyecek yetmemeye başlamış. Tek tek kurt ve sırtlanların öldüreceği ceylandan çok daha fazlası, açlıktan sürüler halinde ölmüş. Ayrıca o çevredeki bitki örtüsü aç ceylanların her şeye saldırmasından büyük zarar görmüş."

Bu metinden hareketle,

- I. Olaylar geniş bir etkiye sahiptir.
- II. Olayların tek bir sonucu vardır.
- III. Olaylarda çok boyutluluk söz konusudur.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

37. Sahip olduğum hakların farkında olan bir bireyim. Katıldığım gruplarda aldığım rollerin gerektirdiği görev ve sorumlulukları yerine getiririm.

Yukarıdaki cümleyi söyleyen bir çocuk aşağıdakilerden hangisini yapmaz?

- A) Büyüyünce ben de babam gibi askere gideceğim.
- B) Her gün her gün okul olur mu? Gitmek istemiyorum.
- C) Sınıflarımız yeterince ısınmıyor, müdüre bu durumu bildireceğim.
- D) Ödevlerimi düzenli olarak yapar, odamı düzeltirim.

38.

Eskiden evimizin hemen altında çiçekçi dükkânımız vardı. Müşterimiz fazla yoktu. Babam işlerimiz iyi olmayınca şu anki mahalleye taşıdı. Daha sonra hemen dükkânımızın karşısına hastane yapıldı. Zamanla işlerimiz iyice çoğaldı. Hatta dükkânımızı büyüterek yeni işçiler aldık. Ayrıca market, kafe, lokanta vb. işyerleri de açılarak müdahaleye daha fazla esnaf geldi.

Buna göre hastane ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Hastanenin açılışının çevresine etkisi yoktur.
- B) Hastane açılışının çok yönlü sonucu olmuştur.
- C) Farklı insanlar farklı şekilde etkilenmiştir.
- D) Bir olayın sonucu başka bir olayı etkilemiştir.

39. İçinde bulunduğumuz gruplarda her grup üyesinin görevleri farklılık gösterir. Bu görevleri bizim grup içinde üstlendiğimiz roller olarak ifade edebiliriz. Yer aldığımız gruplardaki rollerimizin gereklerini yerine getirmek sorumluluk olarak isimlendirilir. Sonuç olarak rollerimize uygun davrandığımızda o rolle ilgili sorumluluklarımızı yerine getirmiş oluruz.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi rol ve sorumluluk yanlış verilmiştir?

<u>ROL</u>	<u>SORUMLULUK</u>
A) Öğrenci	Dersi Dinlemek
B) Evlat	Odasını Toplamak
C) Polis	Güvenliği sağlamak
D) Öğretmen	Sobayı Yakmak

40.

Can ödevlerini zamanında yapmaktadır.

Eda ev işlerinde annesine yardım etmektedir.

Mina her gün derse geç kalmaktadır.

Akın müzik kulübündeki çalışmalara katılmaktadır.

Yukarıdaki çocuklardan hangisi sorumluluklarını yerine getirmemiştir?

A)

B)

C)

D)

41. **UNICEF: Dünyadaki Çocukların Dörtte Biri Savaş ve Afetlerin Gölgesinde Yaşıyor**

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), dünyadaki çocukların yaklaşık dörtte birinin savaş, kriz ve doğal afetlerin etkilediği ülkelerde yaşadığını açıkladı.

- 535 milyon çocuk sağlık hizmeti ve kaliteli eğitim alamıyor. Gıdaya erişemiyor ve korunamıyor.
- 393 milyona yakın çocuk, acil desteğe ihtiyaç duyulan bölgelerde yaşıyor.
- Savaş ve çatışma ortamında yaşayan 13 milyondan fazla çocuk eğitimden yoksun.
- Şiddet sebebiyle 50 milyon çocuk yerlerinden edildi.

Yukarıda ki gazete haberine göre aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Dünyada çocuklar çeşitli sıkıntılar yaşamaktadırlar.
- B) Çok sayıda çocuk yeterince sağlık hizmeti alamamaktadır.
- C) Eğitim hakkını kullanamayan çok sayıda çocuk bulunmaktadır.
- D) Çocuklar yasalara rağmen çeşitli işlerde çalıştırılmaktadır.

42. Bir olayın birden fazla nedeni ve sonucu olabilir. Ortaya çıkan olay ya da durum çok sayıda kişiyi çeşitli şekillerde etkileyebilir. Buna bir olayın çok boyutluluğu adı verilir.

Buna göre;

- I. Savaş
- II. Deprem
- III. Yangın

Verilen durumlardan hangileri çok boyutlu bir olay olarak değerlendirilir?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) I ve II.
- D) I, II ve III.

43. Sosyal Bilgiler dersi, öğrencilere topluma uyum sağlamış kişilik kazandırmayı amaçlamaktadır. Topluma uyum sağlayan birey ise; kurallara saygılı, haklarını bilen ve kullanan, içinde yaşadığı çevreyle bütünleşebilen kişi demektir.

Aşağıdakilerden hangisi, topluma uyum sağlamış insanlardan beklenebilecek bir davranış değildir?

- A) Toplumdaki bireylerle iyi ilişkilerde bulunmak
- B) Vatandaşlık hak ve sorumluluklarının bilincinde olmak
- C) Kurallara uygun davranışlar sergilemek
- D) Hakkını kaba kuvvet kullanarak aramak

44. Sosyal Bilgiler; tarih, coğrafya, vatandaşlık bilgileri, ekonomi ve hukuk gibi birçok bilim alanını kapsayan bir derstir.

Bu sayede içinde yaşanan toplumun;

- I. Genel yapısı hakkında bilgi verir,
- II. Kültürünü öğretmeyi amaçlar,
- III. Doğada bulunan elementleri öğretir.

Verilen bilgilerden hangisi Sosyal Bilgiler dersinin amaçları arasında yer alır?

- A) Yalnız II.
- B) I ve II.
- C) I ve III.
- D) II ve III.

45. Tanım:

Aynı toprak üzerinde yaşayan ve aynı devlete vatandaşlık bağı ile bağılı olan kişilere vatandaş adı verilir. Vatandaşın bağılı olduğu devlete karşı sorumlulukları olduğu gibi devletin de vatandaşlara sağladığı haklar vardır. Haklarının ve sorumluluklarını bilen ve bunlara göre hareket eden kişiler etkin birer vatandaşdır.

Olay:

25 Ocak 2020 tarihinde Elazığ'da meydana gelen 6.8 şiddetindeki deprem, birçok vatandaşımızın kış ayında evsiz kalmasına sebep olmuştur. Olayı televizyondan öğrenen bir sanatçı sosyal medyadaki etkinliğini de kullanarak yaptığı yardım çağrısıyla battaniye, sağlık, gıda malzemeleri, temizlik malzemeleri, çadırlar toplanmasını sağlamış ve kısa sürede deprem bölgesindeki insanlarımızın ihtiyaçları karşılamak için önemli bir adım atmıştır.

Tanım ve olay dikkate alındığında sanatçının davranışı ile ilgili hangisi doğrudur?

- A) Reklam yaparak tanınırlığını artırmıştır.
- B) Etkin bir vatandaş gibi davranarak topluma katkı sağlamıştır.
- C) Alışveriş yaparak ülke ekonomisine katkı sağlamıştır.
- D) Sanatçıların toplum yararına çalışmasını sağlamıştır.

46. Örnek Olay

Tüketici, adı geçen firmadan 31/08/2014 tarihinde +3 yıl ek garantisiyle birlikte 2.647,00 TL bedel ödeyerek IMEI numaralı model cep telefonu satın aldığı, cihazın 05/02/2015 tarihinde ekranın değiştirildiğini, 19/11/2015 tarihinden itibaren ekranın sağ üst köşesinde kararma olduğunu, yetkili servisin onarım yaptığını ancak cihazda aynı sorununun devam ettiğini bu nedenlerle cihazın iade yapılarak bedel iadesinin tarafına yapılmasını talep etmektedir.

Buna göre tüketicinin davranışı hakkında hangisi doğrudur?

- A) Haklarını bilen ve kullanan bir bireydir.
- B) Firma ile bağlantıya geçerek sorununu çözmesi gerekir.
- C) Alışveriş yaparak üretime katkı sağlamıştır.
- D) Hakkını yanlış yollardan aramaktadır.

47. Mahallemize yeni bir okul yapıldığında;

- Yeni market açılabilir,
- Üst geçit ve alt geçit yapılır,
- Mahallenin nüfusu artabilir,
- Öğrenciler için kırtasiye açılabilir,
- Mahalleye yeni insanlar taşınabilir.

verilenlere göre aşağıdaki yargılardan hangisi söylenebilir?

- A) Yeni bir okulun yapılması mahallemizi sadece ekonomik açıdan geliştirir.
- B) Olaylar çok boyutlu olabilir ve insanların hayatının farklı açılardan etkiler.
- C) Mahallemizin trafiğini olumsuz etkiler ve kazalara sebep olur.
- D) Mahallemizdeki insan sayısı artacağından konut sıkıntısı yaşanır.

48. Göktürk, Mete, Bilge ve Hakan proje ödevlerini doğru yapmak ve zamanında teslim edebilmek için bir grup kurar. Grupta herkesin bir görevi vardır.

Aşağıda grup üyelerinin sorumluluklarına dair düşünceleri verilmiştir. Hangisinin yaptığı grubun başarısız olmasına neden olabilir?

- A) Göktürk: Konumuzu öğrenmek için önce kütüphanede araştırma yapacağım.
- B) Hakan: Öğrendiğimiz bilgilerden bize gerekli olanları not alacağım.
- C) Bilge: Genel ağdan araştırma yapıp bulduklarımızı karşılaştıracam.
- D) Mete: Ödevimizi yazıp öğretmenimize sunacağım ama daha çok vakit var.

49. Çocuk haklarının korunması ve ihlallerin önlenmesi için kamu kurumlarına, sivil toplum kuruluşlarına ve çocuk haklarına duyarlı insanlara görevler düşmektedir. Ülkemizde devletin çeşitli kurumları, çocuk haklarının ihlallerinin önlenmesi adına çeşitli tedbirler almaktadır.

Buna göre ülkemizde çocuk haklarının takibini ve uygulanmasını gerçekleştirmek için hangi devlet kurumu görevlidir?

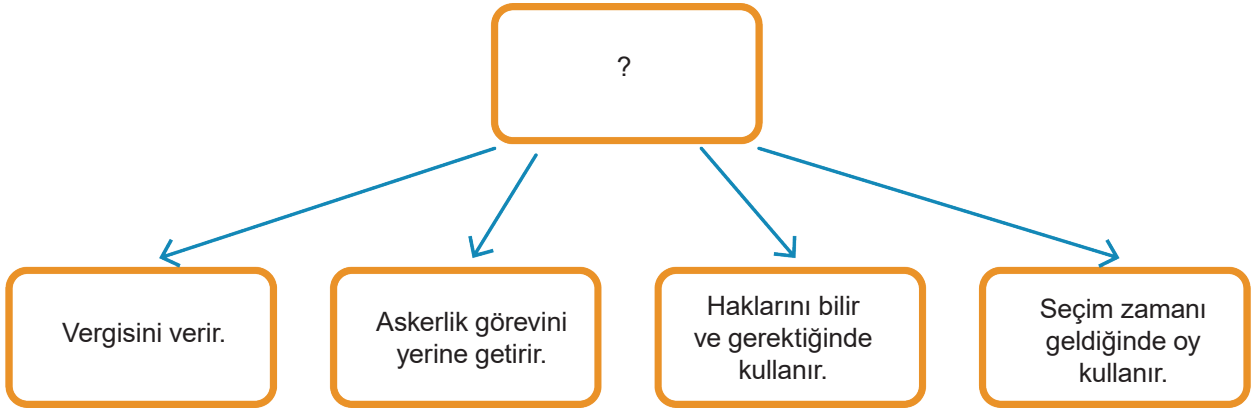
- A) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
- B) Belediyeler
- C) Vakıflar
- D) Dernekler

50. Bir olayın birden fazla nedeni ve sonucu olabilir. Buna bir olayın çok boyutluluğu denir.

Verilen tanıma göre hangisi bir olayın çok boyutluluğuyla ilgilidir?

- A) Orman yangınının çıkması.
- B) Uyurken rüya görmemiz.
- C) Göz rengimizin kahverengi olması.
- D) Tablet bilgisayar almamız.

51.

Yukarıda soru işareti ile gösterilen yere en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilinçli tüketici nasıl olur?
- B) Etkin vatandaş nasıl olur?
- C) Çalışkan öğrenci nasıl olur?
- D) İyi anne-baba nasıl olur?

52. Bir işi sonuçlandırmak için neyin, ne zaman yapılacağını önceden düzenlenmesine plan denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi planlı hareket etmenin yararlarından biri olamaz?

- A) Görev ve sorumluluklarımızı vaktinde yerine getirmiş oluruz.
- B) Oyun oynamak için yeterli süre elde etmiş oluruz.
- C) Bilgisayar ve cep telefonu ile isteğimiz kadar oynayabilme imkânı elde etmiş oluruz.
- D) Okulda başarılı bir öğrenci oluruz.

53. Sınıfta -----> Sınıf Başkanı

Ailede -----> Evlat ve kardeş

Mahallede -----> Oyun arkadaşı olması

Aşağıdaki kavramlardan hangisi ile tanımlanır?

- A) Grup
- B) Kurum
- C) Rol
- D) Hak

54. Sosyal Bilgiler dersi öğrencileri toplumsal hayata hazırlayıp onların sosyal yanını geliştirmesinin yanında onlara tarih, coğrafya ve vatandaşlık bilgisi veren bir bilim dalıdır.

Yukarıdaki açıklama dikkate alınarak aşağıdakilerden hangisi Sosyal Bilgiler dersinin kapsamı içerisine girmez?

- A) Yaşadığımız çevrenin coğrafi özelliklerini öğrenmemizi sağlar.
- B) Haklarımızı ve sorumluluklarımızı öğretir.
- C) İnsan vücudunun yapısını öğrenmemizi sağlar.
- D) Ülkemizdeki ekonomik faaliyetler hakkında bilgi edinmemizi sağlar.

55. ve 56.soruları aşağıdaki parçaya dayanarak cevaplayınız.

Elif, çocuklarının kahvaltısını yapıp evden uğurladıktan sonra eşiyle beraber görev yaptığı Atatürk Ortaokuluna gitti. Gün boyu öğrencilerine ders anlatan Elif, okuldan sonra gönüllüsü olduğu Hayvanları Koruma Derneği'nin çalışmalarına katıldıktan sonra İşaret Dili eğitimi almak için katıldığı kurstan sonra evine döndü. Akşam, yöneticisi olduğu apartman toplantısına katıldıktan sonra bu uzun günü bitirdi.

55. Yukarıda verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi Elif'in üstlendiği rollerden biri değildir?

- A) Anne
B) Abla
C) Apartman yöneticisi
D) Öğretmen

56. Yukarıdaki parçaya göre hangisi söylenemez?

- A) Elif'in birden fazla rolü vardır.
B) Elif rolünün gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmiştir.
C) Elif okuldaki sorumluluğunu yerine getirmemiştir.
D) Elif'in gönüllü olarak katıldığı gruplar vardır.

57. Atatürk Ortaokulunda eğitim gören Eda, öğle arasında okul yemekhanesinde yemeğini yemiştir. Yemeğini yedikten sonra arkadaşları ile oyun oynamaya başlayan Eda'nın ayağı takılmış ve yere düşmüştür. Dizleri zarar gören Eda'yı öğretmenleri en yakın hastaneye götürerek tedavi ettirmiştir.

Yukarıdaki parçaya göre Eda hangi hakkından yararlanmamıştır?

- A) Barınma
B) Sağlık
C) Beslenme
D) Eğitim

58. Okulda çocuk haklarını öğrenen Barış, eve gittiğinde her istediğinin yapılmasını istemiş. Hakları olduğunu söyleyerek annesinin sözlerini dinlememiş, odasını dağıtmış ve ödevlerini yapmamıştır.

Barış yaptığı bu davranışlarla aşağıdakilerden hangisini göz önüne almamıştır?

- A) Haklarımızla beraber sorumluluklarımız da vardır.
B) Haklarımız kanunlarla korunmaktadır.
C) Haklarımızın bir sınırı yoktur.
D) Haklarımız her istediğimizi yapmamıza izin verir.

59. Tarık Öğretmen öğrencilerine "Sosyal Bilgiler dersi sayesindekavramış oluruz." cümlesindeki boşluğu doğru şekilde doldurmalarını söyledi .

Ali: Yaşadığımız çevreyi ve coğrafi özelliklerini

Samet: Haklarımızı ve sorumluluklarımızı

Ayşe: Teknolojik aletlerle mikroskobik canlıları izlemenin nasıl olduğunu

Tülay: Milli Kültürümüzü ve millet olma bilincini

Buna göre hangi öğrenci Tarık Öğretmenin sorusuna doğru cevap verememiştir?

- A) Ali
B) Samet
C) Tülay
D) Ayşe

60. Haklarını ve sorumluluklarını bilen ve bunlara göre hareket eden kişiler etkin birer vatandaşdır.

Buna göre; hangi vatandaşı etkin bir vatandaş olarak tanımlayamayız?

- A) Sabah otobüse binmek için sıraya giren Ahmet Bey'i
- B) Seçim günü sınava çalışmak için oy kullanmaya gitmek istemeyen Onur'u
- C) Bankada yaşadığı bir sorunu çözmek için dilekçe veren Turgut Amca'yı
- D) İş çıkışı marketten aldığı ürünlerin fişini alan Aylin Hanım'ı

61. Yaşanılan olayların birden fazla nedeni ve sonucu olabilir. Bu duruma olayların çok boyutluluğu denir.

Buna göre verilenlerden hangisi çok boyutlu bir olay olarak tanımlayamayız?

- A) Şehrimize ikinci bir alışveriş merkezinin açılması
- B) Mahallemizde yeni bir lisenin açılması
- C) Okulumuzun önünde bir trafik kazası yaşanması
- D) Ahmet'in ödevlerini bitirince müzik dinlemesi

62. Erdem sınava çok iyi hazırlanmıştı, ancak okula gelirken yağmurun yolu kayganlaştırması ve dikkatsizlik nedeniyle ufak bir trafik kazası yaptı, bu nedenle sınav günü okula geç kalmıştı. Ayşe ise o gün okula gelirken kazadan dolayı yolun kısa süreli kapanmasından dolayı işine geç kaldı. Olay yerine gelen trafik polisleri yolun hemen açılmasını sağladı, yol açıldıktan ve normale döndükten sonra kaza yerinden geçenler orda kaza olduğunu bile anlamadan hızlıca geçip yollarına devam ettiler.

Verilen metne göre aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Her olayın birden fazla sebebi ve sonucu olabilir.
- B) Olaylar her zaman herkesi aynı şekilde etkiler.
- C) Yaşanan olaylardan etkilenmeyen insanlar da olabilir.
- D) Yaşanan olaylar bazen de çok sayıda kişiyi etkileyebilir.

63. Bizler toplumu oluşturan bireyler olarak, hayatımızda farklı zamanlarda birçok grubun üyesi olabiliriz. Gruplar, ortak bir amaç için bir araya gelen aralarında etkileşim olan, en az iki kişiden oluşan topluluklardır. Ailemiz, akrabalarımız ve arkadaşlarımız gruplara örnek verilebilir. Bireyin içinde yaşadığı topluma uyum sağlaması ve toplumun bir üyesi olması sürecine sosyalleşme denir. İçinde bulunduğumuz gruplar bizlerin zamanla sosyalleşmesine yardımcı olur.

Buna göre hangisi beşinci sınıf öğrencisi olarak sosyalleşmemize yardımcı olan fakat içinde bulunamayacağımız bir gruptur?

- A) Okulumuzda kurulan sosyal kulüpler
- B) İlde kurulan genç motosiklet sürücüleri spor kulübü
- C) Belediye Konservatuarında ortaokullar için açılan müzik kursu
- D) 5. sınıflardan oluşturulan okul futbol takımı

64. Görev ve sorumluluklarımızı yerine getirirken içinde bulunduğumuz grup ve kurumlarda planlı olmalıyız. Bir işi sonuçlandırmak için planlı hareket etmeli neyin, ne zaman yapılacağını önceden düzenlemeliyiz. Ders çalışmak, yeteri kadar uyumak, okul zamanı okula gitmek bireyin yapması gereken işlerdir.

Oyun oynamak, genel ağa bağlanmak gezmek ise bireyin yapmak istediği işlere örnektir. Tüm bunları yaparken planlı hareket etmeli zamanımızı verimli kullanmalıyız. Birey zamanını planlarken günün büyük bir bölümünü sadece tek bir işi yaparak geçirmemelidir.

Buna göre aşağıdaki öğrencilerden hangisi planlı hareket ederek uygun davranış sergilemiştir?

- A) Murat'ın okuldan sonra gece çok geç saatlere kadar sadece ders çalışması.
- B) Aylin'in okuldan sonra günlük planına uygun olarak ders çalışması, kitap okuması.
- C) Pınar hafta sonu sabahdan akşama kadar TV izleyip genel ağa bağlanması.
- D) Yeliz hafta içi çok yorulduğundan pazar günü zamanının tümünü, uykuyla ve dinlenerek geçirmesi.

65. Ben Ahmet 5. sınıfa gidiyorum, Okuldan sonra derslerimi bitirip boş zamanlarımda kitap okumayı ve zekâ oyunlarını oynamayı çok seviyorum. Ara sıra da babamla sahilde balık tutmaya gidiyor kumsalda beraber top oynuyoruz. Eve geldiğimizde yemek yedikten sonra babamla sohbet ediyoruz söylediklerimi dikkatlice dinliyor ve benim düşüncelerime ve kararlarıma çok değer veriyor.

Buna göre Ahmet, çocukların sahip olduğu hangi haktan bahsetmemiştir?

- A) Sağlık Hakkı
- B) Eğitim hakkı
- C) Oyun hakkı
- D) Düşünceyi açıklama hakkı

66. Bir olayın birçok nedeni ya da sonucu olabilir. Buna olayın çok boyutluluğu denir.

Hangisi çok boyutluluğa örnektir?

- A) Ali'nin derste konuşarak arkadaşlarını rahatsız etmesi.
- B) Ayşe'nin bebekleriyle evcilik oynaması
- C) Arda'nın bahçeye kiraz fidanı dikmesi
- D) Semih'in FB-GS derbisini izlemesi

67. Haklarını ve sorumluluklarını bilen ve bunlara göre hareket eden kişiler birer etkin vatandaşdır.

Buna göre hangisi etkin vatandaşa ait bir özelliktir?

- A) Sare'nin yatağını toplaması
- B) Yusuf'un eczanede çalışması
- C) Duru'nun kitap okumayı çok sevmesi
- D) Berrin Hanım'ın trafik kurallarına uyması.

68. Diş Doktoru Kenan Bey evli ve iki çocuğu olan biridir. Boş vakitlerinde futbol oynamaktan zevk alır.

Buna göre hangisi Kenan Bey'in sahip olduğu rollerden biri değildir?

A) Doktor	B) Baba
C) Eş	D) Dede

69. Ayaz 5.sınıf öğrencisi olmasına rağmen bir süredir okula gelmemektedir. Barış öğretmen sebebini araştırır ve Ayaz'ın dayısının yanında işe başladığı için okula gelmediğini öğrenir.

Buna göre ailesi, Ayaz'ın sahip olduğu hangi hakkı ihlâl etmiştir?

A) Dinlenme	B) Oyun oynama
C) Eğitim	D) Beslenme

70. Toplum içinde yer aldığımız grup ve kurumlar içinde üstlendiğimiz rollere bağlı olarak haklarımız, görev ve sorumluluklarımız bulunmaktadır.

Buna göre aşağıda verilenlerden hangisi bir öğrenci olarak sorumluluklarımız içinde yer almaz?

- A) Okul araç gereçlerini korumak
- B) Evde odamızı toplamak
- C) Derslere zamanında ve hazırlıklı gelmek
- D) Sosyal kulüplere katılmak

71. “Haklarını ve sorumluluklarını bilen ve bunlara göre hareket eden kişiler etkin birer vatandaşdır.”

Buna göre aşağıdakilerden hangisi etkin bir vatandaşın sergileyeceği davranışlardan biri değildir?

- A) Vergisini düzenli olarak ödemek
- B) Kanunlara uymaktan kaçınmak
- C) Ülke yönetimine katkı sağlamak
- D) Haklarını bilmek ve gerektiğinde kullanmak

72. Nazlı Öğretmen: Sosyal Bilgiler dersiyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

Murat: Bilimin insan hayatı üzerindeki etkilerini öğrenmemizi sağlar.

Esra: İlgi, istek ve yeteneklerimizin farkına varmamızı sağlar.

Fatih: Birlikte yaşama ve yardımlaşmanın önemini kavramamızı sağlar.

Elçin: İnsan vücudundaki sistemleri öğrenmemizi sağlar.

Yukarıda Nazlı Öğretmenin öğrencilerine sorduğu soru ve öğrencilerinin verdiği cevaplar verilmiştir.

Buna göre hangi öğrenci, öğretmenin sorduğu soruya yanlış cevap vermiştir?

A) Murat	B) Esra
C) Fatih	D) Elçin

73. “ Sosyal Bilgiler dersi, yaşadığımız çevrenin coğrafi özelliklerini tanımamızı, insanlar ve doğal çevre arasındaki ilişkileri anlamamızı sağlar.”

Yukarıda verilen cümlede Sosyal Bilgiler dersinin hangi alanına vurgu yapılmıştır?

- A) Coğrafya
B) Tarih
C) Ekonomi
D) Hukuk

74. “ 5. Sınıf öğrencisi Elif okula giderken yerde bulduğu bir Türk bayrağını alıp, Sosyal Bilgiler defterine yapıştırılmıştır.”

Yukarıda anlatılan olayda Elif’in bayrak konusundaki hassasiyeti, aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ilgili farkındalık kazanmış olduğunu gösterir?

- A) Bağımsızlık ve egemenlik
B) Eleştirel düşünme
C) Haklarımız ve sorumluluklarımız
D) Yardımlaşma ve dayanışma

75. “ 5. Sınıf öğrencisi Ezgi, televizyonu yakından izleyen kardeşini uyararak ve gözlerinin bozulabileceğini söylemiştir.”

Ezgi’nin bu davranışı Sosyal Bilgiler dersinin sağladığı kazanımlardan hangisine örnektir?

- A) Bilim ve teknolojinin insan hayatı üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini öğrenmemizi sağlar.
B) Birlikte yaşama ve yardımlaşmanın önemini anlamamızı sağlar.
C) Ülkemizin diğer ülkelerle olan ekonomik ve kültürel ilişkilerini öğrenmemizi sağlar.
D) İlgi, istek ve yeteneklerimizin farkına varmamızı sağlar.

76. “Çin’de başlayıp dünyanın birçok ülkesine yayılan Koronavirüs salgını, farklı mesleklerdeki insanları farklı şekilde etkilemiştir. Doktor Ayşe Hanım salgın yüzünden çalışma saatlerinin arttığını ve çocuklarına yeteri kadar vakit ayıramadığını söylerken, maske üreten bir fabrikanın sahibi olan Ahmet Bey ise işlerinin açıldığını söylemiştir.”

Buna göre koronavirüs salgınının Ayşe Hanım ve Ahmet Bey’i farklı şekilde etkilemesi aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Olayların sebepleri
B) Olayların çok boyutluluğu
C) Olayların önemi
D) Olayların sonuçları

77.. ELA: Toplumu oluşturan insanlardan her birine “birey” denir.

ÜMİT: Ortak bir amaç doğrultusunda bir araya gelen, en az iki kişiden oluşan topluluğa “grup” denir.

ÖZGE: Bireyin, içinde yaşadığı toplumun bir üyesi olma sürecine “sosyalleşme” denir.

YİĞİT: Bireyin ait olduğu grup veya kurumlarda üstlendiği görevlere “hak” denir.

5/A Sınıfı Sosyal Bilgiler öğretmeni Hasan Bey, öğrencilerinden “Hak ve Sorumluluklarımız” konusuyla ilgili derste öğrendikleri bir kavramı tanımlamalarını istemiştir.

Yukarıda verilen tanımları yapan öğrencilerden hangisi yanlış bir bilgi vermiştir?

A) Ela

B) Ümit

C) Özge

D) Yiğit

CEVAP ANAHTARI

1. A. 1. ABLA, 2. ÇOCUK, 3. EVLAT,
C. 1. EŞ, 2. YENGE, 3. ANNE,
D. 1. EVLAT, 2. KARDEŞ, 3. YEĞEN,
E. 1. HALA, 2. KARDEŞ, 3. GÖRÜMCE,

2.

Grup veya Kurum	Sahip Olunan Rol	Rolün Gerektirdiği Görev ve Sorumluluklar
Aile	Baba	Çocuklarına sahip çıkmak, çocuklarının ihtiyaçlarını karşılamak.
Hastane	Doktor	Hastalarını muayene etmek.
Akraba Grubu	Kuzen	İleitişim kurmak, destek olmak.
Futbol Takımı	Forbet	En iyi oyunu çıkarmak, gol atmak, antrenmanlara katılmak.
Müzik Korusu	Solist	Koro çalışmalarına katılmak.
Site	Yönetici	Sitenin sorunları ile ilgilenmek.
Hayvanları Koruma Derneği	Başkan	Hayvanları koruma ile ilgili çalışmalar yapmak, liderlik yapmak.

3. Y, D, D, Y, D, Y, D, D, Y, D, D, D, Y, Y, Y, D, D, D, D, Y, D, Y, D, Y, D, D, D

4.

1.	SOSYAL BİLGİLER
2.	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER
3.	OLAYLARIN ÇOK BOYUTLULUĞU
4.	BİREY
5.	AİLE
6.	HAK
7.	SORUMLULUK
8.	ÇOCUK HAKLARI
9.	ON SEKİZ
10.	ROL

5. 1 - 5, 2 - 4, 3 - 1, 4 - 2, 5 - 3

6. 1 - 3 - 5 - 8

7. Hak, Sorumluluk, Hak, Sorumluluk, Sorumluluk, Sorumluluk, Hak, Hak, Hak, Sorumluluk, Sorumluluk, Sorumluluk, Hak, Sorumluluk, Hak

8. Yukarıdan Aşağı

1. Çok boyutluluk, 2. Çocuk Hakları, 3. Vatandaş, 7. Eğitim Hakkı

Soldan Sağa

4. Tüketici Hakları, 5. Rol, 6. UNICEF, 8. Grup, 9. Aile, 10. Sorumluluk, 11. Hak,

12. Sosyal Bilgiler, 13. Dilekçe Hakkı

9. GRUP, SOSYALLEŞME, UNICEF, SORUMLULUKLARIMIZ,

OLAYLARIN ÇOK BOYUTLULU ĞU, PLAN, EĞİTİM HAKKI, KURUM, OLAY, ROL

10. Hakları, sorumlulukları, Etkin vatandaş, tarih - coğrafya, Milli Kültürümüzü

11. Aile, Birey, Hak

Kurum, Grup, Sosyalleşme

Tarih, Kültür, Rol

12. YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. SOSYALLEŞME, 3. GRUP, 4. HAK, 5. PLAN, 8. UNICEF

SOLDAN SAĞA

2. ROL, 6. SORUMLULUK, 7. KURUM, 9. BİREY

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULARIN CEVAPLARI

13. B	28. D	43. D	58. A	73. A
14. A	29. C	44. B	59. D	74. A
15. A	30. D	45. B	60. B	75. A
16. C	31. C	46. A	61. D	76. B
17. D	32. D	47. B	62. B	77. D
18. B	33. B	48. D	63. B	
19. C	34. D	49. A	64. B	
20. C	35. D	50. A	65. A	
21. C	36. B	51. B	66. A	
22. C	37. A	52. C	67. D	
23. D	38. A	53. C	68. D	
24. C	39. D	54. C	69. C	
25. C	40. C	55. B	70. B	
26. D	41. D	56. C	71. B	
27. D	42. D	57. A	72. D	

meb.gov.tr

5.SINIF 1. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık ARDAHAN Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

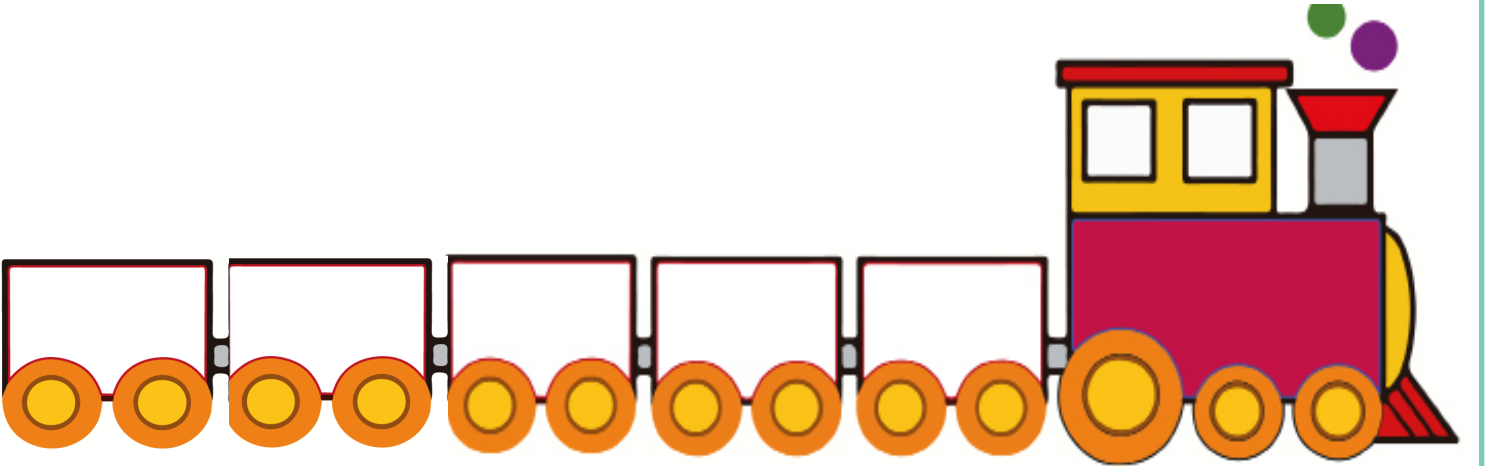
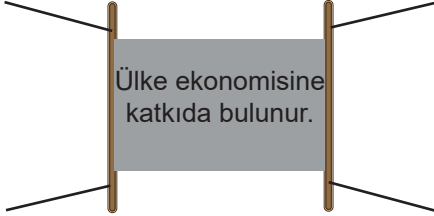
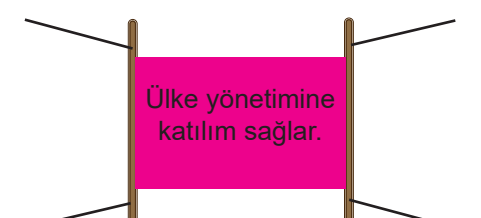
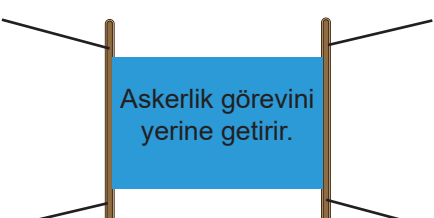

ALIŖTIRMA 1

Haklarını ve sorumluluklarını bilen ve bunlara göre hareket eden kişiler etkin birer vatandaşır.

AŖağıda etkin vatandaşın özelliklerinin yazılı olduğı afişler verilmiştir. Bu afişlerden doğru olanları verilen trenin vagonlarına yerleştirdiğimizde hareket edecektir.

Buna göre, doğru olan afişleri vagonlara yazıp renklerine göre boyayınız.

ALİŖTİRMA 2

Bir olayın birden fazla nedeni ve sonucunun olması çok boyutluluktur.

AŖağıda Ardahan'a yeni açılan bir üniversite, üniversitenin resmi ve çevresinde yer alan kurum işletmeler gösterilmiştir. Buna göre üniversitenin çevresini nasıl etkilediğini verilen boşluklara yazınız. Kurum ve işletmelerin resmi verilmiştir.

Ev Kiraları :

.....

.....

.....

.....

.....

Ulaşım:

.....

.....

.....

.....

.....

Anne-Baba :

.....

.....

.....

.....

.....

Kuaför :

.....

.....

.....

.....

.....

Öğrenci:

.....

.....

.....

.....

.....

ALİŖTİRMA 3

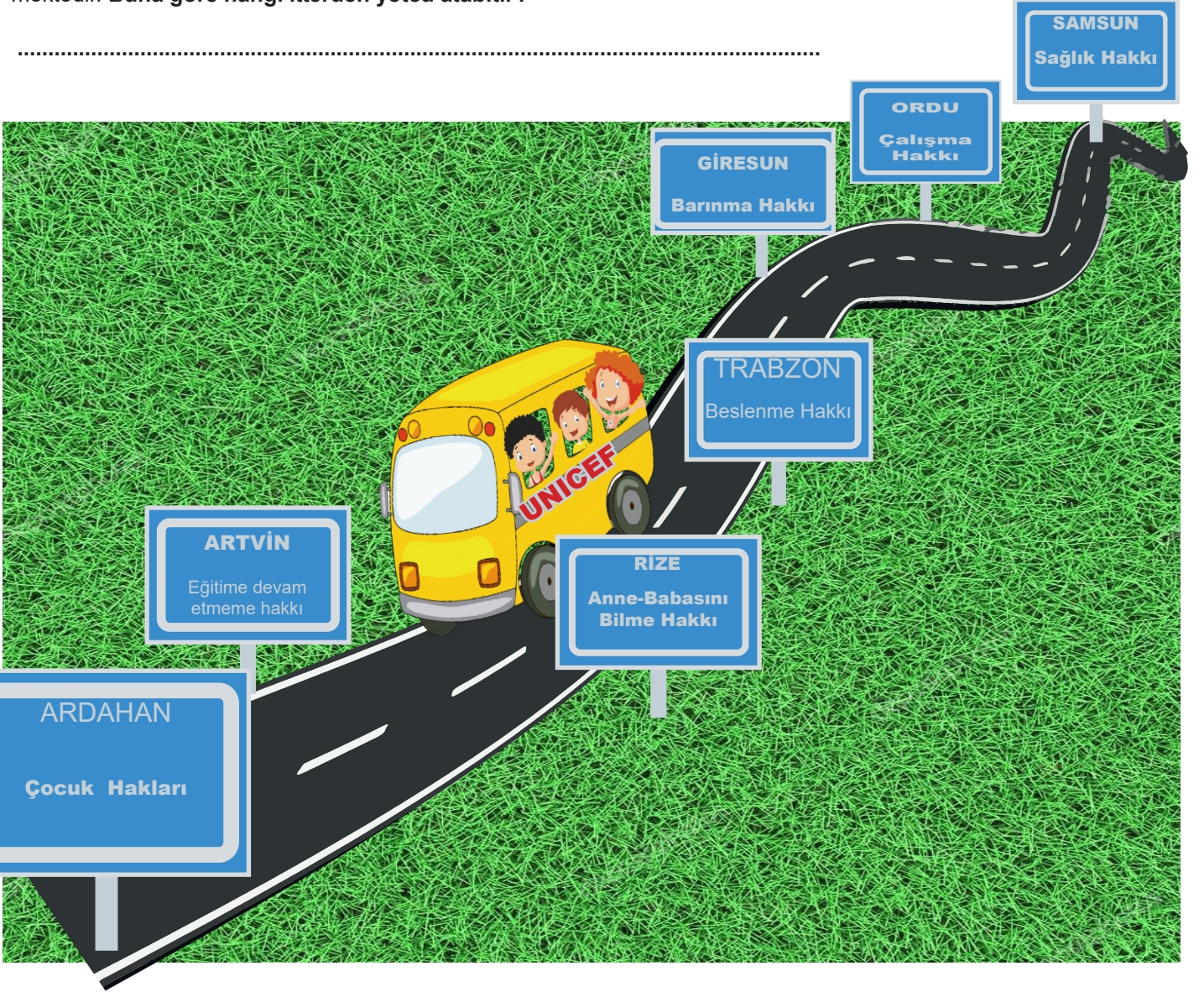
Grup içinde üstlendiğimiz rolün gereğini yerine getirirken sorumluluk bilinciyle hareket etmeliyiz. Sorumluluklarımız içinde bulunduğumuz gruplara göre değişir.

Buna göre, sandıklara zarflardaki cümlelerden uygun olanların numaralarını yazalım?

ALİŞTIRMA 4

Samsun - Ardahan seferini yapan UNICEF otobüsümüz sadece Çocuk hakları ile ilgili olan terminallerden yolcu alabilmektedir. **Buna göre hangi illerden yolcu alabilir?**

ALİŞTIRMA 5

Aşağıda verilen ifadelerin hak ya da sorumluluk olma durumlarına göre tabloyu işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

	HAK	SORUMLULUK
Derse zamanında gelmek		
Sağlık hizmetlerinden yararlanmak		
Seyahat etmek		
Odamızı toplamak		
Askerlik yapmak		
Vergi vermek		
Ödevlerimizi yapmak		

ALİŖTİRMA 6

Verilen kelimeleri uygun boşluklara yazınız.

ROL

EKONOMİ

ETKİN VATANDAŖ

OLAY

YARDIMLAŖMA

SOSYAL
BİLGİLER

HAK

BİREYLERDEN

SAĞLIK

DAYANIŖMA

UNICEF

GRUP

YAŖAMAK

SORUMLULUK

SOSYOLOJİ

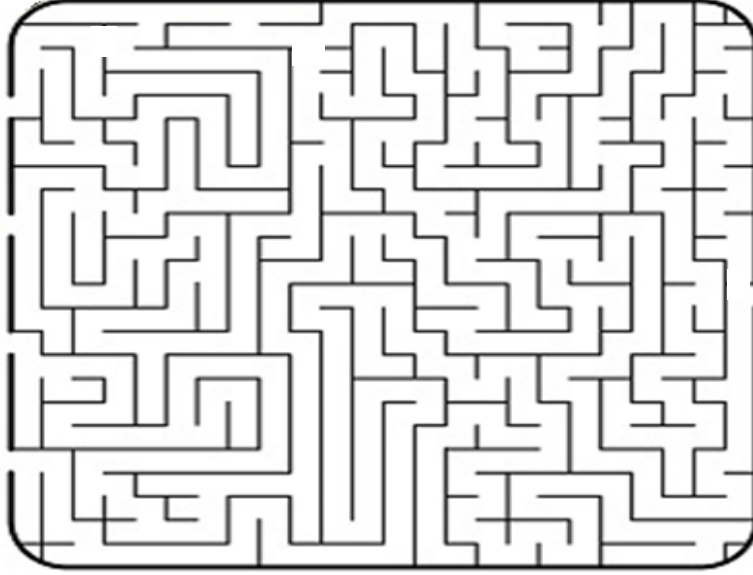
- 1) bireyin gerek kendisine, gerekse ailesine, çevresindeki diğeri insanlara, yasalara ve devlete karŖı görev ve sorumluluklarının neler olduğunu ve özellikle toplumsal çevresine etkili bir biçimde nasıl uyum sağlayacağını öğretir.
- 2) Topluma yararlı, hak ve sorumluluklarını bilen ve bunu gündelik yaşamında uygulayan bireylere denir.
- 3) Ortaya çıkan veya oluşan durum, ilgi çeken ya da çekebilecek özellikteki her türlü iş veya hadiseye denir.
- 4) Grupta bir kimsenin üzerine düşen göreve denir.
- 5) Bireye verilmiş kazançlara denir.
- 6) Üyesi olduğumuz gruptaki rollere bağlı olarak yerine getirmemiz gerekenlere denir.
- 7) Ortak bir amaç etrafında insanların oluşturduğu birlikteliklere denir.
- 8) Toplum oluşur ve her birey 18 yaşına kadar çocuktur.
- 9) Dünya çocuk haklarını korumak, hak ihlali yapan devletleri tespit edip önlemler almak amacıyla kurulmuştur.
- 10)herkesin en temel hakkıdır.

ALİŞTİRMA 8

Bireyler içinde bulundukları gruplarda farklı görevler üstlenir. Ali'nin okulda öğrenci, dedesinin yanında torun, okul futbol takımında kaleci, demokrasi ve insan hakları kulübünde kulüp başkanı olması buna örnektir.

Aşağıdaki labirentte Ali'nin paragrafta sözü edilen kavrama ulaşmasını sağlayarak kavramın yazılı olduğu kutucuğu boyayınız.

HAK
SORUMLULUK
ROL
GRUP

ALİŞTİRMA 9

SOLDAN SAĞA:

- 1) Bir arada yaşayan bireylerin oluşturduğu insan topluluğu.
- 2) Toplumu oluşturan insanlardan her birine denir.
- 3) Aynı yurt üzerinde yaşayan bir yurda yurttaşlık bağıyla bağlı bulunan kimse.
- 4) Bireyin ait olduğu grup veya kurumlarda üstlenilen görevlere denir.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

- 1) Aralarında evlilik ve kan bağı bulunan anne, baba, çocuklar vb. kişilerden oluşan toplumun en küçük grubu.
- 2) Yasal veya toplumsal olarak bireylere tanınan yetki ve kazançlardır.
- 3) Belirli bir amacı gerçekleştirmek amacıyla kurulan özel veya kamu örgütü.
- 4) İnsanların en temel hakkıdır.

T	O	P	L	U	M	F	H	N
K	A	B	İ	R	E	Y	M	Y
U	S	S	M	Y	C	B	H	A
R	V	A	T	A	N	D	A	Ş
U	L	Ş	A	İ	A	D	K	A
M	T	R	O	L	U	Ö	B	M
Ü	L	K	E	E	V	Y	K	A

Verilen ifadelerden doğru olanları **kırmızı renge**, yanlış olanları **mavi renge** boyayınız.

- 1) Ortak bir amaç etrafında insanların oluşturduğu birlikteliğe grup denir.
- 2) Rollerimize bağlı olarak yerine getirmemiz gerekenlere sorumluluk denir.
- 3) Ailemizde çocuk olarak haklarımızdan biri de çalışma hakkıdır.
- 4) Hak, grupta bir kimsenin üzerine düşen görevdir.
- 5) Aile içinde bütün işleri anne yapar.
- 6) Aynı anda birden fazla rolümüz olabilir.
- 7) Bütün rollerimiz sonradan kazanılır.
- 8) Sağlıklı bir çevrede yaşamak için çevremizi temiz tutmalıyız.
- 9) Evde iş bölümü yapmak önemlidir.
- 10) Bir olayın birden fazla nedeninin ve sonucunun olmasına çok boyutluluk denir.
- 11) Her birey 16 yaşına kadar çocuk kabul edilir.
- 12) Bireyin içinde yaşadığı toplumun bir üyesi olma sürecine sosyalleşme denir.
- 13) Dünya çocuklarını korumak ve yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla UNESCO kurulmuştur.
- 14) Etkin bir vatandaş vergisini düzenli olarak ödemez.
- 15) Derslere zamanında girmek okuldaki sorumluluklarımızdandır.

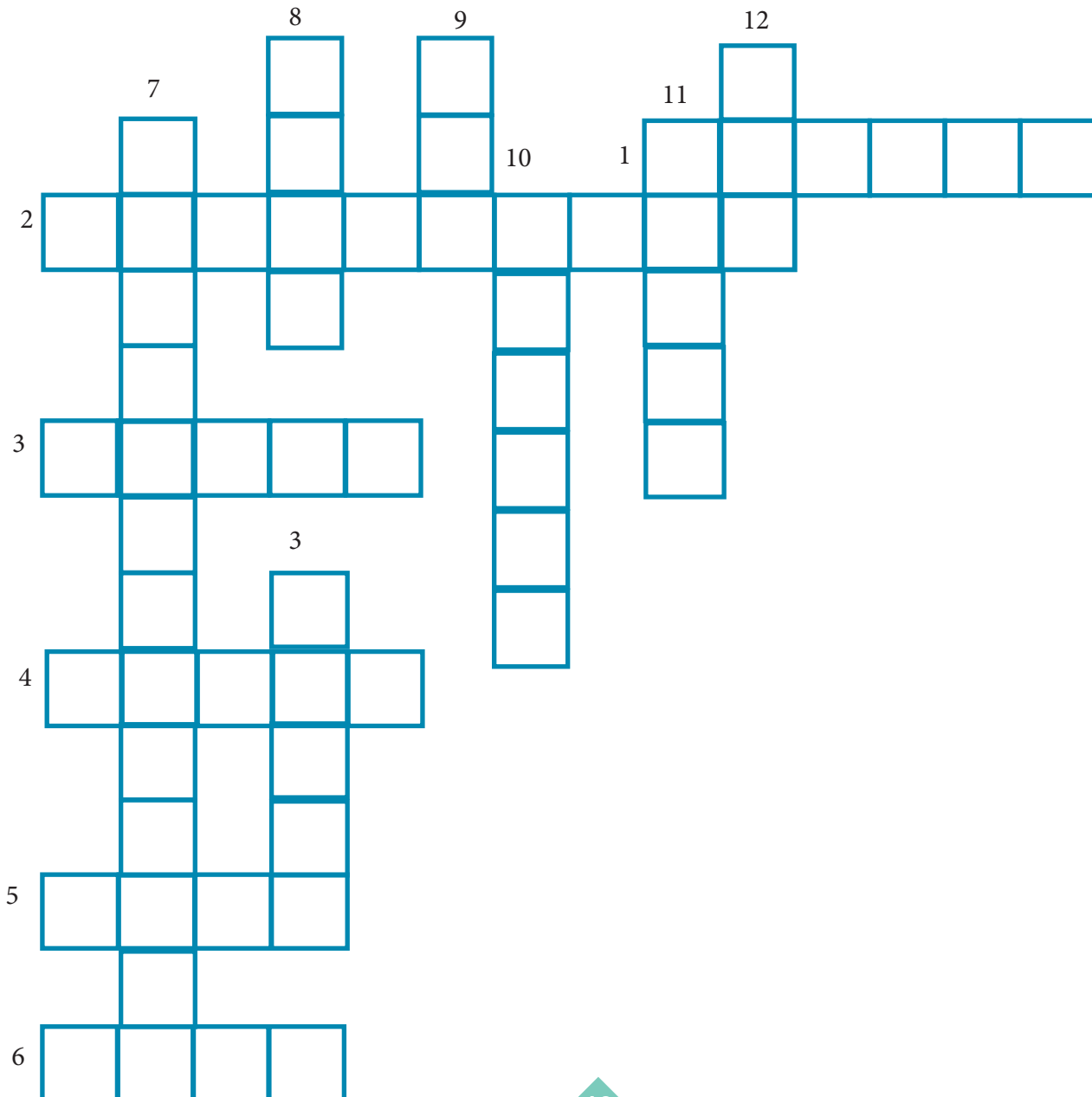
ALIŞTIRMA 11

SOLDAN SAĞA:

1. Ailenin ikinci çocuğu olan birinin rollerinden biri.
2. Bireyin yaptığı davranışların sonuçlarını üstlenmesi.
3. 18 yaşına kadar olan her birey sayılır.
4. Haklarını ve sorumluluklarını bilen ve yeri geldiğinde kullanan kişi için kullanılan terimdir.(..... vatandaşı)
5. Ortaya çıkan, oluşan her türlü durum.
6. Bireyin eğitim hakkını kullandığı kurumdur.

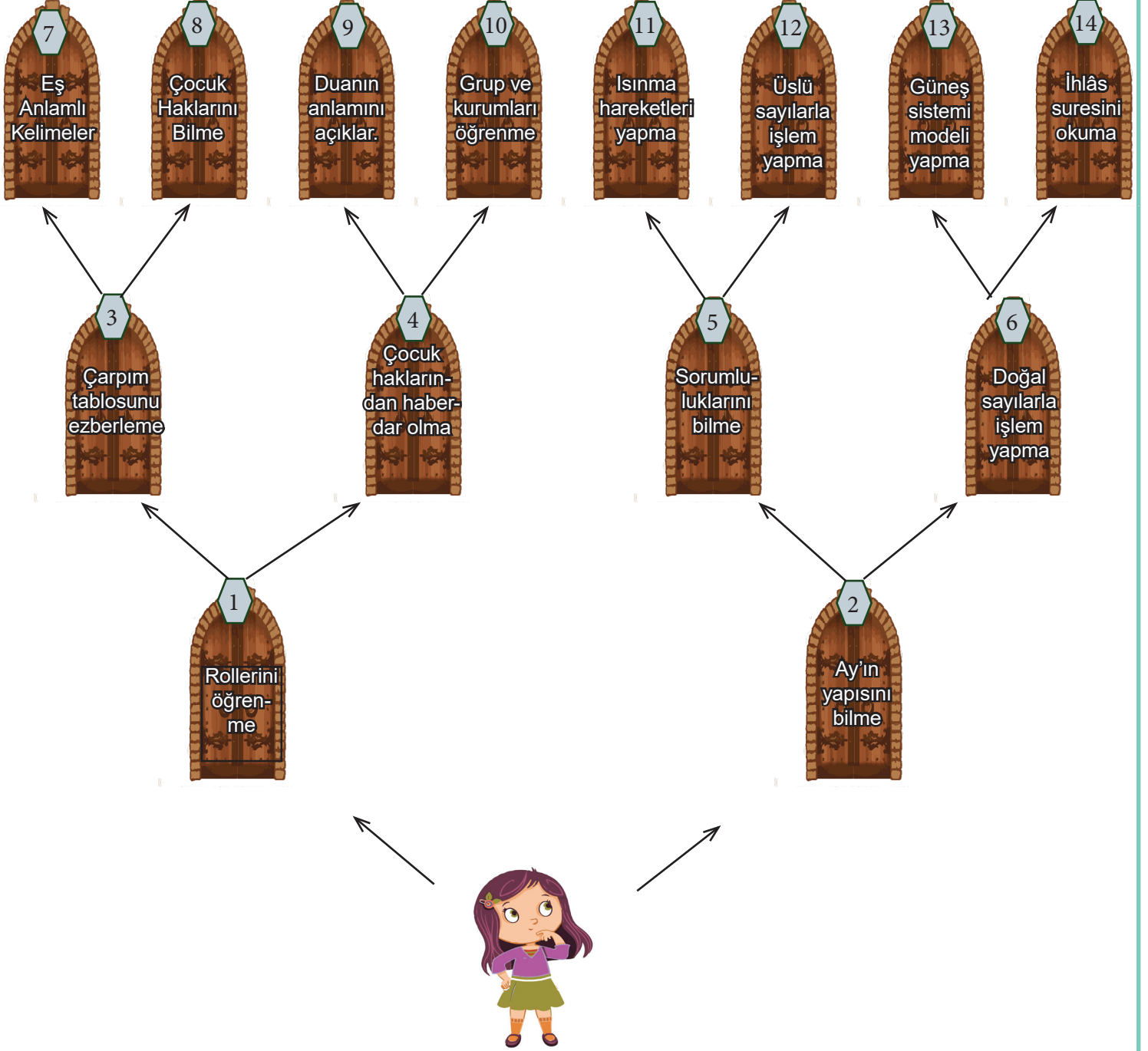
YUKARIDAN AŞAĞI:

7. Bir olayın birden çok nedeninin ve sonucunu olması.
8. Ortak bir amaç için bir araya gelmiş en az iki kişiden oluşan topluluk.
9. Bireyin içinde bulunduğu kurum veya gruplarda üstlendiği görevlerdir.
10. Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu.
11. Toplumsal yarar sağlama amacıyla oluşturulmuş yapılar.
12. Yasal veya toplumsal olarak bireylere tanınmış yetki ve kazançlardır.
13. Toplumu oluşturan kişilerin, fertlerin her biri.

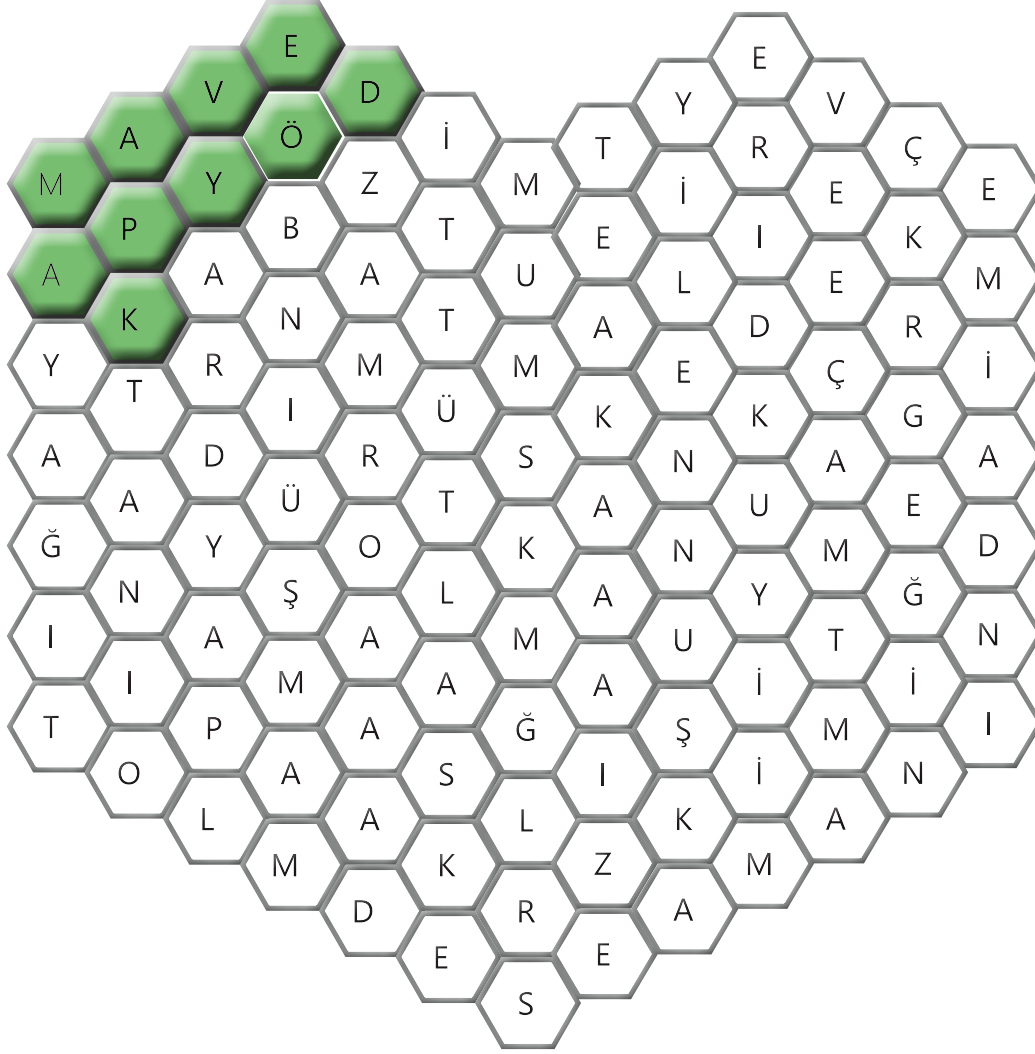
ALİŞTİRMA 12

Aylin yalnızca Sosyal Bilgilerin bireye kattığı kazanımların yazılı olduğu kapılardan geçerse doğru çıkışa varacaktır. **Buna göre Aylin' in geçeceği kapı numaralarını sırasıyla bulup yazalım.**

ALIŖTIRMA 13

Petek bulmacada yer alan sorumluluklarımızı yeŖil, haklarımızı kırmızı renk ile verilen örnekteki gibi bulup boyayalım ve aŖağıdaki bölüme yazalım.

SORUMLULUKLARIMIZ

Ödev yapmak

.....

.....

.....

.....

.....

.....

HAKLARIMIZ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ALIŖTIRMA 14

Harfleri karışık verilen kavramların doğru yazılışlarını karşılarındaki kutucuklara yazınız. Numaralandırılmış harfleri alttaki bölüme yazarsanız şifremize ulaşabilirsiniz. Haydi bakalım iş başına!

O L R

12

A L E İ

5 11

A L Y O

9

4

P U G R

10

K U C O Ç

2

E V R Ö G

13

U M R U K

14

Y E B İ R

7 8

P O T M U L

C E F İ N U

M U R O S L U K L U

3

L E Ş E M S O S L A Y

1

K O Ç B O T U Y L U K L U

6

ŞİFRE :

— — — — — — — — — — — — — — — —
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

Aşağıdaki etkinlikte cümlelerin karşısına iki harf yazılmıştır. Cümle doğru ise D harfinin olduğu sütündeki harfi, yanlış ise Y harfinin olduğu sütündeki harfi Yuvarlak içine alıp boyayalım. Boyadığınız harfleri sırasıyla kutucuğa yazarak gizlenmiş anlamlı sözü bulalım.

	D	Y
1. Yasalarla ve toplumsal olarak bireylere tanınan kazançlara hak denir .	V	K
2. Evimizi temiz ve düzenli tutmalıyız fakat okulda bunu yapmak zorunda değiliz.	D	A
3. Görev ve sorumluluklarımızı yerine getirirken planlı olmalıyız.	T	L
4. Bir günde yapmamız gerekenleri planlarken yapmak istediklerimize daha çok vakit ayırmalıyız.	K	A
5. Oyun oynamak, kitle iletişim araçlarını kullanmak bizim sorumluluklarımızdandır.	L	N
6. Bize verilen hakların yerine getirmemiz gereken sorumlulukları vardır.	I	Z
7. 18 yaşına kadar her insan çocuk sayılır.	N	E
8. Oy kullanmak, vergi vermek, haklarımızı bilmek ve kullanmak etkin vatandaş olmamızı sağlar.	I	A
9. Doğduğumuz andan itibaren katıldığımız ilk sosyal grup ailedir.	E	Ş
10. Katıldığımız kulüplerin sosyalleşmemize bir katkısı yoktur.	U	N
11. Okulda öğrenci, evde çocuk, takımda kaptan olmamız farklı rollerimizin olduğunu gösterir.	Ç	P
12. Sosyal Bilgiler sadece tarih ve coğrafya konularını içermektedir.	İ	O
13. Milletimize ait bağımsızlık ve egemenlik unsurlarını Sosyal Bilgiler dersinde öğreniriz.	K	Y
14. Bir olayın birden fazla nedeni ve sonucu olabilir.	S	M
15. Ailemiz sadece beslenme ve barınma ihtiyacımızı karşılar.	E	B
16. Toplumı oluşturan insanlardan her birine birey denir.	V	C
17. Sağlıklı, dengeli beslenmek, kişisel temizliğimizi yapmak ailemize karşı sorumluluklarımızdandır.	L	E
18. Ders çalışmak, okula gitmek, uyumak gün içinde yapmak zorunda olduğumuz işlerdir.	N	Ç
19. Günün büyük bir bölümünü ders çalışmaya ayırmalıyız.	Z	G
20. Hasta çocukların tedavisinin yaptırılmaması sağlık hakkının engellendiğini gösterir.	Ö	P
21. Çocuk hakları sadece savaşta olan ülkelerin çocukları için gereklidir.	K	R
22. Okul eşyalarımızı korumak, onlara zarar vermemek okuldaki sorumluluklarımızdandır.	E	N
23. Kendi çıkarlarımız toplumun çıkarlarından daha önemlidir.	Ş	V
24. Sosyal Bilgiler dersi kültürümüzü korumayı ve geliştirmeyi öğretir.	İ	B
25. Her grubun görev sorumluluğu aynıdır.	K	N
26. Üretim yaparak ülke ekonomisine katkıda bulunmak etkin vatandaş olmanın gereğidir.	İ	U
27. Ortak bir amaç için bir araya gelen kişilere grup denir.	E	H
28. Bireyin kendi davranışlarını ve bunların sonuçlarını üstlenmesine hak denir.	T	N
29. Ödevlerimi yapmak, derse zamanında gelmek okuldaki haklarımızdandır.	H	İ
30. Sosyal Bilgiler dersinde tasarruflu olmayı ve kendi bütçemizi oluşturmayı öğreniriz.	Y	E
31. Görevlerimizi zamanında yerine getirmek için planlı olmalıyız.	İ	N
32. Aynı toprak üzerinde yaşayan devlete vatandaşlık bağıyla bağlı olanlara vatandaş denir.	Y	B
33. Mahallede arkadaşlarımızla oyun oynamak sosyalleşmemize katkı sağlar.	A	S
34. Ailemiz temel ihtiyaçlarımızı karşılayıp bizi hayata hazırlar.	P	H
35. Ailemiz ve akrabalarımız katıldığımız ikinci derecedeki gruplardır.	L	A

D Y

36. Evlilik, aile, ortaklık, mülkiyet gibi köklü bir yapıyı içeren, genellikle devletle ilişkisi olan yapı veya birliktir.

N G

37. İsteğimiz okulda okumamız sosyal haklarımıza örnektir.

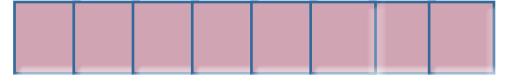
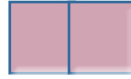
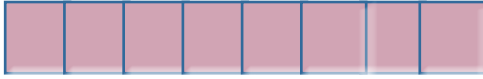
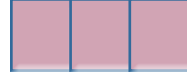
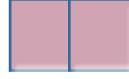
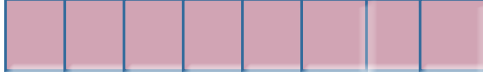
F D

38. Sosyal Bilgiler dersi tasarruflu olmayı ve bütçemizi doğru değerlendirmemizi sağlar.

I O

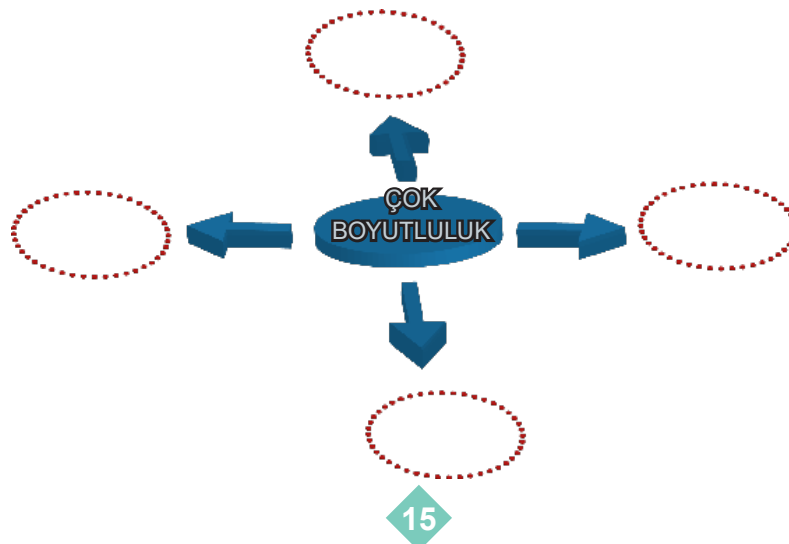
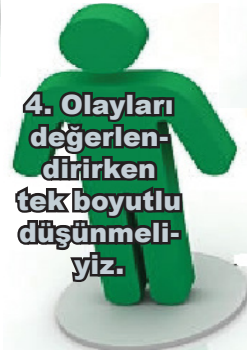
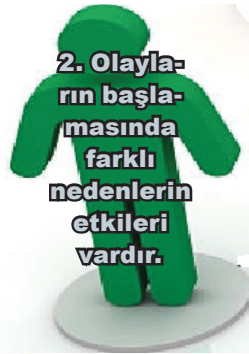
39. Belirli gruplarda yer almak sosyal ihtiyaçlarımızdandır.

R U

ALİŞTIRMA 16

Aşağıda çok boyutluluk ile ilgili bilgiler verilmiştir. Doğru bilgilerin yer aldığı cümleleri taşıyan adamların numaralarını verilen Çok Boyutluluk diyagramına yazalım.

ALİŞTIRMA 17

RESFEBE : Kelime veya kelime gruplarının, harf, sayı ve resimlerle temsil edilmesiyle oluşturulan oyunlara denir.

Kuralları:

* Harf ve sayılar kullanılabilir.

1= Bir, 2= iki. Örnek: 12M= BİRİKİM

* Bazı kelimeler için görseller ters çevrilebilir. Eğer görsel ters kullanılmışsa kelime veya hece tersten okunur. Örneğin: Ve hecesi için, «EV» görseli ters çevrilebilir.

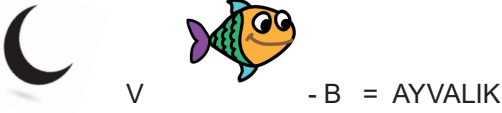

* Hecelerin renklerinden, konumlarından, duruşlarından faydalanılabilir. Örneğin burada "Y" harfi kırmızı olduğunda "yal", beyaz olduğundan "yak" şeklinde okunur.

Y = YAL Y A = YAKA

* Artı (+) eksi (-) gibi matematik sembolleri kullanılabilir.

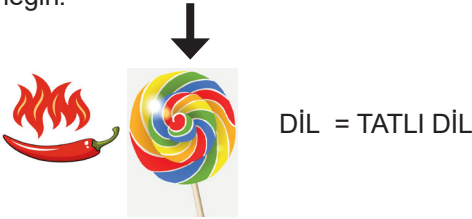
Örneğin: Aşağıdaki soruda birinci görsel "ay"dır. İkinci görsel BALIK tır ancak - B yapıldığı için ALIK olarak düşünürüz.

* Ok işareti (kelimenin içindeyse) bir kısmını karşılayabilir. Örneğin:

Eğer kelimenin dışından ince bir ok varsa okun işaret ettiği görsel okunur. Örneğin:

* Bir hecenin üzerinde ² varsa hece iki kere okunur. Örneğin:

YAŞLI²K = YAŞLILIK

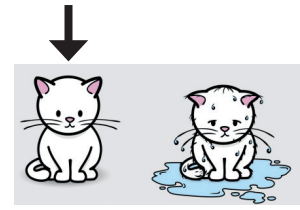
ŞİMDİ SIRA SENDE !

Yan sayfada Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili verilen kelime veya kelime gruplarını bulup noktalı yerlere yazalım.

?mlu²k

I C Ǝ

M

A

E

1 EY

Ç

lu²k

LUM

H

LARI

KİN

ANDAŞ

R

- K

GÖR

LU²K

H

S

KIT

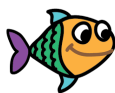

ŞA

M

K

A

OL

- İS

Y

B

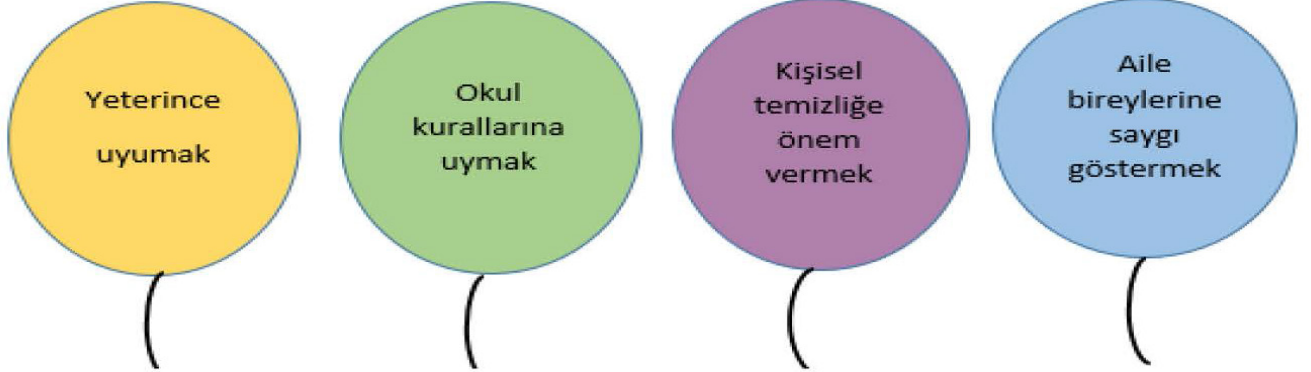
GİL

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ

Verilen çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Bir birey olarak bir takım sorumluluklarımız vardır.

Aşağıda bulunan balonlardan hangileri patlatılırsa geriye kendimize karşı olan sorumluluklarımız kalır?

- A) Sarı - Mor
B) Yeşil - Mavi
C) Yeşil - Mor
D) Yeşil - Sarı
2. Özge Nur Öğretmen, öğrencilerini ayakkabı yapım atölyesine götürmüş ve atölyeyi tanıtmıştır.

-Çocuklar burası tasarım atölyesi. Burada, tasarlanan ayakkabının kâğıt üzerinde çizimleri yapılmaktadır.Yandaki bölüm kesim atölyesi. Burada da kumaş veya deriler çizilen ayakkabıya uygun olarak kesilir. Daha sonra montaj atölyesinde de kesilen ayakkabılar birleştirilerek son hazırlıkları yapıp giyilebilir hale getirilir. Buradaki herkes iyi bir ayakkabı yapmak istiyorsa işini iyi yapmak zorundadır.

Bu açıklamaya göre öğrencilerin çıkarması gereken sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların rol ve sorumluluklarının farkında olması başarıyı getirir.
B) Bir insan farklı yerde farklı hak ve sorumluluklara sahiptir.
C) Bir olay birden fazla insanı farklı şekillerde etkileyebilir.
D) Gruplardaki rollerimiz hak ve sorumluluklarımızı belirler.
3. Suriye’de yaşanan iç savaştan en çok etkilenen şüphesiz çocuklardır.7 yıldır süren savaşta yirmi altı binden fazla çocuk yaşamını yitirmiş, kurtulanlar ise evini, ailesini kaybettiği gibi eğitiminden de mahrum bırakılmıştır.

Bu durum Çocuk hakları sözleşmesinde yer alan;

- I. Bu sözleşme uyarınca çocuğa uygulanabilecek kanuna göre yasayla daha erken yaşta reşit olma durumu hariç 18 yaşına kadar her insan çocuk sayılır.
II. Kamusal ve özel sosyal yardım kuruluşları; idari makamlar veya yasama organları tarafından yapılan çocukları ilgilendiren her konuda çocuğun yararı gözetilir.
III. Taraf devletler her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğunu kabul eder. Hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan her türlü azami çabayı gösterir.
IV. Çocuğun aile konut ve iletişimine özel yaşantısına onur ve itibarına keyfi ve haksız yere müdahale yapılamaz her türlü saldırıya karşı yasayla korunma hakkı vardır.

maddelerinden hangilerinin ihlâl edildiğini gösterir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

4. Aşağıdaki tabloda 12 yaşında olan bir çocuğun içinde bulunduğu grup ve ya kurumlarda sahip olduğu roller verilmiştir.

1.	OKUL	A.	Çocuk
		B.	Baba
2.	VOLEYBOL TAKIMI	C.	Öğrenci
		Ç.	Yeğen
3.	AİLE	D.	Pasör
		E.	Müdür Yardımcısı
4.	AKRABA	F.	Smaçör
		G.	Torun

Tablodaki roller, grup ve kurumlarla eşleştirildiğinde hangi rol veya roller eşleştirmenin dışında kalır?

- A) Smaçör - Çocuk
B) Baba - Müdür yardımcısı
C) Yeğen - Müdür Yardımcısı
D) Pasör - Smaçör

6. Bir apartman dairesinde oturan Elif Hanım bir gece üst kat komşusundan gelen kavgı seslerinden dolayı çok etkilenmiş ve geç saatlere kadar uyuyamamıştır. Ertesi sabah Elif Hanım uyanmakta güçlük çekmiş ve tüm gün kendini yorgun hissetmiştir.

Paragraf dikkate alındığında olayların hangi özelliğinden söz edilebilir?

- A) Bir olayın sadece tek bir etkisinden söz edilebilir.
B) Olaylardan sadece tek bir kişinin etkilendiği söylenebilir.
C) Olaylar çok boyutludur, birden çok kişiyi etkileyebilir.
D) Olaylar sadece yaşandığı yerde ve zamanda etkili olur.

5. Etkin bir vatandaşın yapması gerekenler verilmiştir.

- Oy kullanmak.
- Vergi vermek.
- Kanunlara uymak.
- Askerlik yapmak.
- Haklarının farkında olmak ve gerektiğinde kullanmak
- Üretim yaparak ülke ekonomisine katkıda bulunmak.
- Sorumluluklarını bilerek hareket etmek.

Buna göre hangisi etkin bir vatandaşın yapması gereken bir davranıştır?

- A) Mete Bey'in ehliyetsiz araç kullanması.
B) Oğuz'un pet şişeleri geri dönüşüm kutusuna atması.
C) Selim Bey'in her yıl dükkânının vergisini düzenli ödemesi.
D) Pelin'in görüş ve düşüncesini çekinmeden ifade etmesi.

7. Birey olarak üyesi olduğumuz grup ve kurumlarda çeşitli rollerimiz vardır.

Roller	Doktor	Polis	Öğretmen	Hâkim
Kurumlar				
Okul				
Karakol				
Hastane				
Adliye				

Aşağıdaki kurum-rol tablosunda hangi renk kutucuk doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A) Mavi
B) Kırmızı
C) Mor
D) Yeşil

8. Bir olayın birden fazla neden ve sonucu olabilir.

Verilen çarka göre,

- I. Ambulans görevlileri etkilenmiştir.
- II. Polis memuru ve ambulans görevlileri etkilenmiştir.
- III. Ambulan görevlilerini sadece polis memuru etkilemiştir.

hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

9.

Verilen şekle göre hangileri doğrudur?

- I. Yaşama hakkı olmazsa sağlık hakkımızı da kullanamayız.
- II. Sağlık hakkı yaşama hakkını da kapsayan en temel hakkımızdır.
- III. Aşılarımızın zamanında yapılması sağlık hakkımız içerisindedir.

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

10. Enerji tasarrufu ve israfı önleme kulübüne üye olan Çetin hangi durumda bulunduğu role uygun davranmamış olur?

- A) Dişlerini fırçalarken suyu açık bırakmaması
- B) Yiyebileceği kadar yemeği tabağına koyması
- C) Kâğıt atıkları çöp kutusuna atması
- D) Kullanılmayan odaların ışığını kapatması

11. Aşağıdakilerden hangileri Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiklerimiz arasında yer alır?

- I. Evimizin alanını hesaplamak
- II. Her çocuğun çalışma hakkına sahip olması
- III. Gruplar içerisindeki sorumluluklarımız

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III

12. Keloğlan heybesine Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiklerimi dolduruyor. Çünkü bu ders etkin ve sosyal bir vatandaş olmamızı sağlıyor.

Buna göre Keloğlan heybesine aşağıdakilerden hangisini atmaz?

- A) Kanunlara ve kurallara uyar.
- B) Vergisini düzenli olarak öder.
- C) Ülkeyi yönetmek için çalışır.
- D) Sorumluluk bilinciyle hareket eder.

13. Aşağıdaki hunide renkli toplar içerisinde rollerimiz yer almaktadır.

Okuldaki rollerimize ait olan toplar düşürülürse geriye hangi renk toplar kalır?

- A) Mavi- Mor
B) Kırmızı-Yeşil
C) Mor- Mavi
D) Yeşil-Kırmızı
14. Bireyin içinde bulunduğu gruplarda üstlendiği görevlere "rol" denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi Leyla'nın tahtaya yazabileceği rollere aittir?

- A) Torun
B) Arkadaş
C) Kulüp Üyesi
D) Sınıf Başkanı

15.

Ben Açıya. Okuldayken öğrenci, ablamın yanında kardeş, teyzemin yanında yeğen, anne-babamın yanında evlat rolündeyim.

Açıya'nın bu sözlerinden yola çıkarak verilen yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Bütün rolleri sonradan elde ederiz.
B) Yer aldığımız gruplara göre rollerimiz değişebilir.
C) Rollerimize göre sorumluluklarımız vardır.
D) Bulunduğumuz grupta bazı haklar elde ederiz.

16. Merhaba arkadaşlar! Benim adım Hande. Ben de sizler gibi 5. Sınıfa gidiyorum. Bugün farklı ortamlarda bulundum ve her ortamda rolüm farklıydı.

Buna göre; Hande hangi grup-rol eşleştirmesinde yer almamıştır?

- A) Okul - Öğrenci
B) Hastane - Hasta
C) Okul - Öğretmen
D) Ev - Evlat

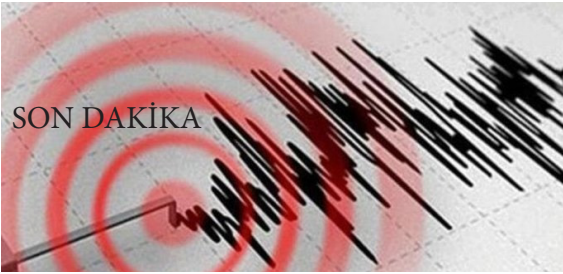
17. Aşağıda bazı grup ve kurumlar verilmiştir ve bunlar içinde sahip olunabilecek roller Dicle tarafından söylenmiştir.
5. sınıf öğrencisi Dicle doğru cevapları için +10 yanlış cevapları için -5puan alacaktır.

GRUP VEYA KURUM	DİCLEİN SÖYLEDİĞİ ROLLER
Okul	Anne
Müzik grubu	Gitarist
Aile	Baba
Futbol takımı	Kaleci

Buna göre Dicle toplamda kaç puan almıştır?

- A) 10
B) 15
C) 20
D) 25

18.

Geçtiğimiz günlerde Elazığ ve Malatya'da meydana gelen 6.8'lik depremten sonra ülkemizdeki diğer iller bu iki ile birçok yardım göndermişlerdir.

Yukarıda verilen olayla ilgili,

- I. Bir olay birden fazla insanı ilgilendirebilir.
II. Sadece bir ilden yardım gelmiştir.
III. Olaylar, olayın yaşandığı bölgedeki kişileri ilgilendirir.

yorumların hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I - II
D) II - III

19. Günlük hayatımızda toplumsal düzenin sağlanması için yapmamız gereken birçok sorumluluk vardır. Bu sorumluluklar bulunduğumuz yere göre farklılık gösterir.

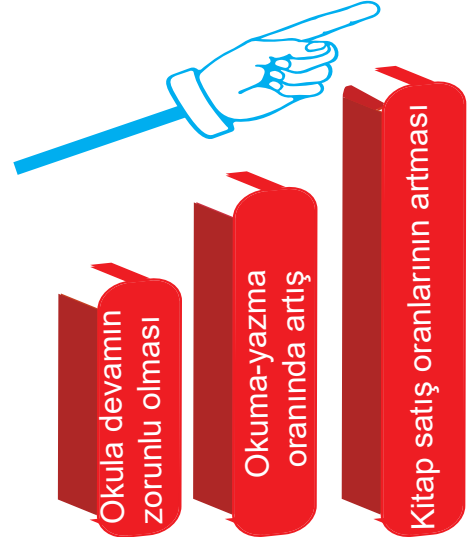
Buna göre;

- I. Otobüste hamilelere yer vermek
II. Anne-babamıza yardım etmek
III. Ders sırasında öğretmeni dinlemek
IV. Okul araç-gereçlerini korumak

öncüllerinden hangileri okuldaki sorumluluklarımızdandır?

- A) Yalnız III
B) III ve IV
C) I, III ve IV
D) I, II, III ve IV

20. Bir olay ortaya çıktığı zaman diğer bazı unsurlarda bundan etkilenebilir. Buna olayın çok boyutluluğu adı verilir.

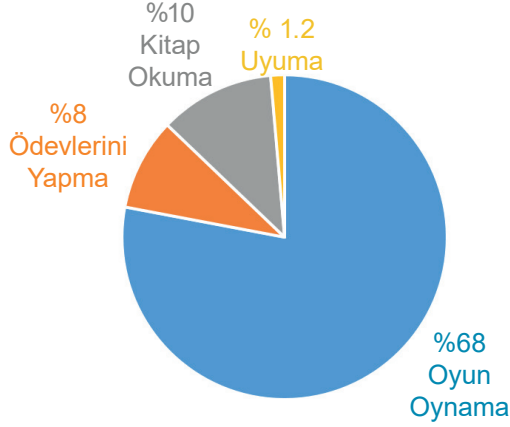
Görseli incelediğimizde,

- I. Okula devamin zorunlu olması kitap satış oranını artırmıştır.
II. Kitap satış oranlarının artması okula devam zorunluluğunu artırmıştır.
III. Okuma-yazma oranındaki artış sadece ders kitapları satışını artırmıştır.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) II ve III
D) I ve III

21. Grafikte Deniz'in bir gününü nasıl değerlendirdiğini göstermektedir.

Buna göre Deniz'le ilgili hangi yorum yapılamaz?

- A) Vaktinin büyük bir bölümünü oyun oynamaya ayırmıştır.
B) Deniz gününü iyi planlayarak verimli kullanmıştır.
C) Kitap okumaya yeterli vakit ayırmamıştır.
D) Zamanını değerlendirmede sorun yaşamaktadır.

22. Elazığ'ın Sivrice ilçesinde 24 Ocak Cuma günü saat 20:45 te meydana gelen depremde evleri yıkılan Suat, büyük bir tramva yaşamış aynı zamanda okuldan da bir müddet uzak kalmıştır. Bu süreçte yeterince beslenememiş, başka bir şehirde yaşayan amcasının yanına yerleşmek zorunda kalmıştır.

Yukarıdaki parçadan hareketle Suat'ın,

- I. Sağlık
II. Beslenme
III. Eğitim
IV. Oyun

haklarından hangilerinin kısıtlandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I, III ve IV
D) I, II ve III

23. Otobüs şoförü Mehmet Bey seyir halinde giderken yolculardan birinin rahatsızlandığını görür. Otobüsünü gideceği güzergâhtan hastaneye çevirerek yolcunun hayatını kurtarır. Mehmet Bey'in yapmış olduğu bu insani davranış televizyon kanallarında geniş yer bulmuş ve günün kahramanı ilan edilmiştir.

Bu olayı bütün boyutlarıyla incelediğimizde aşağıdaki soruların hangisinin cevabı yoktur?

- A) Olayın nedenleri nelerdir?
B) Olay kimleri etkilemiştir?
C) Olayın sonuçları nelerdir?
D) Olaydan insanlar nasıl etkilenmişlerdir?

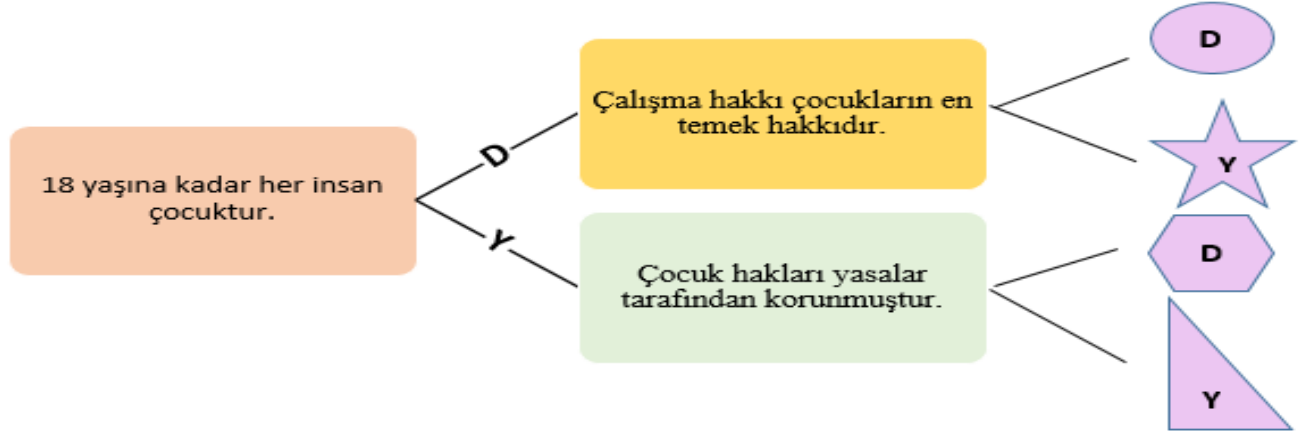
24. Diyagramda etkin vatandaşın özellikleri verilmiştir.

(?)işareti ile gösterilen yere aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilemez?

- A) Kanunlara uyar.
B) Askerlik yapar.
C) Seçimlerde oy kullanır.
D) Odasını temiz tutar.

25. Aşağıda verilen ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar verip ilgili ok yönünde ilerlendiğinde hangisi şekle ulaşılır ?

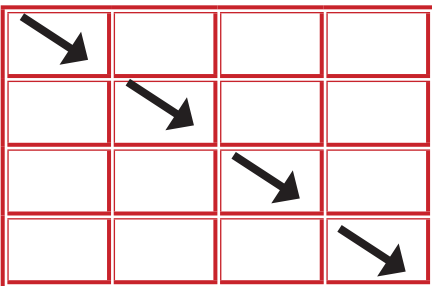
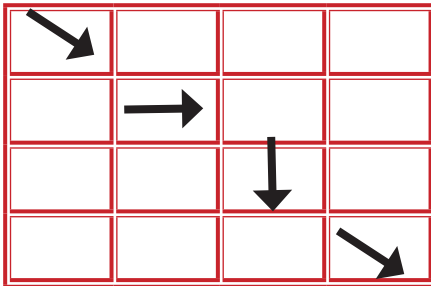
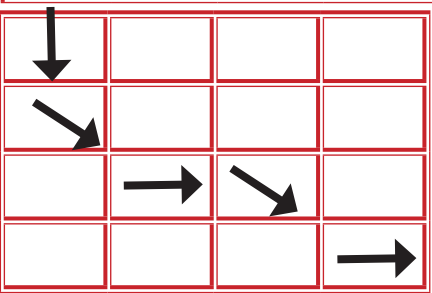
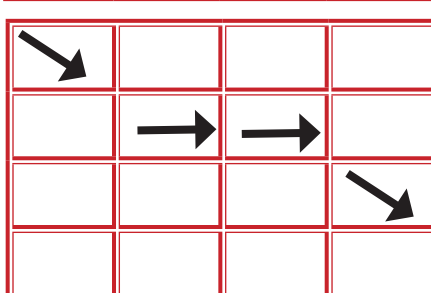

- A) B) C) D)

26. Birey, toplum içinde farklı rollere sahip olur. Bu rollerin bazıları doğuştan, bazıları da sonradan kazanılır.

Evlat	Doktor	Sanatçı	Çiftçi
Öğretmen	Kardeş	Öğrenci	Terzi
Hala	Teyze	Torun	Kuzen
Amca	Polis	Arkadaş	Çocuk

Tabloya göre doğuştan kazandığımız rolleri bulmak için hangi yönde hareket etmeliyiz?

- A) B)
- C) D)

27. Ağır bir grip geçiren Samet, ailesinin ihmalinden dolayı doktora gidememiştir. Hastalığı ilerleyen, ateşi yükselen ve yataktan çıkamayan Samet bu yüzden dört gün boyunca okula gidememiştir.

Buna göre Samet, sırasıyla hangi haklarından yararlanamamıştır?

- A) Hastanede Tedavi Olma – Eğitim Alma
- B) Sağlıklı Çevrede Yaşama -- Eğitim Alma
- C) Beslenme İhtiyacını Karşılama – Barınma İhtiyacını Karşılama
- D) Beslenme İhtiyacını Karşılama – Hastanede Tedavi Olma

28. Aşağıda çocuk hakları sözleşmesinin 7. maddesi verilmiştir.

Madde 7 : Çocuk doğumdan hemen sonra derhal nüfus kütüğüne kaydedilecek ve doğumdan itibaren bir isim hakkına, bir vatandaşlık kazanma hakkına ve mümkün olduğu ölçüde ana-babasını bilme ve onlar tarafından bakılma hakkına sahip olacaktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu maddeye uygun davranılmıştır?

- A) 9 yaşındaki Ali'nin ailesi tarafından mendil satmaya zorlanması
- B) Ayşe'nin doğumdan hemen sonra bir yetimhanenin kapısına terk edilmesi.
- C) Biyolojik anne babasını tanımayan Reşit'in bir programda ebeveynlerini araması.
- D) Kader'in eğitimi için gerekli olan ihtiyaçlarının karşılanması.

29. Görselde çocuk haklarına dair bilgiler yer almaktadır.

Buna göre renkli alanlar hangi hakları ifade etmektedir?

	<u>Mavi</u>	<u>Kırmızı</u>	<u>Yeşil</u>	<u>Turuncu</u>
A)	Eğitim	Barınma	Vatandaşlık	Sağlık
B)	Sağlık	Barınma	Vatandaşlık	Eğitim
C)	Sağlık	Vatandaşlık	Eğitim	Barınma
D)	Vatandaşlık	Sağlık	Barınma	Eğitim

30. VE 31. SORULARI PARAGRAFA GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Dördüncü sınıf öğrencisi olan Yusuf, sınıf başkanı seçilerek sınıfın düzenini sağlamakla görevlendirilmiştir. Yusuf aynı zamanda haftanın bir günü keman dersi almaktadır. Keman öğretmeninin ve okuldaki sınıf öğretmeninin verdiği ödevleri yapan Yusuf evde boş kaldığı zamanlarda ise kardeşinin bakımında annesine yardım etmektedir.

30. Yukarıdaki paragrafta göre bireyin hak ve sorumluluklarıyla ilgili hangi çıkarımda bulunulabilir?

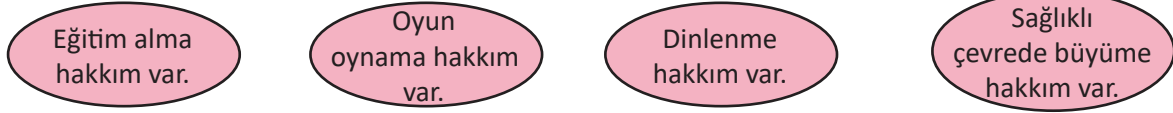
- A) Bireyin yalnızca tek bir rolü ve sorumluluğu olabilir.
- B) Bireyin farklı rollere göre farklı sorumlulukları vardır.
- C) Bireyin sadece okulla ilgili sorumlulukları önemlidir.
- D) Ödev yapmak bireyin rollerinden biridir.

31. Yukarıdaki paragraf dikkate alındığında hangileri Yusuf'un evdeki sorumluluklarından biri değildir?

- I. Ödev yapmak.
- II. Keman dersine zamanında gitmek.
- III. Sınıfın düzenini sağlamak.

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) II - III
- D) II - III

32. Dünya üzerindeki bütün çocukların doğuştan sahip olduğu haklar vardır.

Bu hakları korumak için Birleşmiş Milletler tarafından kurulan yardımcı kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) UNESCO
- B) UNICEF
- C) WHO
- D) ILO

33. Görselde bazı olaylar verilmiştir.

Verilen çok boyutlu olaylardan hangisinin etki alanı diğerlerinden daha azdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

34. Olay ve nedenleri verilen bu durum aşağıdaki kavramların hangisi ile ilişkilendirilir?

Yangın

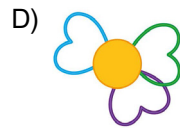
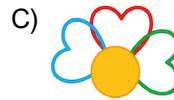
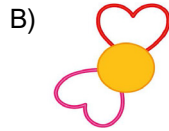
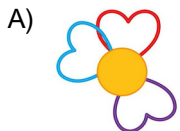
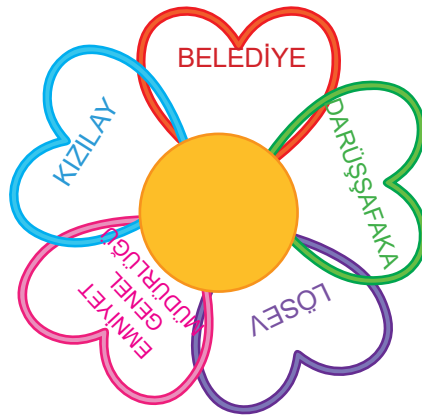
A) Hak

B) Çevre

C) Sorumluluk

D) Çok Boyutluluk

35. Verilen papatyadan sivil toplum kuruluşlarının yazılı olduğı yaprakları kopardığımızda ortaya çıkacak olan şekil aşağıdakilerden hangisidir?

36. Semih Bey, eşi, kızı ve oğlu ile birlikte aile içerisinde uyulacak kuralları belirlemişlerdir.

I.Kural: Çocuklar kendi odalarının temizliğinden kendileri sorumlu olacaklardır.

II.Kural: Çocuklar hiçbir kurala itiraz etmeyecekler ve eksiksiz yerine getireceklerdir.

III.Kural: Çocuklar baba ve annelerinin belirledikleri süreler içinde televizyon izleyebilecekler.

Buna göre belirlenen kurallardan hangileri çocuk haklarına aykırıdır?

A) Yalnız II

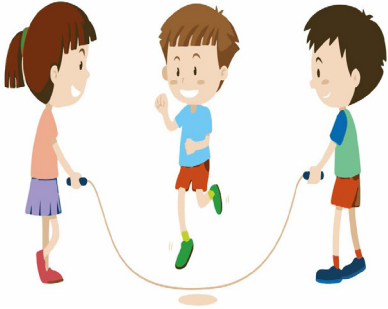
B) I - II

C) I - III

D) II - III

37. Aşağıda görsellerden hangisini 12 yaşındaki Ece'nin yapması uygun değildir?

A)

B)

C)

D)

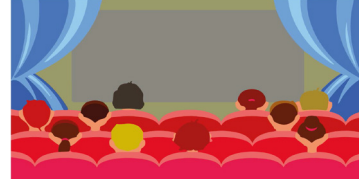
38.

Evde - Anne

Okulda - Öğretmen

Sinemada - Seyirci

Verilen görsellere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Rollerimiz hepsi doğuştan gelir.
B) Bulunduğumuz grup ve kuruma göre rollerimiz değişir.
C) Ayşe Hanım sorumluluklarını yerine getirmiştir.
D) Ayşe Hanım gün boyunca aynı role sahiptir.
39. Ayşe okuldaki taşınmalı eğitimden yararlandığı için servisle gidip gelmektedir. Ancak şoförün emniyet kemeri takmadığını ve serviste sigara içtiğine tanıklık etmiştir. Aklına Sosyal Bilgiler dersinde öğretmenin anlattıkları gelen Ayşe, Milli Eğitim Müdürlüğüne konu ile alakalı bir dilekçe yazmıştır.

Anlatılan bu olaya bakarak Sosyal Bilgiler dersinin Ayşe'ye katkısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yardımlaşma duygusu gelişmiştir.
B) Türk tarihini öğrenmeye başlamıştır.
C) Toplumsal kurallara duyarlı hale gelmiştir.
D) İnsanlara karşı saygı, sevgi ve hoşgörüsü artmıştır.
40. Gazete haberlerine göre sosyal medyada başlatılan ve dünyanın dört bir yanından insanı etkisi altına alan bu akım geniş yankı uyandırmıştır. Çevre kirliliğine dikkat çekmek isteyen birçok kişi doğanın eşsiz güzelliğini bozan, zarar veren insan elinden çıkma çöpleri temizleyerek tekrar yaşanabilir hale getirmiş, aynı şeyi yapmaları için diğer insanlara örnek olmuşlardır.

Trashtag Challenge veya Trashtag çöp problemine odaklanan bir meydan okuma. İnsanların çöplerle dolu olan yerleri temizlemesini teşvik ediyor. Dünyanın çeşitli yerlerinden birçok insan, çöplerle dolu olan yerleri temizleyip, önceki ve temizlendikten sonraki hallerinin fotoğraflarını çekip sosyal medyada paylaşıyor.

Bu habere göre bu davranış sosyal bilgiler dersinin hangi katkısıyla ilişkilendirilebilir?

- A) Kültürel mirası korumada duyarlı olmak.
B) Akılcı ve mantıklı yaklaşımı öğrenmek.
C) İnsana saygının sosyal ilişkilerdeki önemini anlamak.
D) Yaşadığımız doğal ve sosyal çevreye karşı sorumluluklarımızın farkında olmak.

41. Görsellerde Sosyal Bilgiler dersini alan kişilerin sahip oldukları özellikler verilmiştir.

I.
DEMOKRATİK
DEĞERLERE
SAHİPTİR.

II.
YARGILAYICI
TUTUMA
SAHİPTİR.

III.
HAK VE
SORUMLULUK
SAHİBİDİR.

IV.
FARKLI BAKIŞ
AÇILARINA SAYGI
DUYAR.

Bu özelliklerden hangisi yanlıştır?

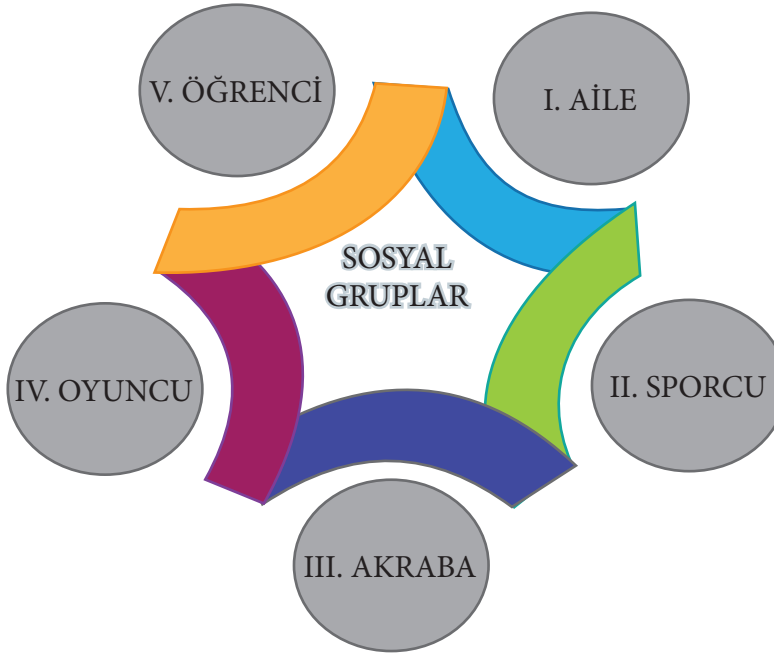
A) I

B) II

C) III

D) IV

42. Aşağıda bazı sosyal gruplar verilmiştir.

Verilen grupların hangisine bireysel yeteneklerle dâhil olunabilir?

A) I - II

B) II - IV

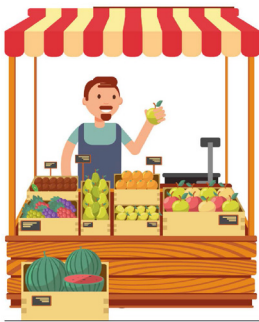
C) I - II - III

D) I - III - V

43. Bireylerin içinde yaşadıkları toplumun bir üyesi olma sürecine, yani toplumun değerlerini benimseyip toplumun bir parçası hâline gelmelerine ve toplumdaki diğer bireylerle etkileşim halinde olma sürecine sosyalleşme denmektedir.

I

II

III

IV

Numaralandırılmış görsellerden hangileri sosyalleşmeye örnektir?

A) Yalnız II

B) I - IV

C) II - III

D) I - II - III

44. Ardahan'da yaşayan Göktuğ, il genelinde düzenlenen "Ardahan Okuyor" kitap okuma etkinliğinde Bremen Mızıkacıları adlı masalı okumaktadır.

Masalda eşek, köpek, kedi ve horoz sahiplerinden gördükleri kötü muamele sebebiyle evden kaçmışlar. Bremen'e giderken bir eve hırsız girdiğini farkedince hemen plan yapmışlar. Birbirlerinin sırtına tırmanmışlar. En altta eşek, sonra köpek, onun üstünde kedi ve nihayet en tepede de horoz. Pencereye yaklaşıp çıkarabilecekleri en yüksek sesle bağırmağa başlamışlar ve hırsızları korkutmuşlar. Korkan hırsızlar evi terketmişler. Bir kaç dakika sonra dört şarkıcımız soygunculardan kalan sofradaymışlar.

Geceleyin onlar uyurken soyguncular geri gelmişler. Ama hayvanlar hazırlıklıymış. Soyguncular içeri girer girmez, eşek "Şimdi" demiş ve saldırıya geçmişler. Soyguncular bir daha hiç dönmemesine kaçmışlar oradan. Şarkıcılarımız da bu sevimli küçük kulübeye yerleşmişler. Bremen'e gitmeyi de bir süre ertelemişler, ama her gün şarkı söylemeyi unutmuyorlarmış.

Göktuğ'un okuduğu Bremen Mızıkacıları adlı masalda takım çalışması ile ilgili aşağıdakilerden hangisinin önemi vurgulanmamıştır?

- A) İşbirliği yapmanın
B) İyi bir planlamanın
C) Bireysel çıkarları korumanın
D) Uyum içinde hareket etmenin

45. HAK : Yasal veya toplumsal olarak bireylere tanınan yetki ve kazançlara "hak" denir. Toplum içine yer aldığımız grup ve kurumlarda üstlendiğimiz rollere bağlı olarak çeşitli haklarımız vardır.

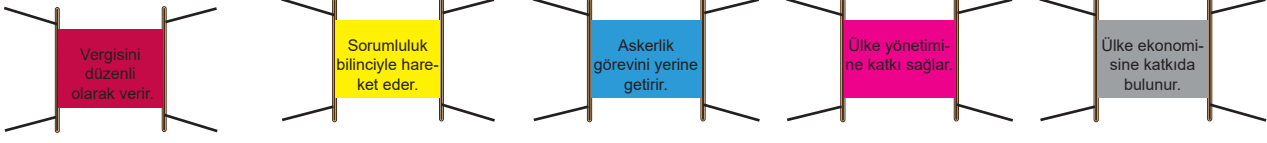

Bu bilgilerden yola çıkarak haklarımızla ilgili hazırlanan şemaya seçeneklerde verilenler örneklerden hangisinin yazılması uygun olmaz?

- A) Sağlık hizmetlerinden yararlanmak.
B) Oyun oynamak, eğlenmek, dinlenmek.
C) Evde odasını toplamak.
D) Temiz bir çevre içerisinde yaşamak.

CEVAP ANAHTARI

ALIŞTIRMA 1

ALIŞTIRMA 2

Öğrenci cevapları değerlendirilir.

ALIŞTIRMA 3

Okuldaki sorumluluklarımız: 1-5-6-11-14-18

Evdeki sorumluluklarımız: 2-7-12-15-19-21

Topluma karşı sorumluluklarımız: 4-8-13-17-20-22

Ülkemize karşı sorumluluklarımız: 3-9-10-16

ALIŞTIRMA 4

SAMSUN - GİRESUN - TRABZON - RİZE - ARTVİN

ALIŞTIRMA 5

	HAK	SORUMLULUK
Derse zamanında gelmek		+
Sağlık hizmetlerinden yararlanmak	+	
Seyahat etmek	+	
Odamızı toplamak		+
Askerlik yapmak	+	+
Vergi vermek	+	+
Ödevlerimizi yapmak		+

ALIŞTIRMA 6

1- sosyal bilgiler
6 - rol

2 - etkin vatandaş
7 - grup

3 - olay
8 - bireylerden

4 - sorumluluk
9 - Unicef

5 - hak
10 - Yaşamak

ALIŞTIRMA 7

HAK

ALIŞTIRMA 8

SOLDAN SAĞA:

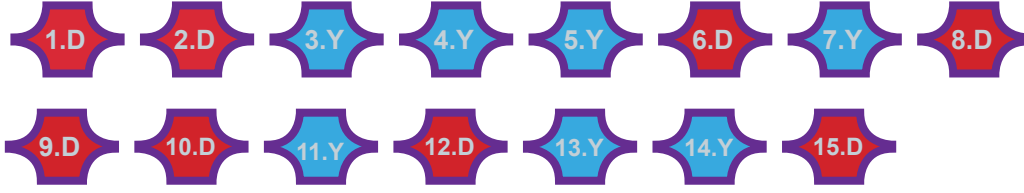
- 1) toplum
- 2) birey
- 3) vatandaş
- 4) rol

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

- 1) aile
- 2) hak
- 3) kurum
- 4) yaşama

T	O	P	L	U	M	F	H	N
K	A	B	İ	R	E	Y	M	Y
U	S	S	M	Y	C	B	H	A
R	V	A	T	A	N	D	A	Ş
U	L	Ş	A	İ	A	D	K	A
M	T	R	O	L	U	Ö	B	M
Ü	L	K	E	E	V	Y	K	A

ALIŞTIRMA 9

ALIŞTIRMA 10

1. KARDEŞ	2. SORUMLULUK	3. ÇOCUK	4. ETKİN	5. OLAY
6. OKUL	7. ÇOK BOYUTLULUK	8. GRUP	9. ROL	10. UNICEF
11. KURUM	12. HAK	13. BİREY		

ALIŞTIRMA 11

1 - 4 - 10

ALIŞTIRMA 12

SORUMLULUKLARIMIZ

ÖDEV YAPMAK

KANUNA UYMA

YATAĞINI TOPLAMA

DERSE ZAMANINDA GİRME

DÜRÜST OLMAK

ÇEVREYİ TEMİZ TUTMAK

HAKLARIMIZ

BARINMA

İŞ

YAŞAMA

SAĞLIK

DİLEKÇE

EĞİTİM

ALIŞTIRMA 13

1. ROL	2. AİLE	3. OLAY	4. GRUP	5. ÇOCUK
6. GÖREV	7. KURUM	8. BİREY	9. TOPLUM	10. UNICEF
11. SORUMLULUK	12. SOSYALLEŞME	13. ÇOK BOYUTLULUK		

ŞİFRE : SOSYAL BİLGİLER

ALIŞTIRMA 14

V A T A N I N I E N Ç O K S E V E N
G ö R E V İ N İ E N İ Y İ Y A P A N D I R

ALIŞTIRMA 15

1. Olayların sonuçları farklı olabilir.
2. Olayların başlamasında farklı nedenlerin etkileri vardır.
3. Olaylardan farklı kişiler farklı şekillerde etkilenebilir.
6. Olaylar birden fazla kişi açısından değerlendirilebilir.

ALIŞTIRMA 16

1. SORUMLULUK	2. UNICEF	3. KURUM	4. AİLE	5. BİREY
6. ÇOK BOYUTLULUK	7. TOPLUM	8. ÇOCUK HAKLARI	9. ETKİN VATANDAŞ	10. ROL
11. GÖREV	12. TOPLULUK	13. HAK	14. SAĞLIK	15. YAŞAM
16. KABALIK	17. OLAY	18. SOSYAL BİLGİLER		

ALIŞTIRMA 17

1- Sorumluluk	2- Kurum	3- Olay	4- Çok Boyutluluk	5- Görev
6- Sosyalleşme	7- Rol	8- Toplum	9 - Birey	10- Grup

ÇOKTAN SEÇMELİ SORU CEVAPLARI

1. B	2. A	3. D	4. B	5. A	6. C	7. D	8. A	9. C	10. C
11. D	12. C	13. A	14. A	15. B	16. C	17. D	18. A	19. B	20. A
21. B	22. D	23. A	24. D	25. B	26. A	27. A	28. D	29. C	30. B
31. A	32. B	33. D	34. D	35. B	36. A	37. C	38. B	39. C	40. D
41. B	42. B	43. C	44. C	45. C					

meb.gov.tr

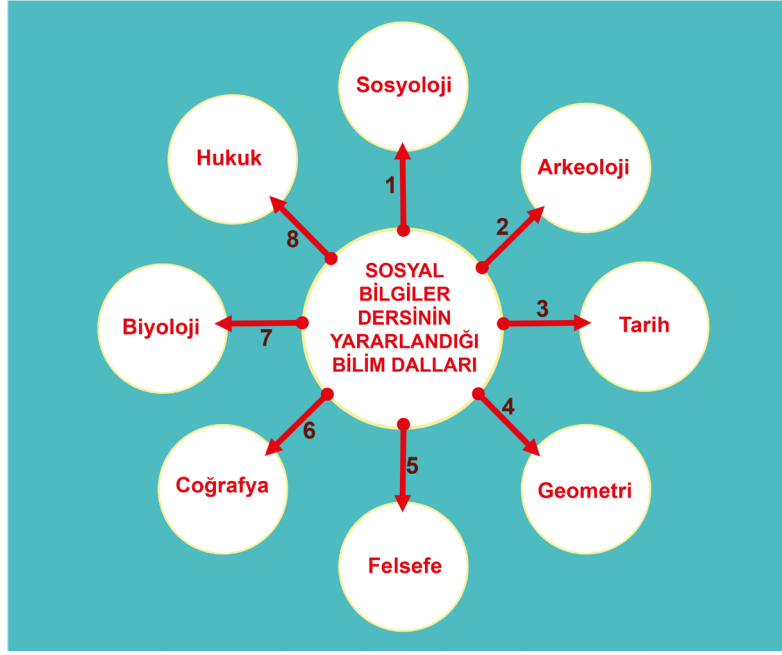
5.SINIF 1. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık İZMİR Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

1. Aşağıdaki kavram haritasında Sosyal Bilgiler dersinin yararlandığı bilim dalları gösterilirken hata yapılmıştır. Kavram haritasının doğru olabilmesi için kaç numaralı oklarla gösterilen bilim dalları silinmelidir? Sorunun doğru cevabını aşağıdaki noktalı yere yazınız.

2. Aşağıdaki kavram haritasında etkin vatandaşa ait özelliklere örnekler verilmiştir. Kavram haritasındaki dairelerin içine örnek doğru ise ✓ işaretini, yanlış ise ✗ işaretini çizersiniz.

3.

Merhaba, ben Melis, yanımdaki ise abim Murat'tır. Size onunla ilgili bir sorum var. Abim kaç yaşındadır?😊
Cevap:

Melis

Murat

Melis'in sorusunu doğru cevaplamak için aşağıdaki kavram haritasındaki Sosyal Bilgiler ders konularıyla ilgili verilen örneklerden yanlış olanlara ait rakamları küçükten büyüğe olacak şekilde yan yana yazarak abisinin yaşını bulabilirsin.

Melis'in sorduğu sorunun cevabını konuşma balonundaki noktalı yere yazınız.

4. Aşağıda Sosyal Bilgiler dersinde öğrenilenlerle ilgili verilen bilgiler doğru ise yay ayraç içine “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

Öğrendiklerimiz	D/Y
İyi resim yapmak	
Haklarımıza sahip çıkmak	
Organlarımızın yeri	
Seçimlerde oy kullanma hakkını yerine getirmenin önemi	
Millî tarihimiz	

5. Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Bilinçli bir vatandaş geçmişten günümüze aktarılan ve milletine ait geleneksel halk oyunu, türküler, masallar, yemekler ve tekerlemeler gibi varlıklarına sahip çıkar.
2. Sosyal Bilgiler dersinde ülkemize ait şelaleler, göller, akarsular, vadiler ve dağlar gibi güzellikleri öğreniriz.
3. Bir ulusun geçmişi hakkındaki bilgileri öğrenmek için Sosyal Bilgiler dersi içerisinde yer alan bilimine ait konuları öğrenmemiz gerekir.
4. Etkin bir vatandaş toplumsal yaşamda devlet tarafından belirlenen ve uyulmadığında ceza verilen uyar.
5. Bilinçli bir vatandaş bir kuruma iletmek istediği şikayet ve taleplerini yazarak bildirebilir.

6. Aşağıdaki “A” sütununda Sosyal Bilgiler dersinde öğrenilen konulara ilişkin içerikler, “B” sütununda ise ilişkili olduğu kavramlar karışık bir şekilde verilmiştir. Sosyal Bilgiler dersinde öğrenilen konulara ilişkin A sütunundaki içeriklerin solundaki paranteze, “B” sütunundaki kavramlardan uygun olana ait harfi yazınız. Her bir harf bir kez kullanılacaktır.

	A	B
()	Ülkemizde seçimlerin önemini öğreniriz.	A. Hukuk
()	Geçmişten günümüze ulaşan geleneklerimiz, örf ve adetlerimizi öğreniriz.	B. Demokrasi
()	Ülkemizde yapılan tarım, hayvancılık, sanayi, ticaret gibi faaliyetler hakkında bilgi ediniz.	C. Atatürkçülük
()	Bir sorunla karşılaştığımızda sorunu kanunlara uygun çözmemiz gerektiğini öğreniriz.	D. Ekonomi
()	Ülkemizin kurtuluşu için Gazi Mustafa Kemal’in ve silah arkadaşlarının neler yaptığını öğreniriz.	E. Kültür

Ayşe ailesiyle birlikte bir apartman dairesinde yaşamaktadır. Akşam saatlerinde üst kat komşularında başlayan eğlence gece yarısını geçmesine rağmen devam etmiş, yüksek sesle çalınan müzik ve gülüşmelerden apartmanda yaşayanlar rahatsız olmuştur. Ayşe'nin babası komşularını uyarmasına rağmen sorun devam etmiş ve bu durum aile bireylerinin canını sıkıştır.

Yukarıda verilen örnek olaydan hareketle 7 ve 8. soruları cevaplayınız. Doğru cevapları boş bırakılan yerlere yazınız.

7. Günlük yaşamda özgürlüklerimiz vardır. Müzik dinlemek ve eğlenmek de özgürlüklerimiz arasındadır. Yukarıdaki örnek olayda bu özgürlüklerin yanlış kullanımı anlatılmıştır. Burada özgürlüklerin kullanımında yapılan yanlış nedir?

8. Ayşe, yaşanan sorunu kanunlara uygun olarak çözebilmesi için babasına nasıl bir öneride bulunmalıdır?

9. Demokrasiye sahip çıkmak için bir vatandaş olarak sorumluluklarımız nelerdir?

10. Burak yaz tatilinde ailesi ile birlikte Bodrum'a gitmişti. Tatili yapacakları otel deniz kenarında ve plajı da çok temiz görünüyordu. Burada tatil yapacakları için çok seviniyorlardı. Ancak otele girdiklerinde kendilerine ayrılan odanın temiz olmadığını gördüler. Annesi çok sıcak olduğu için klimayı açmak istedi ancak o da bozuktur. Burak otelde kalmak istemedi. Babası parayı ödediklerini ve kalmak zorunda olduklarını söyledi. Burak bunun yanlış olduğunu tüketici haklarını Sosyal Bilgiler dersinden öğrendiğini ve bir çözüm bulunabileceğini söyledi.

Yukarıdaki metne göre Burak, Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiği tüketici hakkı kavramına uygun olarak babasına nasıl bir çözüm önerebilir?

11. Aşağıda yer alan gazete haberinde Elazığ'da meydana gelen depremin ardından yurdun dört bir yanında yardım kampanyalarının düzenlendiği anlatılıyor. Bu yardımlar sayesinde arama kurtarma çalışmaları sonrası sağ kalan insanlara sağlık, çadır, giyecek ve gıda yardımları yapılıyor. Bu yardımları resmî kurumlar, sivil toplum kuruluşları ve gönüllü kişiler organize ediyor.

Yukarıdaki gazete haberinden yararlanarak kişilerin hangi davranışları etkin bir vatandaş olduklarını gösterir? Cevabınızı açıklayarak yazınız.

12. Etkin vatandaşın özelliklerine uygun iki örnek davranış yazınız.

13. Ortaokulda ülkemizin yeryüzü şekillerinin öğretildiği dersin ismi nedir?

14. Devletin kamu hizmetlerine harcanmak için hükûmetin, yerel yönetimlerin yasalara göre doğrudan doğruya veya bazı malların fiyatlarının üstüne koyarak dolaylı yoldan herkesten topladığı paraya ne denir?

15. Milli bilince sahip bir vatandaş ülkesinin bağımsızlık sembollerine sahip çıkar. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için bunlardan biri ay yıldızlı kırmızı zemin üzerine çizilmiş bağımsızlık sembolüdür. Özelliği verilen bağımsızlık sembolümüzün ismi nedir?

16. Aşağıda verilen bilgiler doğru ise yay ayraç içine “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

İfade	D/Y
Yaşadığım bir olay sadece beni ilgilendirir.	()
Bir olayın sadece bir nedeni vardır.	()
Bir olayın birden fazla etkilediği kişiler vardır.	()
Bir olayın birden fazla sonucu olabilir.	()
İnsanlar bir olaydan farklı şekilde etkilenebilirler.	()

17. Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerlere doğru sözcüğü veya sözcükleri yazınız.

1. Ortaya çıkan iş, hal ve duruma denir.
2. Meydana gelen bir durumun birden fazla nedeni ve sonucu olmasına denir.
3. Meydana gelen bir olayın hem olumlu hem de sonucu olabilir.

18. Aşağıda metni okuyarak, soruların önündeki yay ayraç içine, verilen cevaplara ait numaraları yazınız.

Beşinci sınıfa başladığım yılın aralık ayıydı... Kışın gelişiyle soğuklar başlamış, ilk kar yağıyordu. Beş arkadaş öğretmenimizin verdiği ödev için arkadaşımız Elif'in evinde toplandık. Kar yağışının dindiği bir sırada dışarı çıkıp kar topu oynamak istedik. Dışarı çıkar çıkmaz kapının önündeki buzda kayıp düştüm. Elif'in annesi beni hastaneye götürüp, annemi aradı. Annem de hastaneye geldi. Doktor bileğimin burkulduğunu söyleyerek ilaç sürüp sardı. Sargılı ayağımla bir hafta yere basmamam gerektiğini söyledi. Bir hafta okula gidemediğim için hep birlikte hazırlamamız gereken ödevi arkadaşlarım tamamlayıp bensiz sunmak zorunda kaldı.

Cevap	Soru
1. Kar yağışı, kar topu oynamak istememiz, kapının önündeki buzlanma	() Olayın nedenleri nelerdir?
2. Ayağımın burkulması, yürümede zorlanma, bir hafta okula gidememem, sunumu arkadaşlarımın hazırlaması, ailemin endişelenmesi	() Olaydan kimler etkilenmiştir?
3. Arkadaşımmın annesi, ailem, arkadaşlarım, hastanedeki doktor	() Olayın insanlar üzerinde etkileri nelerdir?
4. Arkadaşlarımın ve arkadaşımın annesinin telaşlanması, hemen hastaneye götürüp annemi araması, gruptaki sorumluluğumu yerine getirememem	() Olayın sonuçları nelerdir?

19.

Su Kirliliği

Su kirliliği, zararlı maddelerin, suyun niteliğini bozacak şekilde suya karışmasıdır. Konutlar, fabrikalar, termik santraller, gübreler, kimyasal mücadele ilaçları, tarımsal sanayi atık suları, nükleer santrallerden çıkan sıcak sular ve toprak erozyonu su kirliliğine neden olur. Bunların hepsi doğrudan doğruya veya dolaylı olarak canlı ve cansız varlıklara zarar verir. Bütün canlıların ihtiyaçlarını karşılayacak sular dikkat edilmediği ve önlemler alınmadığı sürece, susuzluk kaçınılmazdır. Susuzluğu önleyebilmek için bazı önlemler alınmalı, yeni projeler üretilmeli ve yatırımlar yapılmalıdır.

Metne göre su kirliliğinin çok boyutluluğunu hangi soruları sorarak inceleyebiliriz?

1.
2.
3.
4.

20. Aşağıda doğada meydana gelen bir olayın fotoğrafı verilmiştir.

Fotoğrafta görülen olayı çok boyutlu inceleyebilmek için aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Fotoğrafta meydana gelen doğa olayı nedir?

.....

2. Olaydan kimler etkilenmiştir?

.....

3. Olayın nedenleri nelerdir?

.....

Yukarıda doğada meydana gelen bir olayın fotoğrafı verilmiştir. Fotoğrafı inceleyerek 21 ve 22. soruları cevaplayınız.

21. Fotoğrafta meydana gelen olayın neden ve sonuçları ile ilgili aşağıdaki kavram haritasındaki boşluklara uygun kelimeleri yazınız.

Meydana gelen olay	Olayın sebebi	Olayın etkilenenleri	Olayın sonuçları
			
.....	Sıcaklıkla kurumuş dalların tutuşması ya da dikkatsiz davranmasıdır., insanlar	Oksijen azalır.yok olur. Canlılar..... görür.

22. Fotoğrafta yer alan olayın birden fazla nedeninin, sonucunun ve etkilenenin olması bize neyi ifade eder?

.....

23. Birey ve toplum arasındaki farkları yazınız.

24. Bireyler toplumsal bir varlık olarak bir arada yaşarken sahip oldukları birtakım sorumluluklar vardır.

Bireylerin sahip oldukları sorumlulukları yerine getirmemeleri durumunda toplumda nasıl sorunlar ortaya çıkabilir? Açıklayınız.

25. Bir oyun grubunun sürekliliğini koruyabilmesi için grup üyelerinin nelere dikkat etmesi gerekir? Açıklayınız.

26. Aile içinde çocukların büyüklerine karşı sorumlulukları nelerdir? Bu sorumlulukların yerine getirilmesi niçin gereklidir?

27. Grup ile kurum arasındaki farkları yazınız.

28. Kişilerin yaşadıkları toplumun sosyalleşmiş bir üyesi olabilmesi için nelere dikkat etmesi gerekir?

29. Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerlere doğru sözcüğü veya sözcükleri yazınız.

1. Devlet tarafından halkın ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturulan kurumlara denir.
2. Toplumu oluşturan insanların her birine denir.
3. Ortak bir amaç için bir araya gelen insan topluluğuna..... denir.
4. Kişilerin başkalarının hayatlarına müdahale etmeden kendi yaşamlarıyla ilgili kazanımlarına..... denir.
5. Kişilerin kendi davranışlarından dolayı ortaya çıkan olayların sonuçlarına..... denir.

30. Aşağıdaki tabloda bazı durumlar verilmiştir.

Verilenlerin hak ya da görev ve sorumluluk olma durumunu belirleyerek işaretleyiniz.

Durum	Hak	Görev ve Sorumluluk
Ders esnasında konuşmamak		
Ev ödevlerini yapmak		
Dilekçe yazmak		
Askere gitmek		
Oyun oynamak		
Vergi vermek		
Okul eşyalarına zarar vermemek		
Çevreyi temiz tutmak		
Hastalandığımızda doktora gitmek		
İstediğimiz yere seyahat edebilmek		

31. Aşağıda verilen olayları inceleyerek cevaplarınızı noktalı yerlere yazınız.

Ders dinlerken canı çok sıkılan Ali elindeki kalem ile okul sırasını karalıyor. Öğretmeni Zeynep Hanım bu durumu fark edince, sıra arkadaşı Olgun'a Ali'nin hangi sorumluluklarını yerine getirmediğini soruyor. Ali hangi sorumluluklarını yerine getirmemiştir?

.....

Ülkemizde 20 yaşındaki sağlıklı her Türk erkeğinin ülkesi için gerçekleştirmesi gereken görevi nedir?

.....

32. Aşağıdaki “A” sütununda görev ve sorumlulukları gösteren durumlar, “B” sütununda ise durumların sorumlu olduğu kurumlar verilmiştir. Görev ve sorumlulukları gösteren durumların solundaki paranteze, “B” sütunundaki sorumlu olduğu kurumlardan uygun olana ait harfi yazınız. Her bir harf birden fazla kullanılabilir ya da hiç kullanılmayabilir.

	A SÜTUNU	B SÜTUNU
()	Derse zamanında gelmek	A. Aile
()	Ödevleri yapmak	B. Okul
()	Vergi vermek	C. Devlet
()	Seçimlerde oy kullanmak	D. Emniyet
()	Annemize yardım etmek	
()	Askere gitmek	

33. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde Çocuk Hakları Sözleşmesi kabul edilmiştir. **Taraf devletlerin Çocuk Hakları Sözleşmesini uygulanmaya koymasıyla çocukların toplum içindeki yaşamında meydana gelen değişiklikler nelerdir?**

34. **Hak ve sorumluluk kavramlarını tanımlayarak sorumlulukları yerine getirmenin önemini açıklayınız.**

35. **Aşağıdaki “A” sütununda çocuk haklarının ihlal edildiği çeşitli durumlar, “B” sütununda ise çocuk hakları karışık olarak verilmiştir. Çocuk haklarının ihlal edildiği durumların solundaki paranteze, “B” sütunundaki haklardan ihlal edilene ait harfi yazınız. Her bir harf bir kez kullanılacaktır.**

	A SÜTUNU	B SÜTUNU
()	On binlerce bebeğe aileleri aşı yaptırmıyor.	A. Barınma
()	Dünya genelinde milyonlarca çocuk sokaklarda yaşıyor.	B. Beslenme
()	UNICEF verilerine göre ilköğretim çağındaki 50 milyondan fazla çocuk okula gitmiyor.	C. Sağlık
()	Dünyada her 15 saniyede 1 çocuk yeterli gıda alamadığı için çeşitli hastalıklarla karşı karşıya kalıyor.	D. Eğitim

Ege annesiyle birlikte “Haklarımı Öğreniyorum” konulu bir etkinliğe katılıyor. Bu etkinlikle ilgili kurallar önceden yazılı olarak öğrencilere bildiriliyor. Kurallara göre ailelerin etkinlik alanına girdiğinde yol kenarlarına asılan numaralandırılmış afişleri toplamaları gerekiyor. Ege yol boyunca ara ara annesini durdurup yol kenarından topladığı afişleri arabanın bagajına koyuyor.

1) 15 yaşına kadar herkes çocuktur ve hakları vardır.

2) Çocukların oyun oynama hakkı vardır.

3) Çocukların iş yerlerinde grev hakları bulunmaktadır.

4) Çocuklar savaşımlardan korunmalıdır.

5) Irkı, dili, cinsiyeti, dini ne olursa olsun tüm çocuklar eşittir.

6) Her çocuğun mümkün oldukça ana-babası tarafından bakılma hakkı vardır.

Yukarıda verilenlerden yararlanarak 36 ve 37. soruları cevaplayınız. Cevaplarınızı soruların alt kısmındaki noktalı yerlere yazınız.

36. Ege'nin etkinliği doğru tamamlayabilmesi için yol bitiminde kaç numaralı afişlerin bagajda olması gerekir?

37. Arabanın bagajında olmaması gereken afişler var ise bu durumun nedenlerini açıklayınız.

38. Çocuk hakları konusunda verilen bilgiler doğru ise yay ayraç içine “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

1	Çocuk haklarının korunması amacı ile kurulmuş uluslararası kuruluş UNICEF’tir.	()
2	18 yaşına kadar düşünce, kanaat ve ifade özgürlüğü yoktur.	()
3	Sağlık sorunu olan çocuklara eğitim hakkı verilmez.	()
4	Çocukların özel hayatlarına saygı duyulmalıdır.	()
5	Vatandaşlık hakkı çocuğun isteğine göre verilir.	()
6	Ailede şiddet gören çocuklar devlet korumasına alınır.	()

39. Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 6. Maddesinde “Taraflar devletler, her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğunu kabul ederler ve çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan azami çabayı gösterirler.” ifadeleri yer alır. Yaşama hakkı tüm diğer hak ve özgürlüklerin temelini oluşturur. Devletler çocuğun hayatta kalmasını ve gelişmesini güvence altına almakla yükümlüdürler. Gelişme hakkı çocuğun bedensel, zihinsel, ruhsal, ahlaki, psikolojik ve toplumsal gelişimini ifade eder.

Aşağıdaki tabloda çocuk hakları ile ilgili yapılan çalışmalardan bazıları verilmiştir. Çocuklarla ilgili yapılan çalışmaların “Yaşama Hakkı” ya da “Gelişme Hakkı” kapsamında olup olmadığına karar vererek işaretlemelerinizi yapınız.

YAŞAMA HAKKI	ÇOCUK HAKLARIYLA İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR	GELİŞME HAKKI
	Temiz içme suyu sağlama	
	Okullar açma	
	Sanatsal yeteneklerini destekleme	
	Ücretsiz sağlık hizmeti verme	
	Yeterli gıda almalarını sağlama	
	Sportif faaliyetleri için tesisler açma	
	Tehlikeli çevreden uzak tutma	

40. Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını soruların alt kısmında yer alan noktalı yerlere yazınız.

1) Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan çocuk haklarının yazıldığı uluslararası belgenin adı nedir?

.....

2) Birleşmiş Milletler tarafından çocuklara yardım için kurulan uluslararası kuruluşun adı nedir?

.....

3) Çocukların fikirlerini ve isteklerini özgürce söyleyebilmelerini güvence altına alan hakkın adı nedir?

.....

4) Dişi ağrıyan çocuğun diş hekimine götürülmemesi Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde yer alan hangi hakkın ihlaline neden olur.

.....

41. Dünya üzerinde çocukların hayatı savaşlarla altüst oluyor. Çok sayıda çocuğun yaşamı tehlikeye giriyor. Milyonlarcası açlık yaşıyor, evini, barkını bırakmak ve hatta aileleriyle birlikte başka ülkelere sığınmak zorunda kalıyor.

Yukarıda verilen metne göre savaşlar nedeniyle ihlal edilen çocuk haklarını aşağıdaki boşluğa yazınız.

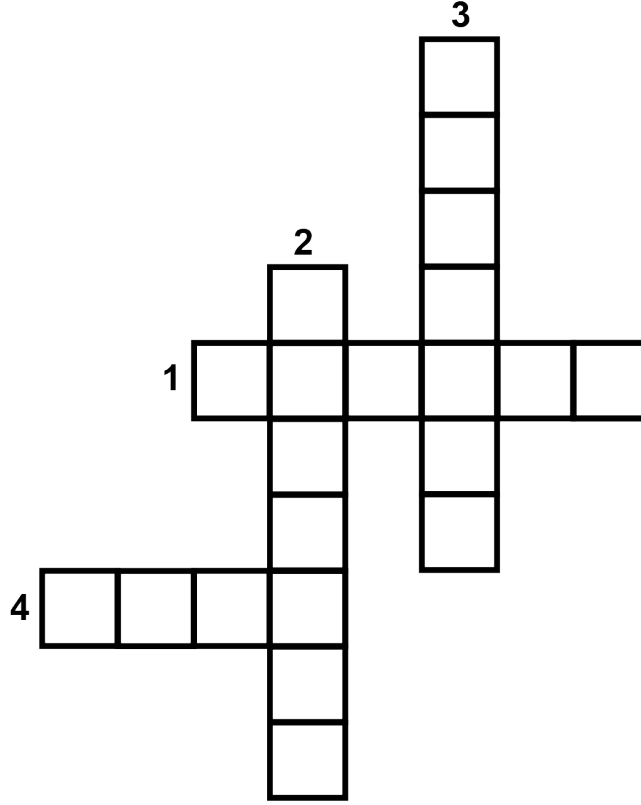
.....
.....
.....
.....

42. Türkiye'de, sağlık problemleri nedeniyle hastanede yatarak tedavi gören çocuklar için hastane sınıfları açılmaktadır. Hastane sınıfına gidemeyecek durumda olan çocuklara ise öğretmenler bireysel ders vermektedir.

Yukarıda verilen uygulamayla çocukların hangi hakları güvence altına alınmıştır? Bu uygulamanın amacı nedir? Cevabınızı aşağıdaki boşluğa yazınız.

.....
.....
.....
.....

43. Çocuk hakları konusuyla ilgili aşağıdaki soruların doğru cevaplarını bulmacaya yazınız.

1. Hastalıklardan korunma ve hastalandığında tedavi olabilme hakkına ne denir?
2. Temel ihtiyaçlarını karşılayabileceği güvenli bir yerde kalma hakkına ne denir?
3. Irkı, dili, dini ne olursa olsun tüm çocukların aynı haklara sahip olmasına ne denir?
4. Çocukluğu doyasıya yaşamayı sağlayan ve çocuklara özgü haklara ne denir?

44. Çocuk Hakları Sözleşmesini imzalayan ülkelerden biri olan Türkiye’de çocuk haklarının korunmasıyla ilgili yapılan çalışmalardan iki örnek veriniz. Cevabınızı aşağıdaki boşluğa yazınız.

45. 5.sınıf öğretmeni okul bahçesine bir labirent bulmaca çizerek Ece'yi bulmacanın merkezine yerleştiriyor. Açık olan yolları takip ederek eğitim hakkını kullanmasını sağlayan yere ulaşmasını istiyor.

Ece'nin izlemesi gereken yolu çiziniz.

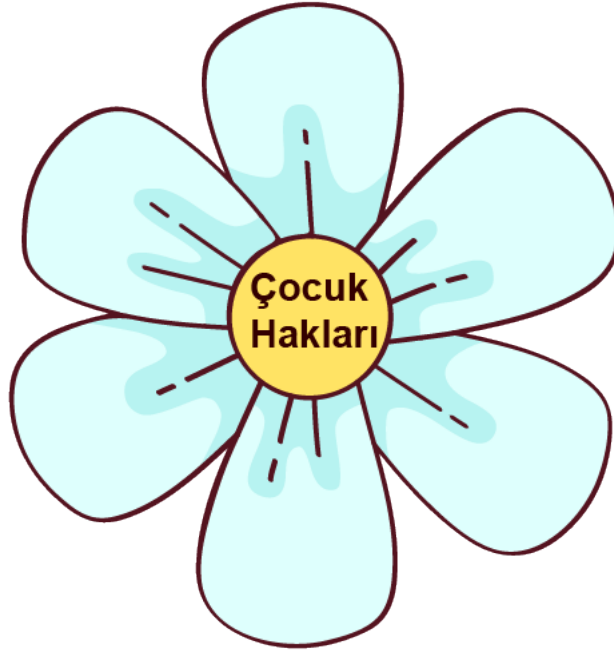
46. Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerlere doğru sözcüğü veya sözcükleri yazınız.

1. Okullarda öğrencilere göz taraması yapılması çocukların hakkı kapsamındadır.
2. Tüm dünya çocuklarına yardım etmek amacıyla uluslararası bir kuruluş olan kurulmuştur.
3. Çocuk hakları arasında en temel hak hakkıdır.
4. Çocuk Hakları Sözleşmesini hazırlamıştır.
5. hakkının kullanılması için okullar açılmıştır.

47. Beşinci sınıf öğrencisi Ayşe, öğretmeninin çocuk haklarıyla ilgili verdiği ödev için aşağıdaki afişi hazırlıyor. Öğretmen Ayşe'nin yaptığı ödevi beğeniyor ancak afişte çocuk haklarına uygun olmayan, yetişkinlere ait hakların da yer aldığını söyleyerek hatasını düzeltmesini istiyor.

Ayşe'nin hazırladığı afiş çocuk haklarına uygun olacak şekilde hataları düzelterek çiçeğin yapraklarına yazınız.

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

48. Esra Öğretmen derste doğal sayılarla işlem konusunu anlatıyor. Derste söz alan öğrencilerden biri: “Öğretmenim doğal güzelliklerimiz de bu konu içinde yer alıyor mu?” diye bir soru soruyor. Esra Öğretmen: “Hayır o başka bir derse ait bir konu ve benim dersimde yer almıyor.” şeklinde cevap veriyor.

Buna göre Esra öğretmenin bahsettiği doğal güzelliklerimizin anlatıldığı ders aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Matematik
- B) Fen Bilimleri
- C) Sosyal Bilgiler
- D) Bilişim Teknolojileri

49. Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiğimiz birçok şey gerçek hayatta yerine getirmemiz gereken sorumlu ve bilinçli vatandaş özelliklerini içermektedir. Sorumlu bir vatandaş olarak toplumsal kurallara ve hukuk kurallarına uymamız gerekmektedir.

Buna göre aşağıdaki davranışlardan hangisi sorumlu ve bilinçli bir vatandaşın yerine getirmesi gereken davranışlardan biridir?

- A) Alışveriş yaparken alışveriş fişini kasada bırakıp gitmek.
- B) Tüketebileceğimizden fazla ürün satın almak.
- C) Boş zamanlarında sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerine katılmak.
- D) Ülkesine ait ürünler yerine her zaman yabancı ülke ürünlerini almayı tercih etmek.

50. Ayşe, Sosyal Bilgiler dersinde ülkemizin doğal kaynaklar bakımından zengin olduğunu öğreniyor. Öğretmeni Ali Bey, sahip olduğumuz doğal kaynaklardan biri olan madenlerimiz hakkında bilgiler vererek dünyada en fazla bor madeni kaynağına sahip olan ülke olduğumuzu söylüyor. Madenlerin ülkemize ekonomik olarak katkı sağladığını belirtiyor.

Ayşe’nin öğretmeni Ali Bey’den öğrendiği bilgilerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bor madeninin ekonomik katkısı diğer madenlerden fazladır.
- B) Öğretmen Sosyal Bilgiler dersi dışındaki konular hakkında da bilgi vermiştir.
- C) Bor madeni sadece ülkemizden çıkarılmaktadır.
- D) Doğal kaynaklar Sosyal Bilgiler dersinde öğrenilen konulardan biridir.

51. Mehmet bakkaldan satın aldığı sütü içmek istediğinde kötü bir koku geldiğini fark etmiş ve durumu annesine anlatmış. Annesi sütün bozuk olduğunu ve içmemesi gerektiğini söylemiş. Mehmet ise annesine sütün son kullanma tarihinin geçmediğini belirtmiştir.

Buna göre Mehmet aşağıdaki davranışlardan hangisini yaparsa bilinçli bir tüketici olduğunu gösterir?

- A) Bakkaldan aldığı sütü içmeden hemen çöpe atarsa
- B) Sütü aldığı yere alışveriş fişi ile geri götürüp parasını isterse
- C) Sütün son kullanma tarihi geçmediği için iade etmekten vazgeçerse
- D) Alışveriş yaptığı bakkal yerine başka bakkala giderek yeni bir süt daha alırsa

52. Can köylerindeki okulun bahçesinin çok büyük olmasına rağmen hiç ağaç olmadığını fark etmiştir. Bu durumu paylaştığında öğretmeni ona TEMA vakfından yardım isteyerek ağaçlandırma çalışması yapabileceklerini söylemiştir. Can ve öğretmenin isteği doğrultusunda TEMA vakfı gönüllüleri ile okul bahçesi ağaçlandırma çalışmalarına başlamıştır.

Yukarıdaki metne göre Can'ın yaptıklarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Etkin vatandaşlık davranışı göstermiştir.
- B) Doğaya karşı sorumluluğunu yerine getirmiştir.
- C) Çevreye karşı bilinçli davranmıştır.
- D) Bireysel davranmıştır.

54. Türkiye'de 1980'li yıllardan itibaren turizm hızlı bir gelişme gösterdi. Ege ve Akdeniz kıyılarında çok sayıda otel kuruldu, kafeler, eğlence mekanları, restoranlar açıldı. Turizmin gelişmesiyle birlikte portakal, mandalina, sebze gibi tarım ürünlerinin ekim alanı daraldı.

Bu durumdan aşağıdaki mesleklerin hangisi olumsuz etkilenmiştir?

- A) Garson
- B) Müzisyen
- C) Aşçı
- D) Çiftçi

İzmir Ölçme Değerlendirme Merkezi

55. Kişilerin kendi davranışlarının ya da kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesine **sorumluluk** denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir çocuğun sorumluluklarından birisi değildir?

- A) Arkadaşlarına zarar vermemek
- B) Okul kurallarına uymak
- C) Arkadaşları ile oyun oynamak
- D) Büyüklerine saygı göstermek

53. Bir olayın çok boyutluluğu incelenirken aşağıdaki soruların hangisi gerekli **değildir**?

- A) Nedenleri nelerdir?
- B) Sonuçları nelerdir?
- C) Kimler etkilenmiştir?
- D) Olay olumlu mudur?

56. Aşağıdakilerden hangisi bir çocuğun ailesine karşı olan sorumluluklarından biri **değildir**?

- A) Odasını düzenli tutmak
- B) İsteddiği zaman eve gelmek
- C) Ev işlerine yardımcı olmak
- D) Büyüklerine karşı saygılı olmak

57. Üçüncü sınıfa giden Ayşe üç çocuklu bir ailenin en küçük çocuğudur. Ayşe, ailesinin sözünü dinler, ödevlerini zamanında yapar, okulunun voleybol takımında oynar ve aynı zamanda da temizlik kulübüne üyedir.

Tüm bu özelliklere sahip olan Ayşe ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı roller üstlenmiştir.
- B) Sorumlulukları vardır.
- C) Aile büyüklerine saygılıdır.
- D) Sadece tek bir gruba üyedir.

60. Aşağıda Çelik ailesinin bir resmi verilmiştir.

Çelik ailesindeki bireylerin rol ve sorumlulukları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ailedeki tüm bireylerin vatandaşlık rolü bulunmaktadır.
- B) Ayşe ve Mehmet'in Berk'e bakma sorumluluğu vardır.
- C) Ayşe'nin ailede eş ve anne rolleri vardır.
- D) Berk'in faturaları ödeme sorumluluğu vardır.

58. Aşağıdakilerden hangisi bir öğrencinin okulda sahip olduğu haklardan değildir?

- A) Derslere istediği zaman girmek.
- B) İyi bir eğitim almak.
- C) Okulun fiziki şartlarından yararlanmak.
- D) Tenefüslerde dinlenmek.

İzmir Ölçme Değerlendirme Merkezi

61. Mesude öğretmen öğrencilerinin grup kavramıyla ilgili bilgilerini test etmek amacıyla tahtada aşağıdaki tabloyu oluşturuyor. Öğrencilerinden grup özelliği taşıyan örneklerin sağındaki sütuna ✓ işaretini yerleştirmesini istiyor.

Bir sınıftaki öğrenciler	
Kulaklıkla müzik dinleyen adam	
Bahçede futbol maçı yapan gençler	
LÖSEV adına kampanya düzenleyen kişiler	
Vapurda bulunan yolcular	

Öğrencilerin tablodaki ifadelerin kaç tanesine “✓” işareti yerleştirmesi gerekir?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5

59. Öğrenci: Okul kurallarına uymak.

Doktor: Mahallenin güvenliğini sağlamak.

Anne ve Baba: Evin düzenini sağlamak.

Hâkim: Kanunlara uymayanları yargılamak gerekirse ceza vermek.

Yukarıdaki rol sorumluluk eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Öğrenci
- B) Doktor
- C) Anne
- D) Hâkim

62. Hak ve sorumluluk kavramları birbirleriyle ilişkilidir. Hakkın olduğu yerde sorumluluk da vardır.

Aşağıdakilerden hangisi hak ile sorumluluk arasındaki ilişkiye örnek gösterilemez?

- A) Seçme ve seçilme hakkı-oy kullanma
- B) Sağlık hakkı-muayene sırası bekleme
- C) Eğitim hakkı-okulu temizleme
- D) Temiz bir çevrede yaşama hakkı-yerlere çöp atmama

63. Ali ve ailesi birlikte vakit geçirmeyi severler. her akşam Ali ödevlerini bitirdikten sonra anne ve babasıyla sohbet eder, yemeğin hazırlanmasına ve toplanmasına yardım eder.

Yukarıdaki metinde anlatılanlara göre Ali ve ailesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Aile içinde sorumluluklar paylaşılmıştır.
- B) Ailede iş bölümü yoktur.
- C) Aile birlikte hareket edememektedir.
- D) Ali üzerine düşen görevi yapmamaktadır.

64. Mustafa'nın aşağıdaki davranışlarından hangisi Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiği millî bilinç ve vatan sevgisini gerçek hayatta uygulamaya dönüştürdüğüne kanıt olabilir?

- A) Evde anne ve babasına ev işlerinde elinden geldiğince yardımcı olmaya çalışması
- B) Maddi durumu iyi olmayan arkadaşları için bir yardım kampanyası yapması
- C) Okulda gerçekleştirilen sosyal kulüp ve etkinliklere katılmada istekli olması
- D) Kumbarasındaki parasının bir kısmını Mehmetçik Vakfına bağışlaması

65. Levent ailesiyle birlikte Efes Antik Kenti'ni gezmeye gidiyor. Antik kenti gezdikleri sırada elindeki kalemle tarihi bir sütunun üzerine yazı yazan bir kişiyi görüyor. Bunu hemen babasına söylediğinde babası da bilinçli bir vatandaşın yapması gereken şeyi yapacaklarını söylüyor.

Buna göre Levent ve ailesi aşağıdaki davranışlardan hangisini yaparlarsa bilinçli bir vatandaş gibi davranmış olurlar?

- A) Elleri bir mendil veya bez alıp yazıyı silmeye çalışırlarsa
- B) Antik kentteki yetkililere sütunun üzerine yazı yazıldığına dair bilgi verilerse
- C) Bir kalem de kendileri alıp isimlerini başka bir sütuna yazarlarsa
- D) Yazıyı yazan kişiyi görmezden gelip yollarına devam ederlerse

66. I. Olaylar birden çok kişiyi etkileyebilir.
II. Bir olayın en fazla etkileneni biz oluruz.
III. Olayların herkes için farklı sonuçları olabilir.
IV. Olayların birden fazla nedeni ve sonucu olabilir.

Verilen ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) II ve IV C) II ve III D) I, III ve IV

67. Tolga, öğretmeninin sorduğu aşağıdaki tüm sorulara hayır diye cevap vermiştir.

- I. Aile içinde sorumluluklarımız var mıdır?
- II. Okul eşyalarına zarar verebilir miyiz?
- III. Derslere zamanında girmek zorunda mıyız?
- IV. Çevremizi kirletebilir miyiz?

Sınavda her doğru cevap 1 puan olduğuna göre Tolga sınavdan kaç puan almıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

68. I. Çalışarak aile bütçesine katkıda bulunma,
II. Gerektiğinde devlet korumasına alınma,
III. Sağlık hizmetlerinden yararlanma.

Yukarıda verilenlerden hangileri Çocuk Hakları Sözleşmesine göre çocukların sahip olduğu haklar arasında yer alır?

- A) I ve II B) Yalnız III C) II ve III D) I, II ve III

69. Çocuk Hakları Sözleşmesinin 16. maddesinin bir bölümü aşağıda verilmiştir.

“Hiçbir çocuğun özel yaşantısına, aile, konut ve iletişimine keyfi ya da haksız bir biçimde müdahale yapılamayacağı gibi, onur ve itibarına da haksız olarak saldırılamaz.”

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen Çocuk Hakları Sözleşmesinin 16. maddesinin ihlal edildiği bir durumdur?

- A) Öğrencilere EBA'dan çalışma gönderilmesi
B) Çocukların yanlışları ile alay edilmesi
C) Çocuğun internette paylaştığı şiirlerinin okunması
D) Bazı haberlerde çocukların yüzlerinin gösterilmemesi

70. I. Ücretsiz destekleme ve yetiştirme kursları açılması,
II. Okul girişlerine engelli rampası yapılması,
III. “Haydi Kızlar Okula” kampanyası düzenlenmesi
- çalışmalarından hangisinin amacı çocuklara eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaktır?**

- A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

71.

Başkaları iznim olmadan odama giremez, fotoğraflarımı paylaşamaz, günlüğümü okuyamaz.

Merve

Merve'nin söyledikleri aşağıda verilen haklardan hangisinin kapsamındadır?

- A) Yaşama hakkı
B) Eğitim hakkı
C) Özel hayata saygı
D) Vatandaş olma

72. Çocuk Hakları Sözleşmesine taraf devletlerden biri olan Türkiye’de, 2006 yılından itibaren “Akıllı İşaretler” uygulaması başlatılmıştır. Uygulamanın amacı olumsuz örnek olabilecek televizyon yayınlarından çocukları korumak, program seçiminin çocuğa uygun yapılmasını sağlamaktır.

Aşağıdaki akıllı işaretlerden hangisi çocuklar için uygun bir program yayınlanacağını gösterir?

- A) B)
C) D)

73. Mesude öğretmen 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı nedeniyle yapılacak hazırlık ve çalışmalarla ilgili olarak öğrencilerinin istekleri doğrultusunda görev dağılımı yapmıştır.

Mesude öğretmen;

“Ali, sen sınıfı süslemek için bayrak getireceksin.

Tolga, senin görevin şiir okumak.

Aylin, sen okul korusu ile şarkı söyleyeceksin.

Zehra, sen de halk oyunları oynayacaksın.”

Buna göre tören için yapılacak hazırlıkların öğrenciler arasında paylaştırılmasının nedeni nedir?

- A) Başarılarından dolayı öğrencileri ödüllendirmek istemesi
B) Öğretmenin öğrencilerini çok sevmesi
C) Çalışmalarını iş bölümü yaparak yürütmek istemesi
D) Sınıftaki tüm öğrencilere sorumluluk vermek istemesi

74. Bilinçsiz avlanma, küresel ısınma, kentleşme, tarımda ilaç kullanılması gibi birçok nedenlerle hayvan neslinin gelecekteki varlığı tehlikededir.

Yukarıda verilen metin olayların çok boyutluluğu açısından değerlendirildiğinde aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bir olayın birden fazla sonucu vardır.
B) Aynı nedenler aynı sonucu ortaya çıkarır.
C) Olayların birden fazla nedeni olabilir.
D) Olayların tüm canlılara etkisi aynıdır.

75. Aşağıda günlük hayattan bazı olaylar verilmiştir.

- I. Sınavdan 90 alan Özge sevinirken, 90 alan Sinem'in ağlaması,
II. Futbol maçında gol atan futbolcunun mutlu olması, golü kaçıran futbolcunun üzülmesi,
III. Hüseyin Bey ve Dilek Hanım'ın torunlarının ziyaretine sevinmesi,
IV. Çocuklarının okul birincisi olduğunu duyan anne babanın gurur duyması

Yukarıda verilen olaylardan hangisi insanların aynı olaya farklı tepkiler gösterebileceğine örnektir?

- A) I B) II C) III D) IV

76. Toprak kirlenmesi hem havayı hem de suları kirlüten maddeler tarafından meydana gelir. Örneğin, kükürtdioksit oranı yüksek olan bir atmosfer tabakasından geçen yağmur damlacıkları “asit yağışları” halinde toprağa düşer. Toprağa sızan bu asitli sular ağaç kökenlerini, toprak canlılarını zarara uğratır. Toprağı etkileyerek besin maddesi dengesini bozar, yer altı sularını içilmez hale getirir. Aynı şekilde çöp yığınlarından toprağa sızan sular, kirli sulama suları, gübre çözeltileri, radyoaktif maddeler ve uçucu küller toprağı kirlendirir.

Metinde toprak kirliliği ile ilgili;

- I. Bir tek nedeni olmadığı,
II. Bir tek sonucu olduğu,
III. Çok boyutlu bir olay olduğu,
IV. Pek çok insanı etkilediği

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) I, III ve IV D) II, III ve IV

77. Türkiye’de kış aylarında çığ olayına sebep olabilecek iklim koşulları ve dağlık alanlar mevcuttur. Dağlık alanların, Türkiye yüzölçümünün yaklaşık 1/3’ünü oluşturduğu bilgisini dikkate alacak olursak, çığ olayının meydana gelebileceği alanların ne kadar büyük olduğu anlaşılır. Türkiye’de çığlar, insan hayatlarını, yerleşim yerlerini, yolları, turistik tesisleri ve diğer bütün devlet yatırımlarını da tehdit etmektedir.

İnsan hayatlarını, yerleşim yerlerini, yolları, turistik tesisleri ve diğer bütün devlet yatırımlarını etkilemesi açısından değerlendirildiğinde metinde anlatılan çığ olayı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Engellenebilir.
B) Çok Boyutludur.
C) Tek bir sonucu vardır.
D) Herkes için olumludur.

78. Öğretmen; “Çevreye karşı sorumluluklarımız nelerdir?” diye soru soruyor ve öğrenciler soruyu aşağıdaki şekilde cevaplıyor.

TOPRAK: Çevremize çöp atmamalıyız.

POYRAZ: Küresel ısınma nedenleri arasında olduğu için deodorant kullanmamalıyız.

TUNA: Araba egzozlarına filtre takmalıyız.

BORA: Toplu taşıma kullanmak yerine her yere arabalarımızla gitmeliyiz.

Hangi öğrencinin verdiği cevap çevreye duyarlı bir kişinin yapmaması gereken bir davranıştır?

- A) Toprak B) Poyraz C) Tuna D) Bora

79. Aşağıdaki tabloda kişilerin üstlenebileceği çeşitli roller verilmiştir.

Yaya	Hemşire	İşçi
Abla	Öğrenci	Büyükanne
Kulüp Başkanı	Dernek Üyesi	Şoför

Haklar, özgürlükler ve yaş faktörü dikkate alınarak 12 yaşında bir çocuğun sahip olabileceği roller sarı renge boyandığında tablonun görünümü aşağıdakilerden hangisi olur?

A)

Yaya	Hemşire	Abla
İşçi	Öğrenci	Büyükanne
Kulüp Başkanı	Dernek Üyesi	Şoför

B)

Yaya	Hemşire	Abla
İşçi	Öğrenci	Büyükanne
Kulüp Başkanı	Dernek Üyesi	Şoför

C)

Yaya	Hemşire	Abla
İşçi	Öğrenci	Büyükanne
Kulüp Başkanı	Dernek Üyesi	Şoför

D)

Yaya	Hemşire	Abla
İşçi	Öğrenci	Büyükanne
Kulüp Başkanı	Dernek Üyesi	Şoför

80. Sosyal Bilgiler öğretmeni öğrencilerinin katıldıkları gruplarda aldıkları rollerin gerektirdiği hak ve sorumluluklara uygun davranıp davranmadıklarını değerlendirebilmek için aşağıdaki formu doldurmalarını ister.

Sevgili öğrenciler, I. sütunda yer alan davranışları yapıyorsanız II. sütundaki yay ayraç içine evet anlamında "E", yapmıyorsanız hayır anlamında "H" yazınız.	
I	II
Sıramın üzerini karalarım.	()
Yatağımı toplamadan evden çıkarım.	()
Öğretmen zili çalmadan sınıfa girerim.	()
Proje ödevlerimi büyüklerime yaptırım.	()
İstediğim dersten proje alırım.	()

Aşağıdakilerden hangisi hak ve sorumluluklarına uygun davranan öğrencinin II. sütuna verdiği cevaplardır?

A)

II
(H)
(H)
(E)
(E)
(H)

B)

II
(E)
(H)
(E)
(H)
(E)

C)

II
(H)
(H)
(E)
(H)
(E)

D)

II
(H)
(E)
(E)
(E)
(H)

81. Aşağıdaki tabloda 11 yaşındaki Ali'nin rolleri, hakları ve sorumlulukları "Roller", "Haklar" ve "Sorumluluklar" başlıkları altında verilmiştir.

ALİ'NİN ROLLERİ, HAKLARI VE SORUMLULUKLARI			
	ROLLER	HAKLAR	SORUMLULUKLAR
I	Kulüp üyesi	Kulüp başkanlığına aday olma	Kulüp toplantılarına katılma
II	Hasta	Doktorun yazdığı ilaçları kullanma	Sağlık hizmetlerinden yararlanma
III	Öğrenci	Okulda eğitim alma	Derse zamanında gelme
IV	Evlat	Ailesi tarafından bakılma	Dışarıya çıkarken ailesine haber verme

Tablonun kaç numaralı satırında yazılanlar başlığa uygun değildir?

- A) I B) II C) III D) IV

82. İnsanların grup ve kurumlarda çeşitli rolleri vardır. Rollerin gerektirdiği davranışlarda bulunmaya **sorumluluk** denir. Toplumsal yaşamda sorumluluklarımız neler olduğunu bilmek yeterli değildir. Önemli olan sorumlulukları yerine getirmektir. Rollerin gerektirdiği davranışları gösteren kişilere ise **sorumluluk bilincine sahip** denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi sorumluluk bilincine sahip bir öğrenciye aittir?

- A) Artık derse geç kalmamaya çalıştım.
B) Ödevimi teneffüste arkadaşımın bakarak yaptım.
C) Sınava çalışmadığım için okula gitmedim.
D) Proje ödevimi zamanında teslim ettim.

83. Çocuk Hakları Sözleşmesinin 31. maddesinin bir bölümü aşağıda verilmiştir.

"Taraflar Devletler, çocuğun kültürel ve sanatsal yaşama tam olarak katılma hakkını saygı duyarak tanırlar ve özendirirler ve çocuklar için, boş zamanı değerlendirmeye, dinlenmeye, sanata ve kültüre ilişkin (etkinlikler) konusunda uygun ve eşit fırsatların sağlanmasını teşvik ederler."

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen Çocuk Hakları Sözleşmesinin 31. maddesi kapsamında yapılan çalışmalar arasında gösterilemez?

- A) Yerleşim yerlerinde parklar kurulması
B) Ders kitaplarının ücretsiz dağıtılması
C) Çocuklara müzelerin ücretsiz olması
D) Doğa ve deniz kampları düzenlenmesi

84. Geçtiğimiz günlerde parkta oyun oynayan 10 yaşındaki A.Ç. tanımadığı bir kişi tarafından kaçırmaya çalışıldı. A.Ç.'nin imdat diyerek tüm gücüyle bağırmasıyla vatandaşlar parka yöneldi. Paniğe kapılıp kaçan zanlı, çocuk polisleri tarafından kısa sürede yakalandı.

Yukarıdaki haber çocuk hakları açısından değerlendirildiğinde;

- I. Çocuğun kimliğinin adı ve soyadının ilk harfleriyle yazılması,
II. Çocuklara yönelik suçlarla ilgili emniyet biriminin olması,
III. Çocuğun yardım talebine vatandaşların duyarlılık göstermesi

uygulamalarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

85. Aşağıda dede, nine ve çocuk arasında geçen bir konuşma verilmiştir.

Dede: Hafta sonu torunumu lunaparka götüreceğim.

Nine: Hayır! Ben onu sinemaya götüreceğim.

Çocuk: Neden hiç kimse bana sormuyor?

Dede ve nine (ikisi birden): Sen sus bakalım!

Yukarıda verilen konuşmada ihlal edilen çocuk hakkı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Boş zamanlarını değerlendirme
B) Kültürel faaliyetlerde bulunma
C) Kitle iletişim araçlarını kullanma
D) Düşünce ve ifade özgürlüğünü kullanma

CEVAP ANAHTARI

- 4 ve 7'dir. 4 numara ile gösterilen Geometri, matematik, 7 numarada yer alan biyoloji ise fen bilimleri dersine aittir.
- Etkin vatandaş hak, sorumluluk ve özgürlük kavramlarını bilen kendisi ve başkaları için bilinçli davranan, çevresine ve ülkesine faydalı işler yapan kişi demektir. "Başka insanların özgürlüklerini kısıtlar.", "Farklılıkları olan insanlara ayrımcı davranır." ve "Başka milletten olanı dışlar" örnekleri diğer insanlara zarar vermeyi içerdiği ve insan haklarına uygun bir davranış olmadığı için yanlış bir örnektir. Bu üç örneğe ait daire içlerine çarpı koyulmalıdır.
- Sosyal Bilgiler dersinde tarih, coğrafya ve vatandaşlık bilgileri ile sosyal bilimlerin öğrenci seviyesine uygun olan konular öğrenilir. Kavram haritasında 1 numaradaki "Köklü sayıları öğreniriz." ifadesi matematik, 8 numaradaki "Hücrelerin yapısını öğreniriz." ifadesini Fen Bilimleri dersinde öğrenilir. Rakamları küçükten büyüğe yan yana yazdığımızda ise 18 olur. Murat'ın yaşı 18'dir.
1. Y, 2. D, 3. Y, 4. D, 5. D
1. Kültür, 2. Doğal, 3. Tarih, 4. Kanunlara, 5. Dilekçe
-

A		B
(B)	Ülkemizde seçimlerin önemini öğreniriz.	A. Hukuk
(E)	Geçmişten günümüze ulaşan geleneklerimiz, örf ve adetlerimizi öğreniriz.	B. Demokrasi
(D)	Ülkemizde yapılan tarım, hayvancılık, sanayi, ticaret gibi faaliyetler hakkında bilgi ediniriz.	C. Atatürkçülük
(A)	Bir sorunla karşılaştığımızda sorunu kanunlara uygun çözmemiz gerektiğini öğreniriz.	D. Ekonomi
(C)	Ülkemizin kurtuluşu için Gazi M. Kemal'in ve silah arkadaşlarının neler yaptığını öğreniriz.	E. Kültür

- Müzik dinleme ve eğlenme özgürlüğümüz vardır. Bilinçli bir vatandaş olarak özgürlüklerimizi başkalarına rahatsızlık vermeden kullanmalıyız. Saat 00.00'dan sonra çevreye rahatsızlık verecek şekilde müzik dinlemek resmî ceza gerektiren bir davranıştır.
- Hayatta karşılaştığımız sorunları çözerken kanunlara uyarak çözüm üretmeliyiz. Ayşe'nin babası komşularını uyarmasına rağmen gürültü yaptıkları için polisi aramalıdır. Komşuların müzik dinleme, eğlenme hakları vardır ancak bunu başka insanları rahatsız etmeden yapabilirler. Bu sebeple Ayşe'nin babası durumu kolluk kuvvetlerine bildirip kanunları ihlal ettikleri için ceza almalarını sağlayabilir.
- Cumhuriyet yönetiminin devam edebilmesi için demokrasiye sahip çıkmalıyız. Bunun için de etkin bir vatandaş olarak yapılan seçimlerde oy hakkımızı kullanmalı, bizden farklı düşünen insanlara da saygılı olmalıyız. Toplumda demokrasi gereği herkes farklı düşünme özgürlüğüne sahiptir. Bu sebeple kendimizle aynı düşünceye sahip olmayan insanları dışlamamalıyız. Cumhuriyeti korumak için ayrıca demokrasiyi hayatımızın her alanında yaşamalı ve demokrasi kurallarına dikkat etmeliyiz. Seçimlerde eğer yeterli yetkinliğe sahip isek de seçilme hakkımızı da kullanmalıyız.
- Tüketici hakları her vatandaşın sahip olduğu haklardandır. Eğer aldığımız bir hizmet, mal, ürün vs. bozuk, kalitesiz, bize söylenen veya satın aldığımız parayı hak etmeyen bir ürün ise bu konuda ilgili yerlere müracaat edebiliriz. Bu olayda Burak babasına otel yönetimi ile görüşmesini söyleyebilir. Eğer çözüm üretmezler ve hatalarını telafi etmezler ise yetkili kurumlara dilekçe ve şikâyet hakkı kapsamında başvurup paralarının iadesini talep edebilirler.
- Etkin vatandaş, ülkesinin karşılaştığı doğal afet, savaş, salgın hastalık vb. kötü olaylarda ülkesi ve milleti için elinden geleni yapmaya hazırdır. Yardım için resmî kurumların ilk yardım ve kurtarma

- çalışmalarına bilgili, tecrübeli olanlar gönüllü olarak katılabilir. Bu konuda tecrübe ve bilgisi olmayanlar ise resmî kurum veya yetkili sivil toplum kuruluşlarına bağış yapabilir. Yine o bölgedeki insanlar için valilikten izin alarak yardım kampanyaları düzenleyebilir ya da kampanyalarda gönüllü olabilir. Bu tarz olaylarda etkin bir vatandaş asla umursamaz kalmaz. Ülkesi ve milleti yararına yapılacak çalışmalara katılır. İnsanların hak ve özgürlüklerini gözetir.
12. Ülke ve milleti için faydalı işler yapmak, hayvanları korumak, tarihi ve doğal güzelliklere sahip çıkarak, insan haklarını korumak ve sorumluluklarımızı yerine getirmek, kendimizin ve tüm insanların özgürlüklerine sahip çıkmak.
13. Sosyal Bilgiler
14. Vergi
15. Türkiye Cumhuriyeti bayrağı
16. 1. Y, 2. Y, 3. D, 4. D, 5. D
17. 1. olay, 2. çok boyutluluk, 3. Olumsuz
18. Olayın nedenleri nelerdir? Kar yağışı, kartopu oynamak isteği, kapının önündeki buzlanma, Olayın sonuçları nelerdir? Arkadaşlarımın ve arkadaşımın annesinin telaşlanması, hemen hastaneye götürüp annemi araması, gruptaki sorumluluğumu yerine getirememem, Olaydan kimler etkilenmiştir? Arkadaşımın annesi, ailem, arkadaşlarım, hastane doktoru, Olayın insanlar üzerinde etkileri nelerdir? Ayağımın burkulması, yürümede zorlanma, bir hafta okula gidememem, sunumu arkadaşlarımın hazırlaması, ailemin endişelenmesi
19. 1. Su kirliliği nedir?
2. Su kirliliğinin nedenleri nelerdir?
3. Su kirliliğinden kimler etkilenir?
4. Su kirliliğinin sonuçları nelerdir?
20. 1. Doğal afet (heyelan), 2. Ev sahiplerini, çevrede bulunanları, kurtarma ekibini. 3. Eğimli yamaçta, yamacın bir bölümün kayması.
21. Olay _____ Orman yangını
Olayın sebebi _____ İnsanlar
Olayın etkilenenleri _____ Ağaçlar, hayvanlar
Olayın sonuçları _____ Ormanlar, zarar
22. Çok boyutlu olduğunu.
23. Toplumu oluşturan ve kendine has özellikleri olan her insan bir bireydir. Bireyler olmadan toplum kavramından söz edilemez. Bireylerden oluşan toplum ise insanların bütünlük halinde yaşayabilmesini ve varlıklarını sürdürmelerini sağlar.
24. İnsan toplum halinde yaşayan bir varlıktır. Bu nedenle yaşamın devam edebilmesi ve ihtiyaçlarımızın karşılanması için kişiler üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmek zorundadır. Kişilerin sorumluluklarını yerine getirmemesi durumunda toplumsal düzen bozulur. Kargaşalar ortaya çıkar. Düzensizlik oluşur.
25. Gruplarda sürekliliğin olabilmesi için üyelerin grup kurallarına uymaları, birbirlerine saygı göstermeleri gerekir. Grup üyeleri ortak bir amaç etrafında toplanmış olmalıdır. Kişiler grup içinde üstlendikleri rollerin gerekliliklerine dikkat etmelidir.
26. Sorumluluk bireyin yaptığı davranışın sonuçlarını üstlenmesidir. Bireyler toplumda ve aile içinde üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmelidirler. Evimizi temiz tutmak, düzenli olmak, ev işlerini yaparken büyüklerimize yardımcı olmak aile içindeki sorumluluklarımızdan bazılarıdır. Bu sorumluluklarımızı yerine getirerek aile içinde ve toplumda sevgi ve saygı kavramlarının gelişmesi sağlanır.
27. Grup ikiden çok kişiden oluşan ve belirli bir amacı olan topluluktur. Yasalara bağlı değildir. Kurum ise yasalara bağlı olan resmi nitelik taşıyan organlardır.
28. Sosyalleşme kişinin kendi yaşadığı toplum tarafından kabul edilir bir biçimde davranmayı öğrenme sürecidir. Sosyalleşme süreci içinde çocuk aile, okul, toplumsal çevre ve kitle iletişim araçları ile toplumsal sürece katılır. Kişi sosyalleşme sürecinde içinde yaşadığı toplumu tanımalıdır.
29. 1. Kamu kurumu, 2. Birey, 3. Grup, 4. Hak, 5. Sorumluluk
30. Sorumluluk, sorumluluk, hak, sorumluluk, hak, sorumluluk, sorumluluk, sorumluluk, hak, hak

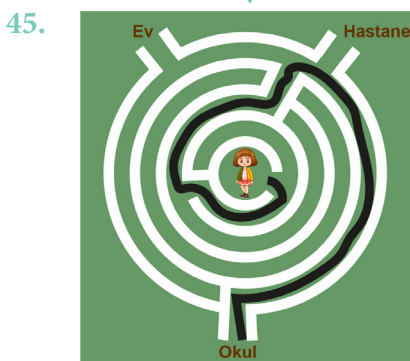
31. 1. Komşularının evlerinde sessizlik hakkı, 2. okul eşyalarımıza zarar vermemek, 3. askere gitmek
 32. Okul, okul, devlet, devlet, aile, devlet
 33. Çocuk Hakları Sözleşmesinin yürürlüğe girmesi ile her çocuğun birer birey olarak başta yaşam hakkı olmak üzere eğitim, sağlık gibi hakları güvence altına alınmış ve kanunlar tarafından korunmuştur.
 34. Hak: insanlara yasalar ve anlaşmalar tarafından tanınan yetkililerdir. Sorumluluk: Kişinin kendi davranışlarını ve olayların sonuçlarını üstlenmesidir. Sorumluluklarımızı yerine getirmesek toplumsal düzen bozulur kişiler arasındaki ilişkiler sekteye uğrar.
 35.

A SÜTUNU		B SÜTUNU
(E)	On binlerce bebeğe aileleri aşı yaptırmıyor.	A. Barınma
(A)	Dünya genelinde milyonlarca çocuk sokaklarda yaşıyor.	B. Beslenme
(D)	UNICEF verilerine göre ilköğretim çağındaki 50 milyondan fazla çocuk okula gitmiyor.	C. Çalıştırılmama
(B)	Her 15 saniyede 1 çocuk gıda alamadığı için hayatını kaybediyor.	D. Eğitim
(C)	Pek çok çocuk para kazanmak için sokaklarda mendil satıyor.	E. Sağlık

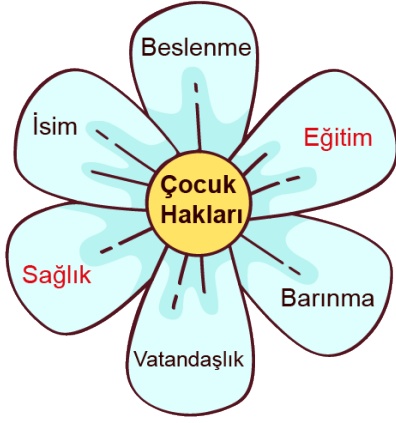
36. 2, 4, 5 ve 6 numaralı afişler bagajda olmalıdır.
 37. 1 ve 3 numaralı afişler bagajda olmamalıdır. 18 yaşına kadar olan herkes çocuktur ve hakları vardır. Grev çalışanların hakkıdır. Oysa çocukların çalışmama hakkı vardır.
 38. 1. D, 2.Y, 3. Y, 4. D, 5. Y, 6. D
 39.

YAŞAMA HAKKI	ÇOCUK HAKLARIYLA İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR	GELİŞME HAKKI
+	Temiz içme suyu sağlama	
	Okullar açma	+
	Sanatsal yeteneklerini destekleme	+
+	Ücretsiz sağlık hizmeti verme	
+	Yeterli gıda almalarını sağlama	
	Sportif faaliyetleri için tesisler açma	+
+	Tehlikeli çevreden uzak tutma	

40. 1.Çocuk Hakları Sözleşmesi, 2.UNICEF, 3.Düşünce ve ifade özgürlüğü, 4. Sağlık hakkının ihlali
 41. Yaşama hakkı, sağlık hakkı, ana-baba tarafından bakılma hakkı, beslenme hakkı, barınma hakkı
 42. Çocukların sağlık hakkı ve eğitim hakkı güvence altına alınmıştır. Verilen durumda hasta olan çocuklar sağlık haklarını kullanırken eğitim hakkından mahrum bırakılmamasını sağlar. Çocukların haklarından yararlanması açısından olumlu bir uygulamadır. Bu durum çocukların gündelik hayat-tan kopmaması açısından da önemlidir.
 43. 1. Sağlık, 2. Barınma, 3. Eşitlik, 4. Oyun, 5. Yüz seksen üç
 44. Kimsesiz çocukların sevgi evleri adı verilen konutlarda devletin koruması altına alınması, Devlet okullarında eğitimin ücretsiz olması, Çocuklara aşı kampanyalarının yapılması, İstismar edilen çocukların koruma altına alınması, Çocuklarını okula göndermeyen ailelere yaptırım uygulanması, Durumu olmayan ailelerde çocukların 18 yaşına kadar sağlık hizmetlerinin ücretsiz olması vb.

46. 1. Sağlık, 2. UNICEF, 3. Yaşama, 4. Birleşmiş Milletler, 5. Eğitim
47.

48. C
49. C
50. D
51. B
52. D
53. D
54. D
55. C
56. B
57. D
58. A
59. B
60. D
61. B
62. C
63. A
64. D
65. B
66. D
67. B
68. C
69. B
70. D
71. C
72. A
73. C
74. C
75. A
76. C
77. B
78. D
79. B
80. C
81. B
82. D
83. B
84. D
85. D

meb.gov.tr

5.SINIF 1. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

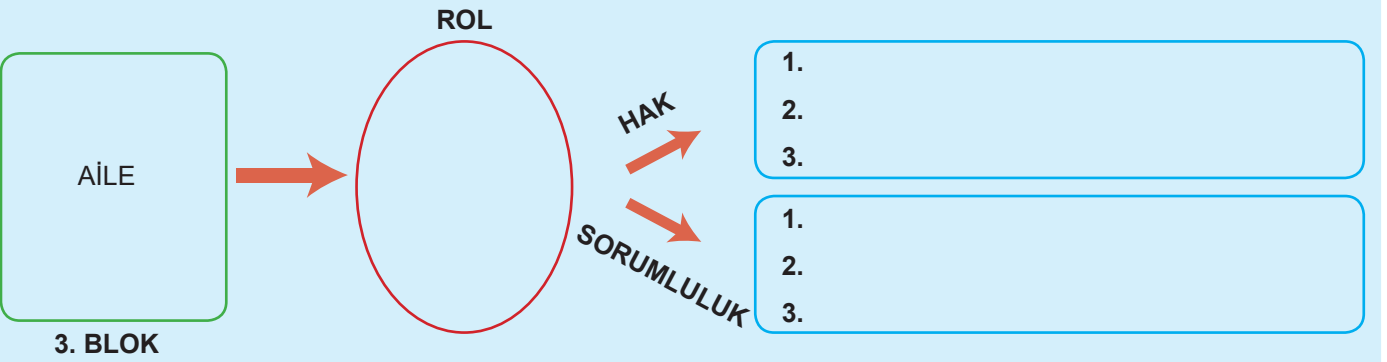
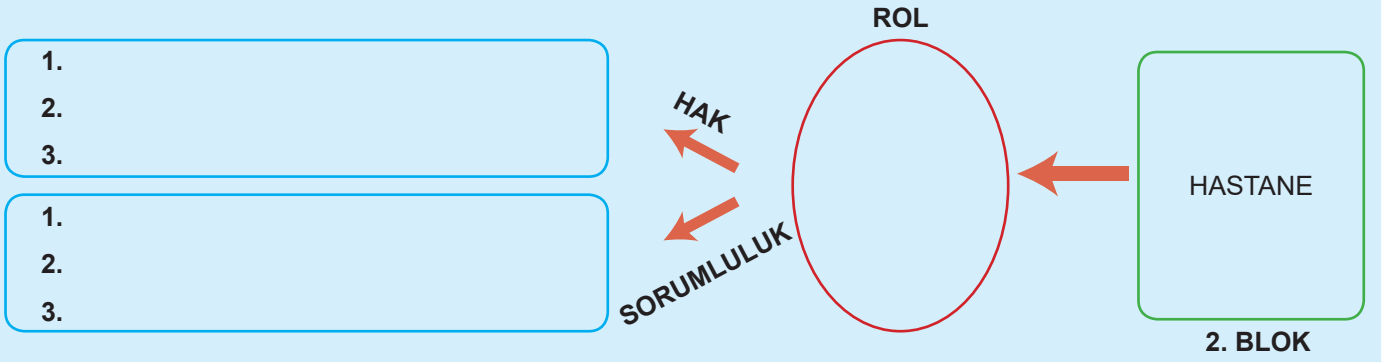
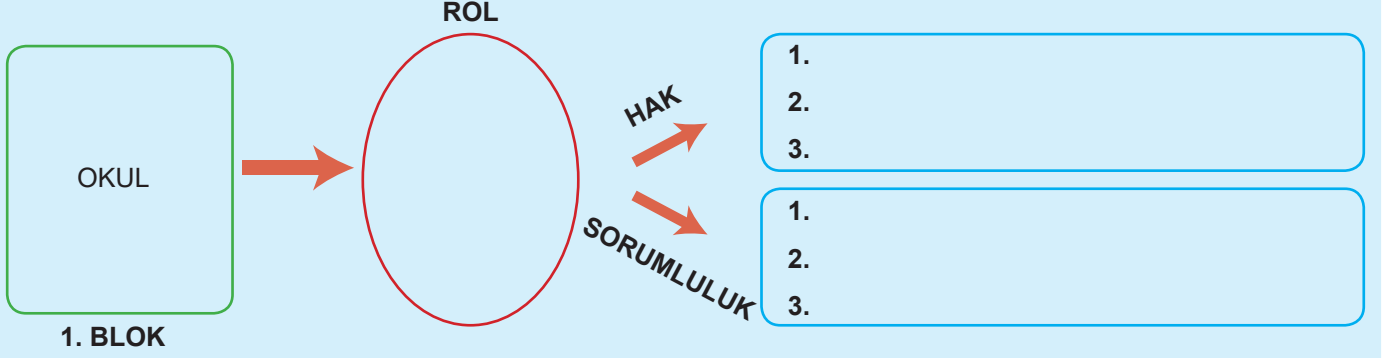
SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık KOCAELİ Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

ETKİNLİKLER

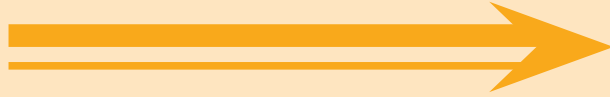
1. Aşağıda verilen bilgiler doğrultusunda insanların grup ve kurumlardaki çeşitli rollerine ve bu rollerin getirdiği hak ve sorumluluklara örnekler yazınız.

2. Diğer sayfada tanımları verilen kavramların karşılıklarını bulmacada bularak karalayınız.

B	İ	S	O	S	Y	A	L	L	E	Ş	M	E	Z	H	E
R	Ş	E	V	A	T	A	N	D	A	Ş	Y	İ	G	E	N
Ç	Ç	O	K	B	O	Y	U	T	L	U	L	U	K	L	İ
R	O	L	Ğ	E	K	U	R	U	M	B	İ	R	A	K	A
C	O	N	S	E	K	İ	Z	A	Ğ	A	İ	L	E	İ	Z
G	E	L	E	E	Ğ	İ	T	İ	M	C	E	Ğ	İ	N	Ü
G	R	U	P	M	Ç	A	L	İ	Ş	M	A	İ	D	İ	İ
Ş	İ	B	İ	R	E	Y	K	L	O	L	A	Y	İ	Ç	İ
S	O	R	U	M	L	U	L	U	K	Ç	E	K	L	E	R
İ	O	N	T	O	P	L	U	M	L	A	H	A	K	R	D
İ	R	P	L	A	N	B	Ü	U	N	İ	C	E	F	T	Ü
N	Ü	S	O	S	Y	A	L	B	İ	L	G	İ	L	E	R
M	İ	Y	İ	R	M	İ	K	A	S	İ	M	D	İ	M	G
E	N	Ç	K	A	L	A	B	A	L	İ	K	L	İ	K	T
E	Ç	O	C	U	K	H	A	K	L	A	R	İ	D	İ	R

Geriye kalan harflerden sana bir mesaj var!

- » Aynı toprak üzerinde yaşayan ve aynı devlete vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişilere denir.
- » Tarih, coğrafya, ekonomi, vatandaşlık ve hukukla ilgili bilgiler içeren bir derstir.
- » Bir olayın birden çok nedeninin ve sonucunun olması durumudur.
- » Toplumu oluşturan insanlardan her birine denir.
- » Ortaya çıkan, oluşan her türlü durum, iştir.
- » Bireyin içinde yaşadığı toplumun bir üyesi olması sürecine denir.
- » Toplumsal yarar sağlamak veya bir ürün üretmek için oluşturulmuş yapılara denir.
- » Bireyin ait gruplarda ve kurumlarda üstlendiği görevlere denir.
- » Kan bağına dayalı toplum içindeki en küçük birliktir.
- » Yasal veya toplumsal olarak bireylere tanınan yetki ve kazançlara denir.
- » Bir arada yaşayan bireylerin oluşturduğu yapılara denir.
- » Dünya çocuk hakları günü olarak kutlanan gündür.
- » Çok sayıda insanın tesadüfen bir araya gelmesiyle oluşan topluluk.
- » Dünya çocuklarını korumak ve yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla kurulan kuruluştur.
- » Her bireyin çocuk sayılma yaş sınırıdır.
- » Ortak bir amaç için bir araya gelen, aralarında etkileşim olan, en az iki kişiden oluşan topluluğa denir.
- » Bireylerin yaptığı davranışların sonuçlarını üstlenmesidir.
- » Bireylerin 12 yıl zorunluluğu olan hakkıdır.
- » Dünya üzerinde yaşayan bütün çocukların doğuştan sahip olduğu haklara denir.
- » Bir işi sonuçlandırmak için neyin ne zaman yapılacağının önceden düzenlenmesine denir.
- » Üretimi gerçekleştirenlerin fiziksel ve düşünsel katkılarıdır.

Geriye kalan harfleri bu kutucuğa yazarak Mustafa Kemal ATATÜRK'ün sana verdiği mesajı görebilirsin.

3. Aşağıdaki tabloda haklar ve sorumluluklar karışık olarak verilmiştir. Hak ve sorumluluk belirten ifadelerin rakamlarını yandaki kutucuklardan uygun olana yerleştirilim.

HAKLARIMIZ	HAK VE SORUMLULUKLARIMIZ	SORUMLULUKLARIMIZ
	1. Ormanlık alanlarda ateş yakmamak.	
	2. Odamızı temiz ve düzenli tutmak.	
	3. Temiz bir çevrede yaşamak.	
	4. Okula zamanında gelmek.	
	5. Kütüphaneden faydalanmak.	
	6. Beslenme ihtiyacımızı karşılamak.	
	7. Anne, babamıza ev işlerinde yardımcı olmak.	
	8. Teneffüslerde arkadaşlarımızla oyun oynamak.	
	9. Hastanede tedavi olmak.	
	10. Trafik kurallarına uymak.	

4. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun kelimeleri yazınız.

Aynı toprak üzerinde yaşayan ve aynı devlete vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişilere denir.

Tarihte yaşamış Türk büyüklerini, Türk devletlerini, önemli olayları dersinde öğreniriz.

Vergisini düzenli olarak veren, oy kullanan, kanunlara uyan kişilere denir.

Bir olayın birden çok nedeninin ve sonucunun olmasına olayların denir.

Bireyin ait olduğu gruplarda veya kurumlarda üstlendiği görevlere denir.

Yasal olarak bireylere tanınan yetki ve kazançlara denir.

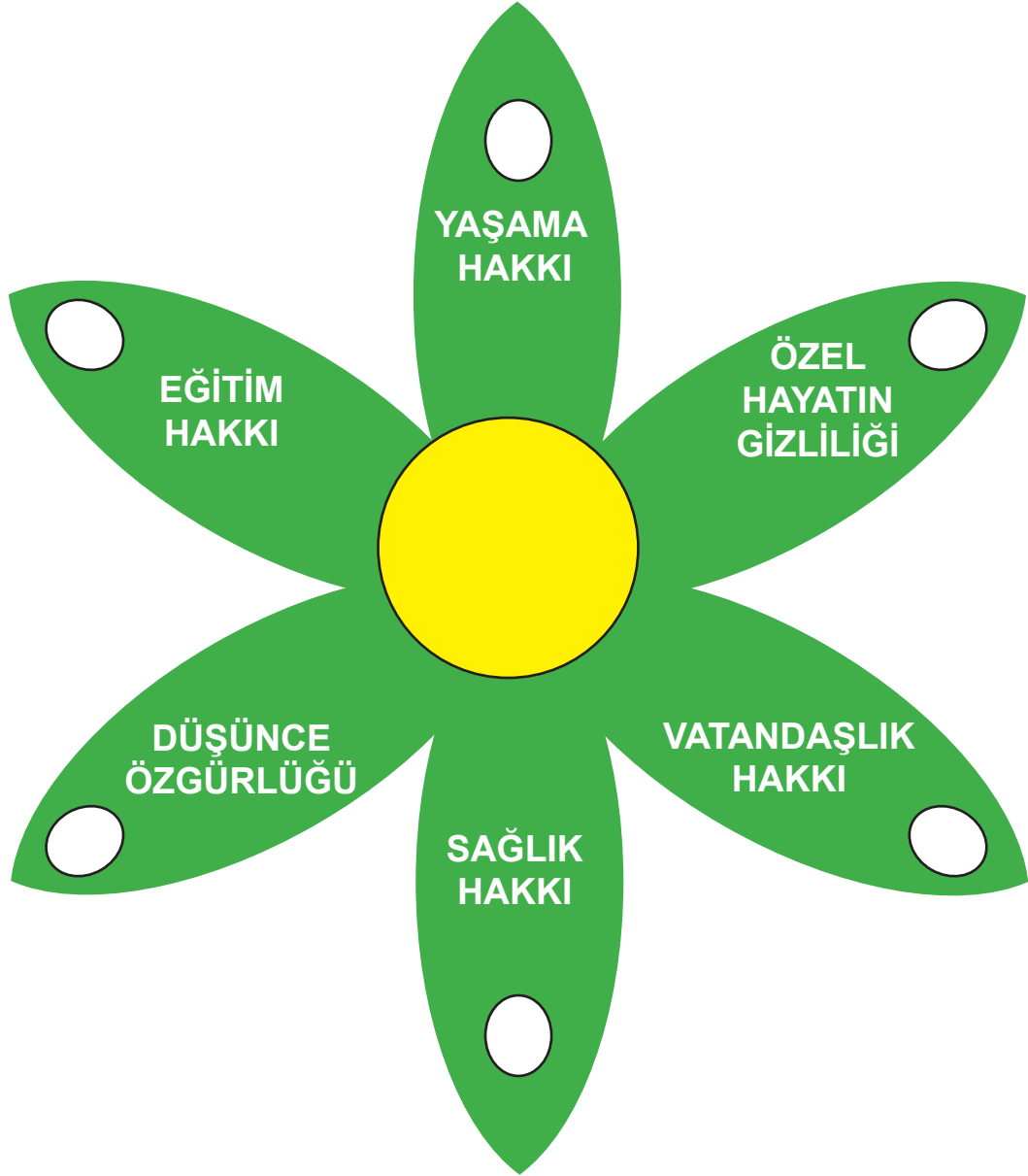
Bireylerin haklarını kullanırken yaptığı davranışların sonuçlarını üstlenmesine denir.

Bir görevi, işi tamamlamak için neyin ne zaman yapılacağını önceden belirlenmesine denir.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre her çocuk yaşına kadar çocuk sayılır.

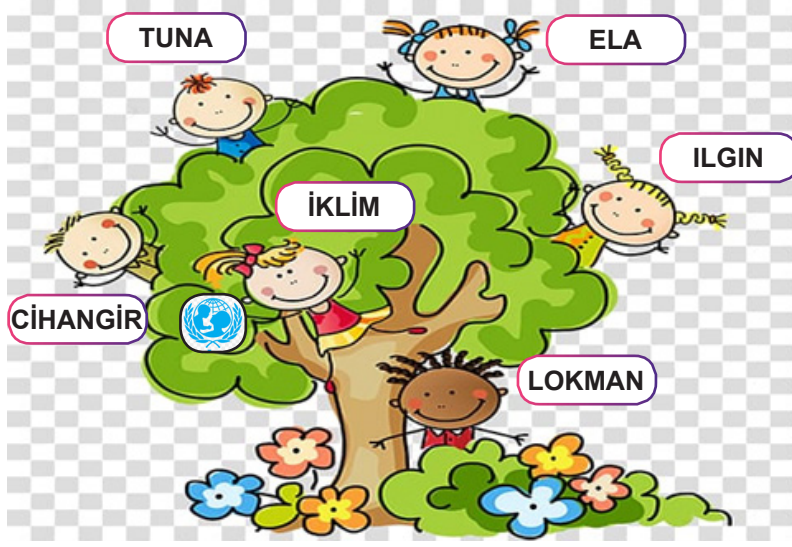
Dünyada yaşayan tüm çocukların haklarını korumak için Birleşmiş milletler tarafından kurulmuştur.

5. Aşağıda Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeden alınan maddelerin başındaki rakamları çiçeğin yapraklarında verilen ilgili hak ve özgürlüklerle eşleştiriniz.

1. Kimse, eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz.
2. Çocuklar kendilerini ilgilendiren konularda görüşlerini ifade etme hakkına sahiptir.
3. Tüm çocuklar tıbbi bakım ve rehabilitasyon hizmetleri veren kuruluşlardan yararlanma hakkına sahiptir.
4. Hiçbir çocuğun aile yaşantısına müdahale edilemez.
5. Taraf devletler çocuğun hayatta kalması için gereken tedbirleri almakla mükelleftir.
6. Çocuklar doğumundan hemen sonra bir isim verilerek nüfus kütüğüne kaydedilmelidir.

6. Lokman ile arkadaşları hep birlikte saklambaç oynamaktadır. Ancak bu oyunu bildiğimiz şekilden biraz daha farklı oynamaktadırlar.

CİHANGİR

Ülkemizin diğer ülkelerle olan ekonomik, kültürel ve sosyal ilişkilerini öğrenmemizi sağlar.

TUNA

Bir olayın birden fazla nedeninin ve sonucunun olmasıdır.

İLGİN

Bireylerin ait olduğu grup ya da kurumlarda üstlendiği görevlere verilen isimdir.

İKLİM

Dünyadaki tüm çocukları koruma ve yaşam koşullarını iyileştirme amacıyla kurulan uluslararası kurumdur.

ELA

Birleşmiş Milletlere bağlı olan ve toplum sağlığıyla ilgili uluslararası çalışma yapan örgüt.

Lokman'ın arkadaşlarıyla bazı sosyal bilgiler kavramları eşleştirilmiştir. Aşağıdaki soruları doğru cevaplayarak Lokman'ın arkadaşlarını bulmasına yardımcı olunuz.

- Lokman önce "Rol" kavramının tanımını söyleyen arkadaşını bulmaya çalışmıştır.
- Kısaltması "WHO" olan uluslararası kuruluşun açıklamasını yapan çocuk ilk olarak ebelemeyi başarmıştır.
- "Çok Boyutluluk"un açıklamasını yapan çocuk Lokman tarafından ilk olarak ebelenmiştir.
- Sosyal Bilgiler Dersi'nin öğrencilere kazandıklarından birini söyleyen çocuk ikinci sırada ebelemeyi başarmıştır.
- Elinde "UNICEF" in amblemi olan çocuk en son ebelenmiştir.

7. Kutular içerisinde verilen soruların doğru cevabının karşısındaki harfi daire içerisine alınız. Daire içerisine aldığınız harfler bir anahtar kelime oluşturmaktadır. Bu kelimeyi en sondaki kutucuğa yazınız.

Toplumsal bir varlık olan insanın devlete, içinde yaşadığı insanlara ve çevreye karşı sorumlulukları vardır. Yandakilerden hangisi çevreye karşı sorumluluklarımız arasındadır?

Vergi vermek

S

Doğal ve tarihi güzellikleri korumak

U

Askerlik görevini yapmak

E

Seçimlerde oy kullanmak

M

Hangisi Sosyal Bilgiler Dersi'nin öğrencilere kazandırdıkları arasında yer almaz?

Türk milletine ait bağımsızlık ve egemenlik unsurlarını tanıma ve bu unsurları özümseyerek davranma

O

Doğuştan itibaren her insanın sahip olduğu hakları tanıma ve tüm insanların bu haklardan yararlanması gerektiğini söyleme

Ğ

İnsan sağlığının sürdürülmesi ya da bozulan sağlığın yeniden düzeltilmesi için yapılması gerekenleri bilme ve uygulama

N

İnsanların ekonomik faaliyetlerini bilme ve bu faaliyetlerin insan hayatındaki önemini kavrama

E

Çevremizde yaşanan olayların olumlu sonuçları olabildiği gibi olumsuz sonuçları da olabilir. Farklı açılardan nedenleri ve sonuçları olan olaylara "Çok Boyutlu Olaylar" denir. Örneğin yaşanan bir trafik kazasının birden fazla nedeni ve sonucu olabilir. Yanda verilenlerden hangisinde yaşanan trafik kazasının olumlu bir sonucu verilmiştir?

Kaza sonucu trafiğin artması ve insanların evlerine / işlerine gecikmesi

T

Kazada yaralanan insanların yakınlarının korku ve paniğe kapılması

L

Kaza sonucu araçlarda oluşan hasarların tamircilerde iş imkanını arttırması

I

Kaza geçiren insanların yaralanması ve tedaviye ihtiyaç duyması

R

Bireyin yaşadığı toplumun bir parçası haline gelmesi sürecine “Sosyalleşme” denir. Bu sürecin meydana gelmesinde; sabah ailemize ve arkadaşlarımıza “günaydın” demek, okul çalışanı ağabey ve ablalarımıza “kolay gelsin” demek, evden getirdiğimiz yiyecekleri arkadaşlarımızla da “paylaşmak” önemlidir. Sosyalleşme sürecini gerçekleştiren bir bireyin yandaki durumlardan hangisini yaşaması beklenmez?

Topluma kolay uyum sağlama ve hayatlarında mutlu olma

T

Özgüvenin artması ve yapılan çalışmalarda öncü olma

Ç

Toplum tarafından dışlanma ve yalnız kalma

C

Toplumdaki kişilerle ortak hareket edebilme ve işbirliği yapabilme

İ

Çocuk hakları ulusal ve uluslararası belgelerle koruma altına alınmıştır. Yandakilerden hangisi çocuk hakları ihlaline örnek teşkil eder?

7. sınıf öğrencisi Cihangir’in babasının işyerinde sürekli çalışmaya başlaması

E

Sağlık problemi yaşayan Azra’ya Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından evde eğitim hizmetinin sunulması

V

Ayşe’nin odasına alınacak bir eşya için onun fikrinin alınması

U

Engelli çocukların eğitime erişmesi için okullarda fiziksel ilavelerin yapılması

İ

Çocuk haklarının korunması hususunda uluslararası kuruluşlar görev yaptığı gibi ulusal anlamda hizmet veren kurum ve kuruluşlar da bulunmaktadır. Yandakilerden hangisi devletimiz tarafından çocuk hakları ile ilgili hizmet veren kurum ve kuruluşlardan biri değildir?

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu

M

Türkiye Erezyonla Mücadele Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı

F

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

K

Sevgi Evleri

E

8. Aşağıda Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’de yer alan bazı maddeler verilmiştir. Verilen Çocuk Hakları maddelerini aşağıda verilen örnek olayları ilişkilendiriniz.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’de yer alan bazı maddeler;

Madde 1

Bu Sözleşme uyarınca çocuğa uygulanabilecek olan kanuna göre daha erken yaşta reşit olma durumu hariç, on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır.

Madde 6

Taraf devletler, her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğunu kabul ederler.

Madde 7

Çocuk doğumdan hemen sonra derhal nüfus kütüğüne kaydedilecek ve doğumdan itibaren bir isim hakkına, bir vatandaşlık kazanma hakkına ve mümkün olduğu ölçüde ana-babasını bilme ve onlar tarafından bakılma hakkına sahip olacaktır.

Madde 12

Taraf Devletler, görüşlerini oluşturma yeteneğine sahip çocuğun kendini ilgilendiren her konuda görüşlerini serbestçe ifade etme hakkını bu görüşlere çocuğun yaşı ve olgunluk derecesine uygun olarak, gereken özen gösterilmek suretiyle tanırırlar.

Madde 24

Taraf Devletler, çocuğun olabilecek en iyi sağlık düzeyine kavuşma, tıbbi bakım ve rehabilitasyon hizmetlerini veren kuruluşlardan yararlanma hakkını tanırırlar.

Fatih ve Pelin çiftinin yeni doğan çocuklarına doğduğu gün bir isim seçildi ve nüfus kütüğüne kayıt edildi.

Madde sayısı:

16 yaşındaki Mustafa, arkadaşı Eren’e bir iş yerinde angarya iş verildiğini gördü. Mustafa, arkadaşına bu durumun “Çocuk Hakları Sözleşmesi”ne uygun olmadığını söyledi.

Madde sayısı:

11 yaşındaki Cemre, bir gün çok hastalandı ve ailesi onu hastaneye götürdü. Doktorlar Cemre’nin hastalığının teşhisini koyup tedavisine başladılar. 3 gün sonra Cemre sağlığına kavuşmuş bir şekilde hastaneden taburcu oldu.

Madde sayısı:

5E sınıfında eğitim gören Büşra, okul kulübü seçimlerinde öğretmenine Yaratıcı Yazarlık kulübüne girmek istediğini söyledi. Öğretmeni Büşra’yı yaratıcı yazarlık kulübüne üye yaptı.

Madde sayısı:

Arakan’da 200 bin Müslüman çocuk mültecinin bulunduğu kamplarda ilk fark ettiğiniz şey çocuk nüfusunun ne kadar fazla olduğu. Burada günlerdir uykusuz kalmış, açlıktan zayıf düşmüş yaşamları tehlikeye girmiş çocuklar olduğunu görüyoruz.

Madde sayısı:

9. Aşağıda verilen etkinlikte görselini gördüğünüz grubu, grubun kişiye sağladığı hakları ve gerektirdiği sorumlulukları verilen kutucuklara yazınız.

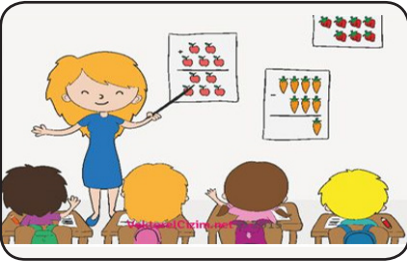
Grup	Sağladığı Haklar	Gerektirdiği Sorumluluklar

Grup	Sağladığı Haklar	Gerektirdiği Sorumluluklar

Grup	Sağladığı Haklar	Gerektirdiği Sorumluluklar

Grup	Sağladığı Haklar	Gerektirdiği Sorumluluklar

Grup	Sağladığı Haklar	Gerektirdiği Sorumluluklar

10. Aşağıda verilen durumları “Grup” ve “Kalabalık” tablosunda “X” şeklinde işaretleyiniz.

Örnek durum	Grup	Kalabalık
Bankamatik kuyruğunda bekleyen insanlar		
Sokak hayvanlarına yardım derneği üyeleri		
Sosyal Bilgiler dersi ödevini yapmak için bir araya gelen öğrenciler		
Kırmızı ışıkta bekleyen insanlar		
Nikah töreninde bir araya gelen akrabalar		

Aşağıda verilen durumları “Hak” ve “Sorumluluk” tablosunda “X” şeklinde işaretleyiniz.

Örnek durum	Hak	Sorumluluk
Gözde’nin okulda eğitim görmesi		
Sevilay’ın her sabah yatağını toplaması		
Buket’in okulda ve sınıfta çöpünü çöp kutusuna atması		
Elif’in hastalandığında doktora gidip muayene olması		
Zeynep’in yüzmek için gittiği plajda çevreyi temiz tutması		

11.

DÜNYA AVUSTURALYA'YA AĞLIYOR!!!

Avustralya'da Eylül ayında başlayan yangınların nedeni olarak Küresel ısınma, aşırı sıcaklıklar, kuraklık ve insan tahribatı gösterildi. Avustralya'da dört aydır süren yangınlar bazı bölgelerde nispeten kontrol altına alınsa da birçok bölgede yangınlar devam ediyor. Avustralya'da devam eden yangınlarda binlerce kanguru ve koala telef oldu. Yetkililer, Yeni Güney Galler bölgesinde koalaların 3'te birinin yok olduğunu açıkladı.

Ülkenin güneydoğu bölgelerinde aylardır devam eden ve tüm çabalara rağmen söndürülemeyen yangınlarda, doğal yaşam tehlikeye girdi. Yangın felaketi kıta genelinde tüm doğal yaşamı alt üst etmiş durumda. Milyonlarca canlının doğal yaşam alanları yok oldu.

Yetkililer, Yeni Güney Galler bölgesinde 19 kişinin öldüğü, 3,6 milyon hektar alanın ve 1365 evin yok olduğunu belirtti. Victoria bölgesinde ise 2 kişinin öldüğü, 6 kişinin kaybolduğu, 784 bin hektar alanın yandığı ve 330 binanın yok olduğu açıklandı. Güney Avustralya'da 3 kişinin öldüğü, 100 bin hektar alanın yandığı ve 88 evin yok olduğu bilgisi paylaşıldı. Ayrıca yangın felaketi nedeniyle 5 milyondan fazla kişinin yaşadığı Sydney şehrinin hava kalitesi tehlike seviyesinin 11 katına çıktı.

Aşağıdaki kutucularda verilen soruları metne göre cevaplayınız.

OLAYIN NEDENLERİ NELERDİR?

OLAYIN İNSANLARA ETKİLERİ NELERDİR?

OLAYIN DİĞER CANLILARA ETKİLERİ NELERDİR?

OLAYIN SONUÇLARI NELERDİR?

12. Evlerinden okullarına doğru yürümekte olan Ela ve Deniz, sosyal bilgiler dersinin kendilerine katkısını doğru kaldırımlara basarak belirlemeye çalışmaktadır.

Doğru kaldırımların altında yer alan yıldızları boyayarak onlara yardımcı olabilir misin?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
★	★	★	★	★	★	★	★	★	★
Hacivat -Karagöz, Nasreddin Hoca gibi kültürel öğeleri bilir.	Yardımlaşma ve dayanışmanın önemini bilir.	Ülke yönetimine katkı sağlar.	Farklılıklara saygı duyar.	Haklarının sınırsız olduğunu düşünür.	Tutumlu olur.	Doğal ve tarihi güzellikleri korur.	Sırasının üstüne is- mini yazar.	Çevresini temiz tutar.	Okul kurallarına uyar.

13.

Öğretmen, doktor, polis ve avukat olan dört arkadaş Ebru kursuna kayıt olmuşlardır. Mesai saatleri içerisinde görevlerini yapan arkadaşlar mesai sonrası kursa gitmektedirler. Kursu gitmeden önce alacakları malzemeleri aralarında paylaşmışlar böylece işlerini kolaylaştırmışlardır. Kurstan sonra aileleriyle dışarı çıkan arkadaşlar güzel bir vakit geçirmiş çocuklarının oyunlarına eşlik etmişlerdir.

Yukarıda ki metne göre aşağıdaki doğru - yanlış sorularını cevaplandırınız.

☐ D ☐ Y	Farklı kişiler bir araya gelerek bir çalışma grubu içerisinde yer almışlardır.
☐ D ☐ Y	Aynı anda birden fazla grup içerisinde yer almışlardır.
☐ D ☐ Y	Grupları değişse de rolleri hep aynı kalmıştır.
☐ D ☐ Y	Daha iyi iş çıkarabilmek için iş bölümü yapmışlardır.
☐ D ☐ Y	Aynı anda farklı rol üstlenme şansı bulunmamaktadır.
☐ D ☐ Y	İşlerin hızlı ilerlemesi için herkes bireysel çalışmalıdır.
☐ D ☐ Y	Üyesi olduğu gruplar içerisinde farklı roller üstlenmiştir.

14. Öğrenilen konuların pekiştirilmesi amacıyla derste soru cevap yöntemini kullanan öğretmen beş öğrenciye aşağıdaki soruları sorar. Her öğrenci kendisine sorulan soruya iki cevap verir. Birini söylerken diğerini kağıda yazar ve askıya asar. Beş kişilik diğer öğrenci grubu da askıdaki cevapları alarak doğru sorunun altına yerleştirir.

ASKIDA BİLGİ

1	2	3	4	5
Yemekhaneden çıkarken aşçılara elinize sağlık demek	Olayın insanlara etkileri nelerdir?	Millet olma bilincinin gelişmesini sağlar	Kuzen	Savaş sebebiyle yurtsuz kalmış bir çocuğa hiçbir devletin vatandaşlık vermemesi.

- a. Sosyal bilgiler dersinin kişisel gelişimine katkısı nedir?

Verdiği cevap: Doğuştan sahip olduğum haklarımı bilmemi sağlar ve birbirimize karşı sorumluluklarımızı yerine getirmemin önemini kavratır.

Askıdaki cevap:.....

- b. Bir olayın çok boyutluluğunu incelerken cevaplandırılması gereken bir soru söyle?

Verdiği cevap: Olayın nedenleri nelerdir?

Askıdaki cevap:.....

- c. Günlük yaşantımızda sosyalleşme davranışlarına örnek veriniz?

Verdiği cevap: Okulda bahçesine karşılaştığımız arkadaşımıza güneydın demek.

Askıdaki cevap:.....

- d. Akraba grubunda sahip olduğun bir role örnek verir misin?

Verdiği cevap: Torun

Askıdaki cevap:.....

- e. Çocuk haklarının ihlallerine bir örnek veriniz?

Verdiği cevap: İlköğretim çağında bir çocuğun sürekli bir işte çalıştırılması

Askıdaki cevap:.....

15. Tabloda verilen ifadelerden, doğru olanlar için “D”yi, yanlış olanlar için “Y”yi işaretleyiniz.

☐ D ☐ Y	Etkin vatandaş haklarını bilir ve gerektiğinde kullanır.
☐ D ☐ Y	Etkin vatandaşın üretim yaparak ülke ekonomisine katkıda bulunmasına gerek yoktur.
☐ D ☐ Y	Sosyal Bilgiler dersinde yer çekimi kanununun özelliklerini öğreniriz.
☐ D ☐ Y	Sosyal Bilgiler dersi, bilim ve teknolojinin insan hayatı üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini öğrenmemizi sağlar.
☐ D ☐ Y	Sosyal Bilgiler dersinde haklarımızı ve yerine getirmemiz gereken sorumlulukları öğreniriz.
☐ D ☐ Y	Bir olayın yalnızca bir nedeni ve bir sonucu olabilir.
☐ D ☐ Y	Yaşanan olayların aynı andan birden fazla kişiyi farklı şekillerde etkileyebilmesine olayların çok boyutluluğu denir.
☐ D ☐ Y	Bir olay, bir insanı, onun arkadaşlarını ve çevresini de etkileyebilir.
☐ D ☐ Y	Bir olayın çok boyutluluğunu incelerken olayın neden ve sonuçları nelerdir gibi sorular sorulur.
☐ D ☐ Y	Toplum içinde yaşarken toplumsal çıkarlara değil bireysel çıkarlara öncelik verilmelidir.
☐ D ☐ Y	Sosyalleşme, bireylerin toplum içinde daha mutlu olmalarını sağlar.
☐ D ☐ Y	Sabah uyandığımızda ailemize günaydın demek, yolda karşılaştığımız bir tanıdığa selam vermek sosyalleşmeye örnektir.
☐ D ☐ Y	Eğitim, sağlık, güvenlik ve ulaşım ihtiyaçlarımızı karşılamak için devlet tarafından kurulan oluşumlara grup denir.
☐ D ☐ Y	Bir kişi aynı anda birden çok grubun üyesi olamaz.
☐ D ☐ Y	Bireyin katıldığı gruplarda üstlendiği görevlere rol denir.
☐ D ☐ Y	Hayatımızda edindiğimiz rollerin tamamını doğuştan kazanırız.
☐ D ☐ Y	Bir kadın, okulda öğretmen, evde anne, pazarda müşteri olmak gibi çeşitli rollere sahip olabilir.
☐ D ☐ Y	Rollerimiz zamana ve mekana göre değişiklik göstermez.
☐ D ☐ Y	Bireyin sahip olduğu haklar kişiye yalnızca devlet tarafından verilebilir.
☐ D ☐ Y	Sorumluluklarımızı yerine getirdiğimiz takdirde toplum içinde daha mutlu bireyler oluruz.
☐ D ☐ Y	Planlı çalışmak, işlerimizi düzene koyarak çalışmamızı ve işe ayıracağımız zamandan tasarruf etmemizi sağlar.
☐ D ☐ Y	Çocukların yaşama hakkı, beslenme hakkı, barınma hakkı gibi haklar devlet tarafından gerektiği zamanlarda kısıtlanabilir.
☐ D ☐ Y	Tüm çocukların haklarını korumak için Birleşmiş Milletler tarafından UNESCO kurulmuştur.
☐ D ☐ Y	Çocuklar, on beş yaşından sonra yasalar tarafından uygun görülen bazı işlerde çalışabilirler.
☐ D ☐ Y	Çocuk hakları, tüm dünya çocuklarını kapsayıcı haklar değildir.

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

1.	Ülkemizin diğer ülkelerle olan ekonomik, kültürel ve sosyal ilişkilerini öğreniriz.	Bitki türlerini ve bitkilerin gelişim evrelerini öğreniriz.	Hak ve sorumluluklarımızı öğreniriz.
	Bir makineyi oluşturan parçaları ve bu parçaların hareketlerini öğreniriz.	Ülkemize karşı görev ve sorumluluklarımızın neler olduğunu öğreniriz.	Milli kültürümüzü oluşturan temel öğeleri öğreniriz.

Etkin vatandaş olmamızda sosyal bilgiler dersinin etkisinin olduğu kutucukları taradığımızda aşağıdaki şekillerden hangisine ulaşırız?

A)

B)

C)

D)

2.

Giresun'a fındık toplama zamanı yüzlerce tarım işçisi mevsimlik göç etmektedir. Bu işçiler gittikleri şehirlere çocuklarını da götürmektedirler. Okullarını bırakarak aileleriyle birlikte giden bu çocuklar, bazen tarım alanında çalışarak ailelerine maddi destek sağlamakta bazen de küçük kardeşlerine bakmaktadırlar. Geceyi kamyon kasalarında ve ya kurdukları çadırlarda geçiren çocuklar sağlıklı ve yetersiz beslenme, salgın hastalıklar gibi sebeplerle birtakım hastalıklara yakalanmaktadır. Bazıları tedavi edilebilirken bazı çocuklar günlerce tedavi edilmeden beklemektedir.

Paragrafa göre tarım işçilerinin çocuklarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Eğitim hakkına engel olunduğuna
- B) Sağlık hakkını yeterince kullanamadıklarına
- C) Çalışma haklarını kullanarak aileye maddi destek sağladıklarına
- D) Beslenme ve barınma hakkından yeterince yararlanamadıklarına

3. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde ve tüm dünyada çocuk haklarını korumak amacıyla kurulan kurum ve kuruluşlardan biri değildir?

A)

B)

C)

D)

4.

ROL

SORUMLULUK

HAK

1 ➡ İyi bir eş olan Fatih Bey öğretmenlik yapmaktadır.

2 ➡ Fatih Bey okuluna giderken toplu taşıma araçlarını kullanmaktadır.

3 ➡ Fatih Bey Salı günleri bahçe nöbetçisi olduğu için okula daha erken gitmektedir.

Yukarıda verilen oklarda yazan tanımların doğru hedeflerle eşleştirildiği seçenek hangisidir?

A) 1 ➡ Sorumluluk

2 ➡ Rol

3 ➡ Hak

B) 1 ➡ Rol

2 ➡ Hak

3 ➡ Sorumluluk

C) 1 ➡ Hak

2 ➡ Sorumluluk

3 ➡ Rol

D) 1 ➡ Rol

2 ➡ Sorumluluk

3 ➡ Hak

5. • Toplumu oluşturan insanlardan her birine denir.

• Aynı toprak üzerinde yaşayan, aynı devlete bir bağla bağlı olan kişilere denir.

• Ortak bir amaç için bir araya gelen, en az iki kişiden oluşan topluluğa denir.

Verilen tanımlarla seçenekler eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

A) Vatandaş

B) Birey

C) Grup

D) Kurum

6.

Ortaokul 5.sınıf öğrencisiyim.

Babaannemin torunuyum.

Okul futbol takımı kaptanıyım.

Müzik kulübünde piyano eğitimi alıyorum.

Selim'in verdiği bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Sadece okul hayatında etkili olduğuna
- B) Bireylerin aynı kurum içerisinde farklı rollerinin olabileceğine
- C) Bireylerin aynı anda farklı grup ve kurumlara üye olabildiklerine
- D) Bazı rollerin doğuştan elde edildiğine

7.

Dünya Sağlık Örgütü ve UNICEF'in katkılarıyla T.C Sağlık Bakanlığı, 5 yaş altı misafir (mülteci, göçmen vb.) çocuklar için aşı kampanyası başlattı. Bu kapsamda çocukların aşılama durumlarının kontrol edilmesi ve eksik olan aşılarının yapılması planlanmaktadır. Aşılar Sağlık Bakanlığı çalışanları tarafından ücretsiz olarak yapılacaktır. Bu kampanya sayesinde çocukların difteri, boğmaca, tetanos, çocuk felci, menenjit, kızamık, sarılık gibi hastalıklardan korunması amaçlanmaktadır.

Metinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Ulusal ve uluslararası sağlık kuruluşlarının birlikte çalışmalar yapabildiğine
- B) Başka ülkelere göç etmek zorunda kalan çocukların sağlık haklarını kullanmasının sağlandığına
- C) Hastalıklarla mücadelede aşı kampanyalarının önemli olduğuna
- D) Her ülkenin, sadece kendi vatandaşı olan çocukların haklarını korumakla mükellef olduğuna

8. **Çocuk Hakları Sözleşmesi Madde 17.**

Taraf devletler, kitle iletişim araçlarının önemini kabul ederek çocuğun; özellikle toplumsal, ruhsal ve ahlaki esenliği ile bedensel ve zihinsel sağlığını geliştirmeye yönelik çeşitli ulusal ve uluslararası kaynaklardan bilgi ve belge edinilmesini sağlarlar.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen sözleşme maddesi gereğince ülkemizde yapılan çalışmalardan değildir?

- A) Televizyon yayınlarının içeriği konusunda aileleri bilgilendirici akıllı işaretler
- B) Milli eğitim bakanlığının çocukların okuması için yayınladığı 100 temel eser
- C) Zararlı genel ağ sitelerine girilmesini engelleyen aile takip programı
- D) Çocukların tüm medya içeriklerine ulaşmalarının engellenmesi

9.

Yukarıdaki görselde çocuk haklarının hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Kız çocuklarının öncelikli olduğunu
- B) Dünyamızı korumayı amaçladığı
- C) Ayrım yapmadan tüm çocukları kapsadığı
- D) Dünya barışının çocuklara bağlı olduğunu

10. Bir aslan miyav dedi

Minik fare kükredi

Fareden korktu kedi

Kedi pır uçuverdi

Bu şarkı sözüne göre hayvanlar neyi karıştırıyor?

- A) Rollerini
- B) Gruplarını
- C) Haklarını
- D) Sorumluluklarını

11. I. Vergisini düzenli öder.

II. Seçim zamanı oy kullanır.

III.Ormanlık alanlarda mangal yakar.

IV.Üretim yaparak ülke ekonomisine katkı sağlar.

V. Haklarını kullanmak konusunda ısrarcı olmaz.

Yukarıda verilenlerden hangileri etkili bir vatandaştan beklenecek davranışlardır?

- A) I, II ve IV
- B) I, II ve V
- C) I, III ve V
- D) II, IV ve V

12.	Var olan haklarımızı ve sorumluluklarımızı öğrenmemizi sağlar	Spor faaliyetlerinin kurallarını öğrenmemizi sağlar	Yaşadığımız çevrenin coğrafi özelliklerini öğrenmemizi sağlar
	İnsan vücudunu ve organların işleyişini tanımamızı sağlar	Millet olma bilincimizin gelişmesini sağlar	Çarpım tablosunu ve dört işlemi öğrenmemizi sağlar

Yukarıda verilen tabloda hangilerini karalarsak sosyal bilgiler dersinden elde edebileceğimiz kazanımları bulmuş oluruz?

- A)

- B)

- C)

- D)

13. 5.E sınıfı öğrencisi Fırat, sosyal bilgiler dersini çok sevmektedir. Sosyal bilgiler dersinin olduğu gün aynı zamanda Çevre Koruma Kulübü faaliyetlerine de katılmaktadır. Kulüpte 7.sınıfa giden abisi Murat ile beraber çalışmaktadır.

Buna göre Fırat'ın;

- I. öğrenci,
- II. kardeş,
- III.sporcu,

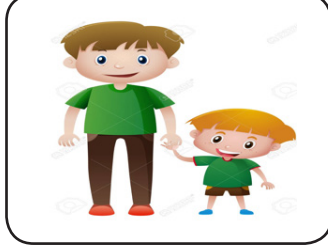
rollerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

14.

Çocuk Ali

Baba Ali

Doktor Ali

Yukarıda verilen görsellerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Roller zaman içinde değişir.
- B) En önemli rolümüz doğuştan kazandığımız rolümüzdür.
- C) Tüm rollerimizi sonradan ediniriz.
- D) Roller gruba göre değişiklik göstermez.

15.

UNICEF: “Her 3 Kızdan Biri Hiç Okula Gitmedi”

“Eğitim Krizinin Ele Alınması” raporu dünyadaki en yoksul ailelerde yaşayan ergen yaşlardaki her 3 kızdan birinin şimdiye kadar hiç okula gitmediğini ortaya koydu.

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), “Eğitim Krizinin Ele Alınması: Acil Bir İhtiyaç Olarak En Yoksul Çocuklar için Eğitimin Daha İyi Finanse Edilmesi” başlığını taşıyan bir rapor yayınladı.

Gazete haberine göre çocukların hangi hakkı ihlal edilmiştir?

- A) Eğitim Hakkı
- B) Sağlık Hakkı
- C) Düşünce Özgürlüğü
- D) Yaşama Hakkı

16.

Ben kimim?

Okul bahçesinden girince öğretmen, öğretmenler odasında iş arkadaşı, çocuğumun okulunda veli; apartmanda komşu, çocuklarımla ilgilenirken anne, kayınvalidemin gelini, annemin kızı, kardeşlerimin ablası, ablamın kardeşi...

Yukarıda verilen bilgiye göre farklı rollerimizin olmasında,

- I. Katıldığımız gruplar
- II. Zamanın ilerlemesi
- III. İçinde bulunduğumuz mekân

faktörlerden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

17.ve 18.soruları “Hımbıl” oyununa göre cevaplayınız.

Hımbıl

Dört öğrenci Sosyal Bilgiler dersinde öğrendikleri “Rol ve Sorumluluk” kavramlarıyla ilgili olarak “Hımbıl” oynamaya karar verirler.

İlk dört kağıda rolleri, diğer dört kağıda sorumlulukları yazıp kağıtları katlar ve karıştırırlar.

Rol ve Sorumluluk kağıtlarını doğru olarak eşleştiren öğrenci “Hımbıl” diye bağırarak elini ortaya koyacak ve oyunu kazanacaktır.

ZEYNEP

POLİS

Bireylerin ve toplumun
sağlığının korunmasını
sağlamak

ÖĞRETMEN

Toplumun eğitim hedefleri
doğrultusunda bireylere eğitim
ve öğretim sunmak

DOKTOR

Yeni bina tasarlama, eski
binaları restore etme ve mevcut
binaları kullanmanın yeni
yollarını geliştirmek

MİMAR

Kamu düzeni ve toplumun
huzuru için suçların önlenmesi
sağlamak

ZÜBEYDE

17. Roller ve Sorumluluk ilişkisine göz önüne alındığında “Hımbıl” diye bağırarak oyunu kazanacak olan hangisidir?

- A) Ayşe B) Zeynep C) Elif D) Zübeyde

18. Polis’lik mesleğinin sorumluluk kartı hangi öğrencinin elindedir?

- A) Ayşe B) Zeynep C) Elif D) Zübeyde

19. Madde 12: Taraf devletler, görüşlerini oluşturma yeteneğine sahip çocuğun, kendini ilgilendiren her konuda görüşlerini serbestçe ifade etme hakkını bu görüşlere çocuğun yaşı ve olgunluk derecesine uygun olarak, gereken özen gösterilmek suretiyle tanır.

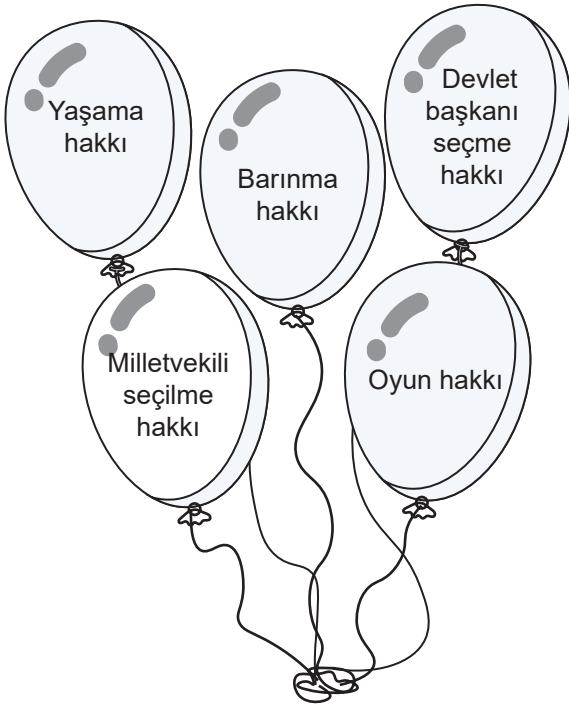
Çocuk haklarına dair sözleşmenin 12. maddesine göre çocuklarla ilgili;

- I. Ekonomik ve politik konularda görüşler alınmalı
- II. İfade özgürlüğü olmalı
- III. Yaşına uygun görüşlerine başvurulmalı

Yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

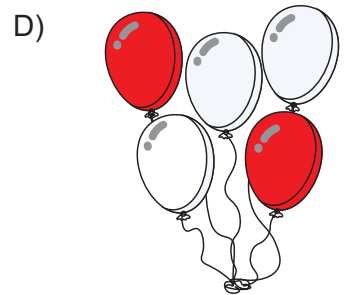
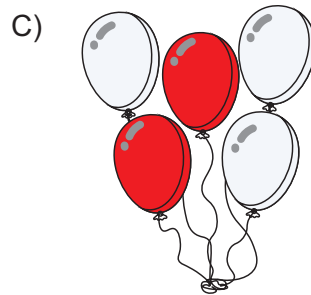
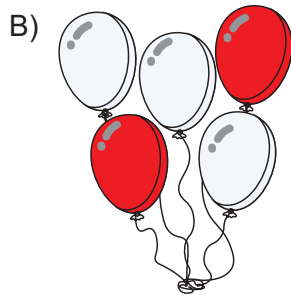
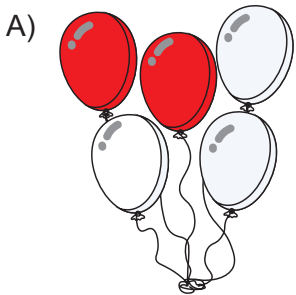
- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III

20.

Sosyal Bilgiler Öğretmeni İsa Bey, yandaki resmi öğrencilerine vererek çocukların kullanamadıkları hakları kırmızı renge boyalamalarını istemiştir.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisi doğru boyanmış seçenektir?

21.

Bir çok ülke ve uluslararası kuruluş çocukların haklarını korumak için geçmişten günümüze önemli çalışmalar yapmıştır. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme 20 Kasım 1989 yılında kabul edilmiş ve sözleşmeyi imzalayan tüm ülkeler taraf devletler olarak sözleşme hükümlerine uymak zorunda kalmıştır. Tüm dünyada 20 Kasım "Çocuk Hakları Günü" olarak kutlanmaya başlanmıştır. Türkiye bu sözleşmeyi 14 Eylül 1990'da imzalamıştır.

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Çocuk haklarına uluslararası alanda önem verildiğine
- B) Geçmişten günümüze çocuk hakları konusunda çalışma yapıldığını
- C) Çocuk hakları çalışmalarının ulusal düzeyde kaldığına
- D) Ülkemizin çocuk hakları konusunda diğer ülkelerle işbirliği yaptığına

22. Okuldaki sorumlulukları ile ilgili bir afiş hazırlamak isteyen bir öğrenci aşağıdaki afişleri hazırlamıştır.

Hangi afiş amacına uygun olarak hazırlanmıştır?

A)

- Yatağımı toplarım.
- Teneffüslerde oyun oynarım.
- Sınıf başkanlığına aday olurum.
- Kütüphaneden faydalanırım.

B)

- Derste anlatılanları dinlerim.
- Öğretmenlerimin verdiği görevleri yerine getiririm.
- Ödevlerimi zamanında yaparım.
- Söz hakkı olarak konuşurum.

C)

- Yaya geçidini kullanırım
- Anneme yardım ederim.
- Yüksek sesle konuşmam.
- Laboratuvardan yararlanırım.

D)

- Temiz bir çevrede yaşarım
- Laboratuvar araçlarından faydalanırım.
- Oyun oynarım.
- Kırılan eşyaları tamir ederim.

23. Aşağıdaki bireylerden hangisi sosyal bilgiler dersinin amaçlarını kavrayamamış bir birey davranışıdır?

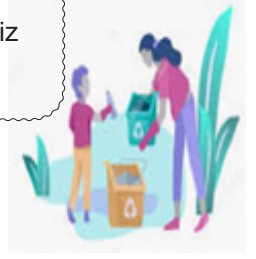
A)

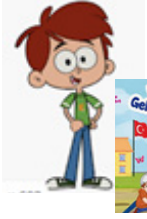
İstediğim yerde müzik dinler şarkı söylerim. Ben özgürüm.

B)

Yaşadığımız çevreyi temiz tutarım.

C)

Vergilerimi düzenli bir şekilde öderim.

D)

Aldığım ürünü 14 gün içerisinde iade edebilirim.

24.

ZAFER

Okul ve hastane gibi hizmetlerden yararlanabilmeli bu hizmetlerden faydalanırken diğer insanlarla eşit olmalıyım

İSA

Müze gezisine katıldığımda sessiz olmalı ve tarihi eserlerin zarar görmemesi için çaba sarf etmeliyim

AYHAN

Bayramlarda akrabalarımı, komşularımı ziyaret etmeli; hasta ve yaşlılara hal – hatır sormalıyım.

LOKMAN

Dinlenme, eğlenme, oyun oynama isteklerime saygı duyulmalı, buna yönelik önlemler alınmalı

Yukarıdaki görsellerde uçurtma uçuran çocukların söyledikleri hak ve sorumluluk şeklinde ayrılacak istense doğru seçenek aşağıdakilerden hangisi olur?

	HAK	SORUMLULUK
A)	Zafer - İsa	Ayhan - Lokman
B)	İsa - Ayhan	Lokman - Zafer
C)	İsa - Lokman	Ayhan - Zafer
D)	Lokman - Zafer	İsa - Ayhan

25.

ZAFER

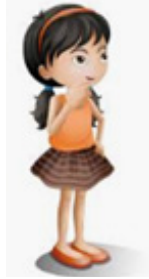
MAVİ

SEVGİ

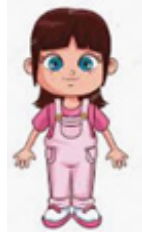

KIRMIZI

AYBÜKE

SELDA

SARI

İSA

MOR

Yukarıda “Yerden Yüksek” oynayan çocuklar verilmiştir. Oyunun başlangıcında Aybüke ebe olmuştur. Öğrencilerin üzerinde durduğu renkli bloklar aşağıdaki bilgileri içermektedir.

MAVİ

Bir olayın birden çok sebebi ve sonucu olabilir.

KIRMIZI

BM tarafından kurulan, çocuk haklarını koruyan kuruluştur.

SARI

Bireyin etkin bir vatandaş olarak yetişmesini sağlar.

MOR

Bireyin kendi davranışlarını ve bunun sonuçlarını üstlenmesidir.

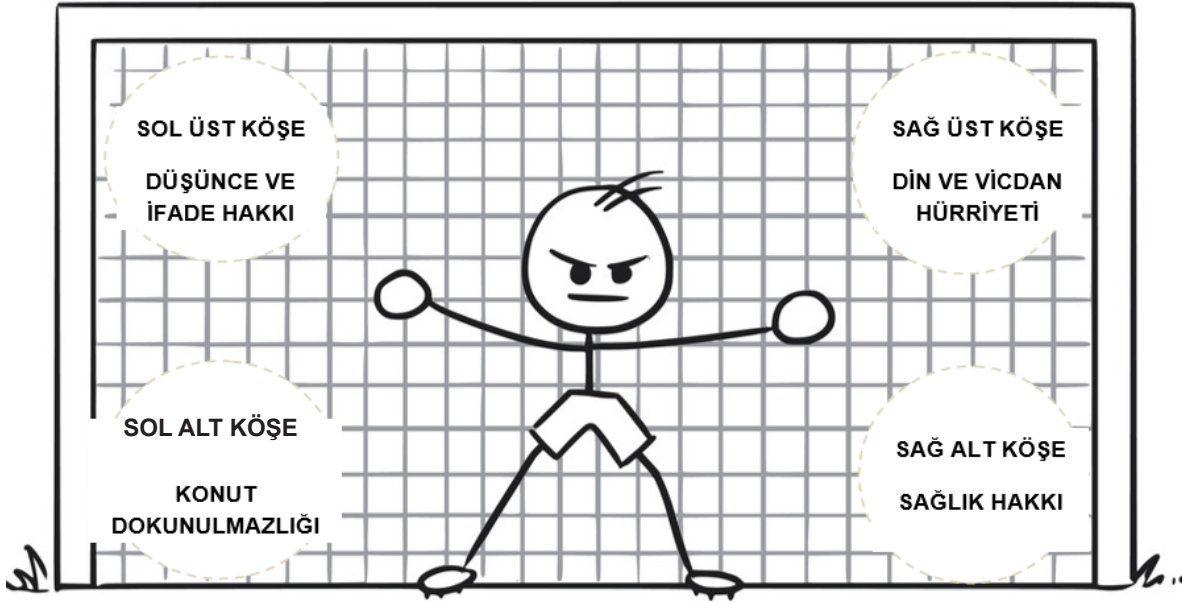
Aybüke’den sonra ebe olan kişi UNICEF’in tanımının verildiği blokta durduğuna göre kim ebe olmuştur?

A) Sevgi

B) Zafer

C) İsa

D) Selda

4. TOP

3. TOP

2. TOP

1. TOP

Çocuk düşüncesini özgürce ifade etmelidir; bu hak ülke sınırları bağlı olmaksızın; yazılı, sözlü, basılı ve sanatsal biçimde veya çocuğun seçeceği başka bir araçla her türlü araçla haber ve düşüncelerin araştırılması, elde edilmesi ve verilmesi özgürlüğünü içerir.

Taraf devletler çocuğun ulaşabilecek iyi sağlık düzeyine kavuşma, tıbbi bakım ve rehabilitasyon hizmeti veren kuruluşlardan yararlanma hakkını tanırlar.

Hiçbir çocuğun özel yaşantısına, aile, konut ve iletişimine keyfi ya da haksız bir biçimde müdahale yapılamayacağı gibi, onur ve itibarına da haksız olarak saldırılamaz.

Taraf Devletler, çocuğun düşünce, vicdan ve din özgürlükleri hakkına saygı gösterirler.

Anayasamızda temel hak ve özgürlükler bölümünde yer alan hak başlıkları ile Evrensel Çocuk Hakları bildirgesinde yer alan hakları eşleştirdiğimizde öğrenci hangi doğru sırayla köşeye doğru şut çekmelidir?

- A) 1. Top - Sağ Üst Köşe
2. Top - Sağ Alt Köşe
3. Top - Sol Üst Köşe
4. Top - Sol Alt Köşe

- B) 1. Top - Sol Üst Köşe
2. Top - Sol Alt Köşe
3. Top - Sağ Üst Köşe
4. Top - Sağ Alt Köşe

- C) 1. Top - Sol Üst Köşe
2. Top - Sağ Alt Köşe
3. Top - Sağ Üst Köşe
4. Top - Sol Üst Köşe

- D) 1. Top - Sağ Üst Köşe
2. Top - Sol Alt Köşe
3. Top - Sağ Alt Köşe
4. Top - Sol Üst Köşe

27. Aşağıdakilerden sosyal bilgiler dersinde öğrendiklerimizle ilgili değildir?

A)

B)

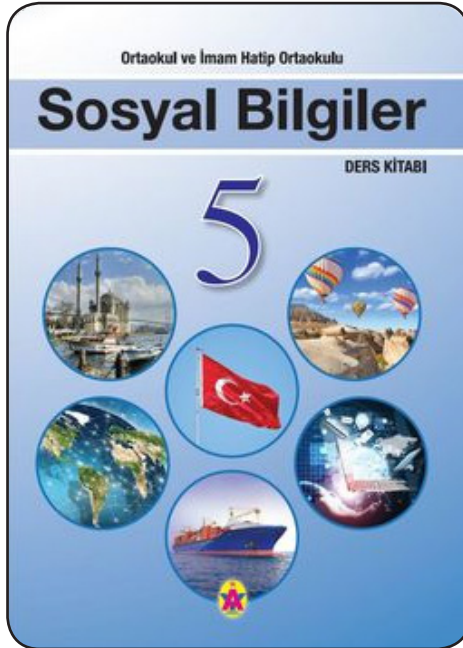
C)

D)

28.

2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı Ortaokul 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabının kapağını incelediğimizde;

- I. Ülkemizin doğal güzellikleri ile tarihi mekan ve yapılarını öğrenmemizi sağlar.
- II. Türk Milletine ait bağımsızlık ve egemenlik unsurlarının neler olduğunu öğrenmemizi sağlar.
- III. Ülkemizin diğer ülkelerle olan ekonomik, kültürel ve sosyal ilişkilerini öğrenmemiz sağlar.

Sosyal Bilgiler Dersinin kişisel gelişimize katkılarlarından hangilerine görselde yer verilmiştir?

A) I ve II

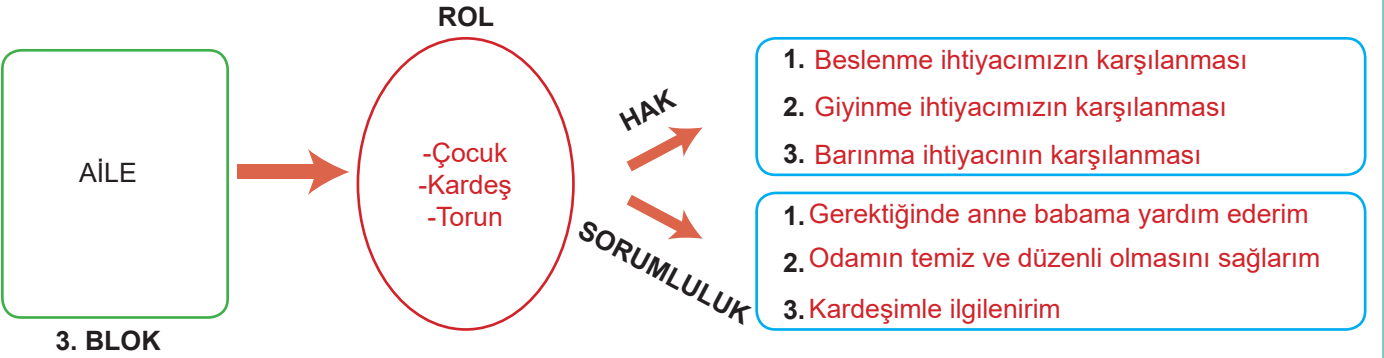
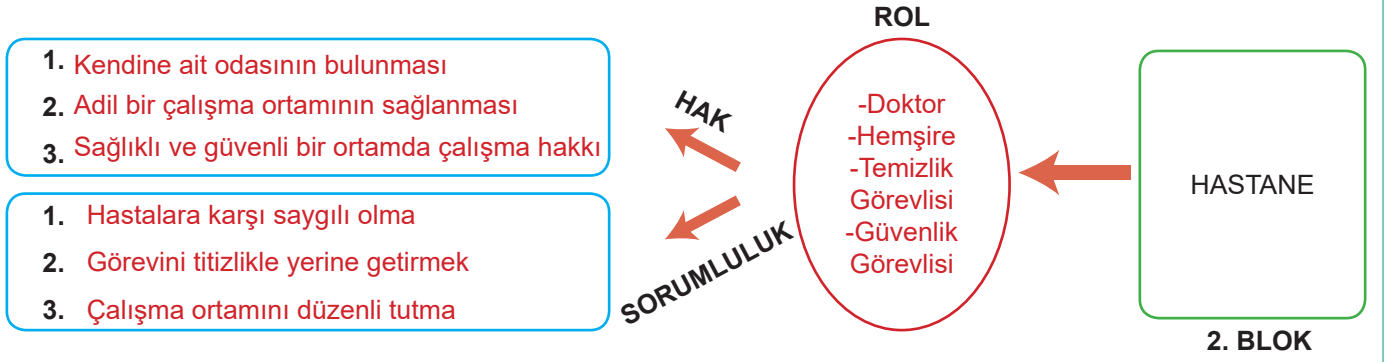
B) I ve III

C) II ve III

D) I, II ve III

CEVAP ANAHTARI

1.

2.

B	İ	S	O	S	Y	A	L	L	E	Ş	M	E	Z	H	E
R	Ş	E	V	A	T	A	N	D	A	Ş	Y	İ	G	E	N
Ç	Ç	O	K	B	O	Y	U	T	L	U	L	U	K	L	İ
R	O	L	Ğ	E	K	U	R	U	M	B	İ	R	A	K	A
C	O	N	S	E	K	İ	Z	A	Ğ	A	İ	L	E	İ	Z
G	E	L	E	E	Ğ	İ	T	İ	M	C	E	Ğ	İ	N	Ü
G	R	U	P	M	Ç	A	L	İ	Ş	M	A	İ	D	İ	İ
Ş	İ	B	İ	R	E	Y	K	L	O	L	A	Y	İ	Ç	İ
S	O	R	U	M	L	U	L	U	K	Ç	E	K	L	E	R
İ	O	N	T	O	P	L	U	M	L	A	H	A	K	R	D
İ	R	P	L	A	N	B	Ü	U	N	İ	C	E	F	T	Ü
N	Ü	S	O	S	Y	A	L	B	İ	L	G	İ	L	E	R
M	İ	Y	İ	R	M	İ	K	A	S	İ	M	D	İ	M	G
E	N	Ç	K	A	L	A	B	A	L	İ	K	L	İ	K	T
E	Ç	O	C	U	K	H	A	K	L	A	R	İ	D	İ	R

BİZ HERŞEYİ GENÇLİĞE BIRAKACAĞIZ. GELECEĞİN ÜMİDİ, IŞIKLI ÇİÇEKLERİ OLANLARDIR. BÜTÜN ÜMİDİM GENÇLİKTEDİR.

3.

HAKLARIMIZ	SORUMLULUKLARIMIZ
3,5,6,8,9	1,2,4,7,10

4. Aynı toprak üzerinde yaşayan ve aynı devlete vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişilere **vatandaş** denir.

Tarihte yaşamış Türk büyüklerini, Türk devletlerini, önemli olayları **sosyal bilgiler** dersinde öğreniriz.

Vergisini düzenli olarak veren, oy kullanan, kanunlara uyan kişilere **etkin.vatandaş** denir.

Bir olayın birden çok nedeninin ve sonucunun olmasına olayların **çok boyutluluğu** denir.

Bireyin ait olduğu gruplarda veya kurumlarda üstlendiği görevlere **rol** denir.

Yasal olarak bireylere tanınan yetki ve kazançlara **hak** denir.

Bireylerin haklarını kullanırken yaptığı davranışların sonuçlarını üstlenmesine **sorumluluk** denir.

Bir görevi, işi tamamlamak için neyin ne zaman yapılacağını önceden belirlenmesine **plan** denir.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre her çocuk **18** yaşına kadar çocuk sayılır.

Dünyada yaşayan tüm çocukların haklarını korumak için Birleşmiş milletler tarafından **UNICEF** kurulmuştur.

5.

EĞİTİM HAKKI	1
DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ	2
SAĞLIK HAKKI	3
VATANDAŞLIK HAKKI	6
ÖZEL HAYATIN GİZLİLİĞİ	4
YAŞAMA HAKKI	5

- 6.
- a) Ilgın
 - b) Ela
 - c) Tuna
 - d) Cihangir
 - e) İklim

7. **UNICEF**

8.

Madde	Sayı
Fatih ve Pelin çiftinin yeni doğan çocuklarına doğduğu gün bir isim seçildi ve nüfus kütüğüne kayıt edildi.	7
16 yaşındaki Mustafa, arkadaşı Eren'e bir iş yerinde angarya iş verildiğini gördü. Mustafa, arkadaşına bu durumun "Çocuk Hakları Sözleşmesi"ne uygun olmadığını söyledi.	1
11 yaşındaki Cemre, bir gün çok hastalandı ve ailesi onu hastaneye götürdü. Doktorlar Cemre'nin hastalığının teşhisini koyup tedavisine başladılar. 3 gün sonra Cemre sağlığına kavuşmuş bir şekilde hastaneden taburcu oldu.	24
5E sınıfında eğitim gören Büşra, okul kulübü seçimlerinde öğretmenine Yaratıcı Yazarlık kulübüne girmek istediğini söyledi. Öğretmeni Büşra'yı yaratıcı yazarlık kulübüne üye yaptı.	12
Arakan'da 200 bin Müslüman çocuk mültecinin bulunduğu kamplarda ilk fark ettiğiniz şey çocuk nüfusunun ne kadar fazla olduğu. Burada günlerdir uykusuz kalmış, açlıktan zayıf düşmüş yaşamları tehlikeye girmiş çocuklar olduğunu görüyoruz.	6

9.

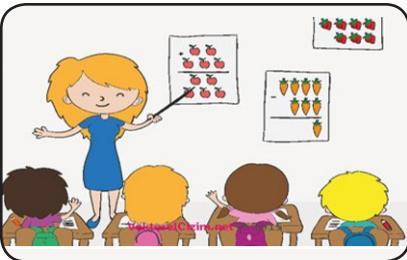
Grup	Sağladığı Haklar	Gerektirdiği Sorumluluklar
Aile	Korunma Beslenme Barınma	Aileye yardım eder Kendi işlerini yapar Anne babaya saygı

Grup	Sağladığı Haklar	Gerektirdiği Sorumluluklar
Tenis Kulübü	Eğlenmek Spor faal. katılmak	Antrenörüne saygı Antrenmanlara katılmak

Grup	Sağladığı Haklar	Gerektirdiği Sorumluluklar
Kütüphanecilik kulübü	Kitap okuma Araştırma yapma	Sessiz olmak Kitapları korumak

Grup	Sağladığı Haklar	Gerektirdiği Sorumluluklar
Sınıf	Eğitim almak Yeni bilgiler edinmek	Sınıf kurallarına uymak Dersi dinlemek

Grup	Sağladığı Haklar	Gerektirdiği Sorumluluklar
Oyun	Oyun oynamak Eğlenmek	Arkadaşlarına iyi davranmak

10.

Örnek durum	Grup	Kalabalık
Bankamatik kuyruğunda bekleyen insanlar		X
Sokak hayvanlarına yardım derneği üyeleri		X
Sosyal Bilgiler dersi ödevini yapmak için bir araya gelen öğrenciler	X	
Kırmızı ışıkta bekleyen insanlar		X
Nikah töreninde bir araya gelen akrabalar	X	

Örnek durum	Hak	Sorumluluk
Gözde'nin okulda eğitim görmesi	X	
Sevilay'ın her sabah yatağını toplaması		X
Buket'in okulda ve sınıfta çöpünü çöp kutusuna atması		X
Elif'in hastalandığında doktora gidip muayene olması	X	
Zeynep'in yüzmek için gittiği plajda çevreyi temiz tutması		X

11.

OLAYIN NEDENLERİ NELERDİR?

- Küresel ısınma
- Aşırı sıcaklıklar
- Kuraklık
- İnsan tahribatı

OLAYIN İNSANLARA ETKİLERİ NELERDİR?

Can ve mal kaybı yaşandı.
Evler yok oldu, barınma sorunu ortaya çıktı. Hava kirliliği sağlığı olumsuz etkiledi.

OLAYIN DİĞER CANLILARA ETKİLERİ NELERDİR?

Binlerce canlı (bitki ve hayvan) yok oldu.
Doğal yaşam alanları yok oldu

OLAYIN SONUÇLARI NELERDİR?

Bu olay insan, hayvan ve bitkiler üzerinde birçok olumsuzluğa sebep oldu. Hava kirliliği doğa tahribatı ortaya çıktı. Binlerce evin yok olması insanların evsiz kalmasını neden oldu.

12.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Hacivat -Karagöz, Nasreddin Hoca gibi kültürel öğeleri bilir.	Yardımlaşma ve dayanışmanın önemini bilir.	Ülke yönetimine katkı sağlar.	Farklılıklara saygı duyar.	Haklarının sınırsız olduğunu düşünür.	Tutumlu olur.	Doğal ve tarihi güzellikleri korur.	Sırasının üstüne is- mini yazar.	Çevresini temiz tutar.	Okul kurallarına uyar.

13.

		Farklı kişiler bir araya gelerek bir çalışma grubu içerisinde yer almışlardır.
		Aynı anda birden fazla grup içerisinde yer almışlardır.
		Grupları değişse de rolleri hep aynı kalmıştır.
		Daha iyi iş çıkarabilmek için iş bölümü yapmışlardır.
		Aynı anda farklı rol üstlenme şansı bulunmamaktadır.
		İşlerin hızlı ilerlemesi için herkes bireysel çalışmalıdır.
		Üyesi olduğu gruplar içerisinde farklı roller üstlenmiştir.

14. a) 3
b) 2
c) 1
d) 4
e) 5

15.

☒ ☐	Etkin vatandaş haklarını bilir ve gerektiğinde kullanır.
☐ ☒	Etkin vatandaşın üretim yaparak ülke ekonomisine katkıda bulunmasına gerek yoktur.
☐ ☒	Sosyal Bilgiler dersinde yer çekimi kanununun özelliklerini öğreniriz.
☒ ☐	Sosyal Bilgiler dersi, bilim ve teknolojinin insan hayatı üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini öğrenmemizi sağlar.
☒ ☐	Sosyal Bilgiler dersinde haklarımızı ve yerine getirmemiz gereken sorumlulukları öğreniriz.
☐ ☒	Bir olayın yalnızca bir nedeni ve bir sonucu olabilir.
☒ ☐	Yaşanan olayların aynı andan birden fazla kişiyi farklı şekillerde etkileyebilmesine olayların çok boyutluluğu denir.
☒ ☐	Bir olay, bir insanı, onun arkadaşlarını ve çevresini de etkileyebilir.
☒ ☐	Bir olayın çok boyutluluğunu incelerken olayın neden ve sonuçları nelerdir gibi soruları sorulur.
☐ ☒	Toplum içinde yaşarken toplumsal çıkarlara değil bireysel çıkarlara öncelik verilmelidir.
☒ ☐	Sosyalleşme, bireylerin toplum içinde daha mutlu olmalarını sağlar.
☒ ☐	Sabah uyandığımızda ailemize günaydın demek, yolda karşılaştığımız bir tanıdığa selam vermek sosyalleşmeye örnektir.
☐ ☒	Eğitim, sağlık, güvenlik ve ulaşım ihtiyaçlarımızı karşılamak için devlet tarafından kurulan oluşumlara grup denir.
☐ ☒	Bir kişi aynı anda birden çok grubun üyesi olamaz.
☒ ☐	Bireyin katıldığı gruplarda üstlendiği görevlere rol denir.
☐ ☒	Hayatımızda edindiğimiz rollerin tamamını doğuştan kazanırız.
☒ ☐	Bir kadın, okulda öğretmen, evde anne, pazarda müşteri olmak gibi çeşitli rollere sahip olabilir.
☐ ☒	Rollerimiz zamana ve mekana göre değişiklik göstermez.
☐ ☒	Bireyin sahip olduğu haklar kişiye yalnızca devlet tarafından verilebilir.
☒ ☐	Sorumluluklarımızı yerine getirdiğimiz takdirde toplum içinde daha mutlu bireyler oluruz.
☒ ☐	Planlı çalışmak, işlerimizi düzene koyarak çalışmamızı ve işe ayıracağımız zamandan tasarruf etmemizi sağlar.
☐ ☒	Çocukların yaşama hakkı, beslenme hakkı, barınma hakkı gibi haklar devlet tarafından gerektiği zamanlarda kısıtlanabilir.
☐ ☒	Tüm çocukların haklarını korumak için Birleşmiş Milletler tarafından UNESCO kurulmuştur.
☒ ☐	Çocuklar, on beş yaşından sonra yasalar tarafından uygun görülen bazı işlerde çalışabilirler.
☐ ☒	Çocuk hakları, tüm dünya çocuklarını kapsayıcı haklar değildir.

CEVAP ANAHTARI

1. A
2. C
3. D
4. B
5. D
6. A
7. D
8. D
9. C
10. A
11. A
12. A
13. B
14. A
15. A
16. B
17. A
18. D
19. D
20. B
21. C
22. B
23. A
24. D
25. A
26. D
27. C
28. D

meb.gov.tr